

Helka-Liisa Hentilä - Maarit Wiik

Kaupunkikuva asukkaiden kokemana

Vantaan kokeiluprojektin kuvaus

HELSINKI 2003

*Julkaisu on saatavana myös Internetistä:
<http://www.ymparisto.fi/palvelut/julkaisu/elektro/sy619/sy619.htm>*

*Suomen ympäristö 619
Ympäristöministeriö
Alueidenkäytön osasto*

*Taitto: Ainoliisa Miettinen
Valokuvat: Daniel Nagy,
kansikuva: Keravanjoki Tikkurilassa Veinin myllyn kohdalta
Karttapohjat: Vantaan kaupunki*

*ISSN 1238-7312
ISBN 952-11-1377-4
ISBN 952-11-1378-2*

Sinari Oy

Vantaa 2003

Esipuhe

Elinympäristön laadun merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille on alettu korostaa yhä enemmän. Ihmisillä on tarve kiintyä ja juurtua paikkaan, tuntea se kotipaikakseen, elää ympäristössä, jota he arvostavat ja jolla on myönteistä paikallista identiteettiä. Jokainen paikkakunta on ainutlaatuinen ja tunnistamalla sen sisältämiä asukkailleen tärkeitä arvoja voidaan pitää huolta niiden edelleen kehittämisestä.

Vantaan kaupungin selvitykselle asettamana tavoitteena oli saada tietoa Vantaan kaupunkikuvasta asukkaiden kokemana, sekä koko Vantaan kaupungista että sen eri osa-alueista. Erityisesti haluttiin selvittää Vantaan kaupunkikuvan vetovoimaisuutta ja omaleimaisuutta luovia piirteitä. Tarkoituksena oli myös kehittää tutkimusmenetelmä, jota voitaisiin käyttää kaupunkikuvakokemusten muutosten seurannassa.

Ympäristöministeriössä on elinympäristön laadun parantamista koskevassa kehittämistyössä yhdeksi teema-alueeksi valittu elinympäristön viihtyisyys ja paikan identiteetti. Tämän kehittämistyön tavoitteena on löytää keinoja paikan identiteetin ja omaleimaisuuden kartoittamiseksi sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaiden piirteiden tunnistamiseksi. Kokeiluprojektien avulla kehitetään kaupunkikuvan kokemista kuvaavia ja arvioimista koskevia menetelmiä.

Selvityksen ovat laatineet Teknillisen korkeakoulun Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksesta TkT, arkkitehti Helka-Liisa Hentilä ja VTM Maarit Wiik. Tutkimusavustajana on toiminut arkkitehti Daniel Nagy, joka myös on ottanut raportin valokuvat. Kartta-aineiston kuvankäsittelyyn on osallistunut lisäksi FM Samuli Lehtonen. Tutkimussuunnitelmaa ja asukaskyselyä ovat YTK:ssa kommentoineet myös TkT, professori Hilikka Lehtonen ja FM Marketta Kyttä.

Hankkeen ohjausryhmään ovat kuuluneet Vantaan kaupungin edustajina kaupunginarkkitehti Arto Alanko, lupapäällikkö Kaisa Ikävalko, puistopäällikkö Aino Lehto, suunnittelupäällikkö Heikki Pajunen, Hakunilan aluejohtaja Ismo Airinen, Korso-Koivukylän aluejohtaja Sakari Lyly, Martinlaakson aluejohtaja Ari Toiva, Myyrmäen aluejohtaja Helena Heinzmann ja Tikkurilan aluejohtaja Ville Liimatainen sekä ympäristöministeriön edustajana yliarkkitehti Carita Strandell.

Työn aikana Vantaata koskevia taustatietoja ja -aineistoja sekä raporttiluonnoksia koskevaa palautetta on saatu lukuisilta muiltakin kaupungin edustajilta. Työhön on erityisesti osallistunut Tikkurilan aluearkkitehti Liisa Harju. Arvokasta apuaan ovat antaneet myös Hakunilan aluearkkitehti Vesa Karisalo, Korson ja Koivukylän aluearkkitehti Anitta Pentinmikko, Myyrmäen aluearkkitehti Ritva Valo, Martinlaakson aluearkkitehti Timo Kallaluoto, maisema-arkkitehti Anne Mäkynen sekä karttakuvaaja Timo Lehtola.

Tapio Maljonen
Toimialajohtaja
Vantaan kaupunki

Matti Vatiilo
Rakennusneuvos
Ympäristöministeriö

Sisältö

<i>Esipuhe</i>	3
1 Johdanto	6
1.1 Tutkimuksen tausta	6
1.2 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys	7
1.3 Tutkimuksen tavoitteet	10
1.4 Tutkimuksen sisältö	10
1.5 Käytetty tutkimusmenetelmä	11
1.6 Tutkimuksen toteutus	12
1.7 Vastaajien taustatiedot	13
2 Vantaan kaupunkikuva yleensä	14
2.1 Vantaan rakennetun ympäristön ja sen kehitysvaiheiden kuvaus	14
2.2 Kaupunkikuva asukkaiden näkökulmasta	18
2.3 Vantaan kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	23
3 Kaupunkikuva osa-alueittain	24
3.1 Myyrmäki	24
3.1.1 Alueen kuvaus	24
3.1.2 Vastaajien taustatiedot	25
3.1.3 Myyrmäen kaupunkikuva yleensä	26
3.1.4 Kaupunkikuva Myyrmäen keskusta-alueella	28
3.1.5 Myyrmäen kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	30
3.2 Martinlaakso	32
3.2.1 Alueen kuvaus	32
3.2.2 Vastaajien taustatiedot	33
3.2.3 Martinlaakson kaupunkikuva yleensä	34
3.2.4 Kaupunkikuva Martinlaakson keskusta-alueella	36
3.2.5 Martinlaakson kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	38
3.3 Tikkurila	40
3.3.1 Alueen kuvaus	40
3.3.2 Vastaajien taustatiedot	41
3.3.3 Tikkurilan kaupunkikuva yleensä	42
3.3.4 Kaupunkikuva Tikkurilan keskusta-alueella	44
3.3.5 Tikkurilan kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	46
3.4 Korso	48
3.4.1 Alueen kuvaus	48
3.4.2 Vastaajien taustatiedot	49
3.4.3 Korson kaupunkikuva yleensä	49
3.4.4 Kaupunkikuva Korson keskusta-alueella	52
3.4.5 Korson kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	54
3.5 Koivukylä	56
3.5.1 Alueen kuvaus	56
3.5.2 Vastaajien taustatiedot	57

3.5.3	Koivukylän kaupunkikuva yleensä.....	58
3.5.4	Kaupunkikuva Koivukylän keskusta-alueella	60
3.5.5	Koivukylän kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	62
3.6	Hakunila	64
3.6.1	Alueen kuvaus	64
3.6.2	Vastaajien taustatiedot	65
3.6.3	Hakunilan kaupunkikuva yleensä	66
3.6.4	Kaupunkikuva Hakunilan keskusta-alueella	68
3.6.5	Hakunilan kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet	70
4	<i>Yhteenvedo kyselyn tuloksista .....</i>	72
4.1	Kaupunkikuva yleensä	72
4.2	Kaupunkikuva osa-alueilla	73
5	<i>Johtopäätökset .....</i>	77
5.1	Kokemuksia Vantaan kyselystä	77
5.2	Menetelmän yleinen soveltuvuus	78
	<i>Lähteet .....</i>	80
	<i>Liitteet</i>	
	Liite 1. Vantaan kaupunkikuva asukkaiden kokemana -kyselylomake	83
	Liite 2. Vantaan palvelualueiden ominaispiirteet	95
	Liite 3. Aluekeskustojen ominaispiirteet	96
	<i>Kuvailulehdet .....</i>	97

1.1 Tutkimuksen tausta

Kaupunkikuva ei ole pysyvä vaan se muuttuu jatkuvasti erilaisten ihmisten toimien ja luonnon kierron vuorovaikutuksessa. Joskus muutokset kaupunkikuvassa voivat olla hyvinkin nopeita, jos esimerkiksi jokin rakennus puretaan ja korvataan toisella tai ulkoiluun käytetty luontoalue otetaan rakentamiskäyttöön. Kaupunkikuvan muutosta ohjataan kaavoituksen ja rakennusvalvonnan avulla. Kaupungin fyysistä ympäristöä muuttavien kaavoitus- ja rakentamistoimien kaupunkikuvallisten vaikutusten arviointi perustuu parhaimmillaan kaupunkikuvan ominaispiirteiden tuntemiseen ja vaalimiseen. Ominaispiirteiden kartoittaminen perustuu usein rakennettua ympäristöä koskevaan analyttiseen tietoon.

Kaupunkikuvaan liittyy myös kokeemuksellinen puoli: fyysisesti samanlaisena aukeava kaupunkikuva voi arvotua hyvin eri tavoin eri henkilöiden kokemana. Asukkaiden arviot kaupunkikuvasta saattavat vaihdella kovastikin ja olla hyvinkin erilaisia kuin asiantuntijoiden näkemykset. Erityisesti omaa elinympäristöä koskevat muutokset kirvoittavat mielipiteitä. Joskus kaavoitus- ja lupaprosesseissa joudutaan hankaliin ristiriitatilanteisiin, kun asukkaiden omaa elinympäristöään koskevaa näkökulmaa ei ole riittävästi otettu huomioon. Asukasnäkökulman selvittäminen voi paitsi ehkäistä konflikteja myös auttaa löytämään sellaisia kaupunkikuvallisia vahvuuksia ja identiteettiä luovia piirteitä, jotka on luontevaa ottaa osaksi uusien alueiden maankäytön suunnittelua sekä olemassa olevan rakennetun ympäristön kehittämistä. Tällainen kokeemuksiin perustuva aineisto yhdistettynä analyttiseen asiantuntijatietoon muodostaa hyvän työkalun maankäytön

suunnittelua ja rakennettua ympäristöä koskevalle kestäväälle päätöksenteolle.

Kaupunkikuvaan ja sen kokemiseen liittyvän tiedon tarve voidaan nähdä myös osana kaupunkien kilpailukyvyistä käytävää keskustelua. Rakennetun ympäristön koettu laatu on eräs – valitettavan vähän tutkittu – alueen tai kaupungin kilpailukykyyn vaikuttava tekijä, jonka kehittämiseksi pyritään paitsi välittömästi parantamaan kaupunkikuvaa myös parantamaan kaupungin imagoa.

Tässä raportissa kuvataan kokeiluprojektia, jossa selvitettiin Vantaan kaupunkikuvaa asukkaiden kokemana. Työ liittyy Vantaan kaupungin teknisen toimialan kehittämisstrategiaan, jossa eräänä tavoitteena on kehittää tunnuslukuja mittaamaan ympäristössä tapahtuvaa kehitystä. Koska koettua kaupunkikuvaa on Suomessa tutkittu vähän, ajateltiin, että tällä paikallisella työllä ja sen yhteydessä kehitetyllä menetelmällä on yleisempääkin merkitystä.

Vantaalla jännittävän haasteen kaupunkikuvallisen näkökohdan tutkimiselle luo kaupungin sijainti voimakkaasti kasvavalla pääkaupunkiseudulla. Vantaalla on perinteisestä, yhden ydinkeskustan ympärille ryhmittyvistä kaupunkirakenteesta poiketen useita alakeskuksia sekä eri-ikäisiä, luonteeltaan saarekkeisia asuinalueita. Vantaata halkovat suuret liikenneväylät, joiden varsilla sijaitsevat voimakkaasti kehittyvät työpaikka-alueet. Vaikka kaupungin rakennuskanta on pääosin suhteellisen nuorta, näkyy Vantaalla myös alueen pitkä asutushistoria yksittäisten vanhojen rakennusten, kylien ja kulttuurimaisemien muodossa.

1.2 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys

1.2.1 Kaupunkikuvan ominaispiirteiden analysointi

Kaupunkikuvalla tarkoitetaan yleisesti sitä *silmin havaittavissa olevaa kokonaisuutta, jonka muodostavat kaupungin rakennukset, erilaiset rakennelmat ja luonto yhdessä*. Se vastaa englanninkielistä käsitettä "townscape", jonka Smailes (1955) kehitti maiseman ("landscape") kaupunkiympäristön näkyviä fyysisiä ominaisuuksia kuvaavaksi vastineeksi. Kaupunkikuva on siten sidoksissa kaupungin fyysisen ympäristön ominaislaatuun. Kaupungin fyysisen ympäristön ominaislaatuun vaikuttavat maankäytön perusratkaisujen tuloksena muodostuvat kaupunkirakenne ja kaupunkitila sitä rajaavine rakennuksineen.

Rakennetun ympäristön ominaispiirteiden analysointi kaavoitustyön ja muun maankäytön suunnittelun ja päätöksenteon pohjaksi on perinteisesti tehty asiantuntijavetoisesti. Kaupunkikuva-analyysit perustuvat yleensä asiantuntijoiden suorittamiin maastohavaintoihin, joissa analysoidaan mm. kaupungin tai sen osan topografiaa, luonnonelementtejä ja rakennusten ominaispiirteitä ja muotoja, rakentamistiheyttä, korkeuksia, leveyksiä ja sopeutumista toisiinsa ja muuhun ympäristöön. Toisinaan näitä analyysejä täydennetään erilaisten sekvenssien eli näkymäjaksojen tallentamisella esimerkiksi pääkadun varrelta.

Kokonaisen kaupungin kaupunkikuvallisten ominaispiirteiden kartoitus on tehty asiantuntijavetoisesti mm. Tukholmassa, jossa paikallisen yleiskaavatyön pohjaksi on tyypitelty erilaisia kaupunkiympäristötyyppejä sekä kuvailtu niille tyypilliset piirteet (Stockholms byggnadsordning – ett förhållningssätt till stadens karaktärsdrag 1997). Kaupunkiympäristön analyysi paljasti 12 ominaispiirteiltään erilaista ympäristötyyppiä. Kartoituksen tavoitteena on tarjota kaavoitukselle ja rakennusvalvonnalle työkaluja kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan parantamiseen ja omaleimaisuuden säilyttämiseen. Siksi jokaiselle eri

ympäristötyypille (esimerkiksi 1960-luvun esikaupunkirakentaminen) on annettu rakennetun ympäristön laatuun, nykyisen rakennuskannan ylläpitämiseen, uudisrakentamiseen sekä julkisen katutilan uudistamiseen liittyviä yleisiä suuntaviivoja, joita noudattaen muutosten tulisi tapahtua.

Taajamakuva vastaa sisällöltään muutoin kaupunkikuvaa, mutta tarkastelun kohteena ovat maaseutukuntien kuntakeskustat, kirkonkylät ja kylät. Suomalaisen taajamien taajamakuva perustekijöitä kartoitettiin osana suomalaisen taajamien parantamisprojektia. Taajamakuva paikallisten ominaispiirteiden analysointia ja tarkastelua varten kehitettiin seuraava, taajamakuva osatekijöiden kartoitukseen perustuva lähestymistapa (Kekkonen & Kukkonen 1991):

- maisemallinen sijainti
- hahmottuvuus kokonaisuutena
- jatkuvuus-katkelmallisuus
- hahmottavat näkymät
- äärioviiva
- maamerkit
- keskipiste ja muut solmukohtat
- keskusta-alue
- katutila
- kulkutieverkko
- suhde vesistöön
- tiheys-mittakaava
- julkiset paikat ja rakennukset
- yksityisalueiden rajaus
- luonnonelementtien osuus
- taajamakuva sosiaalisena peilinä.

1.2.2 Koettu kaupunkikuva

Kaupunkikuvaan liittyy määritelmänsä mukaisesti ('havaittavissa oleva kokonaisuus, jonka...') myös kokemuksellinen puoli. Miten tietyllä tavalla muodostunut ja tietyltä näyttävä rakennettu ympäristö koetaan? Kaupunkikuvan käsite ja siihen liittyvä selvityspäinnee painottaa visuaalista havaintoa, vaikka kokemusympäristömme muodostuu moniaistisesti. Ympäristön käyttäjien kokemukseen vaikuttavat erityisesti kaupunkikuvaan liittyvät merkitykset, joita ovat mm. erilaiset yhteisölliset ja yksilölliset identiteettisymbolit.

Fyysisesti samanlaisena aukeava kaupunkikuvaa voi siten arvottaa hyvin eri tavoin eri henkilöiden kokemana. Esimerkiksi asukkaiden kokemukset kaupunkikuvasta saattavat vaihdella kovastikin ja olla hyvinkin erilaisia kuin asiantuntijoiden näkemykset. Asukkaalle paikan tai alueen tärkeimpiä ominaisuuksia on yleensä sen henkilökohtainen merkitys. Kun arkkitehdit jäsentävät ympäristöä ja paikkoja esteettis-visuaalisina, asukkaat puolestaan kokevat ne usein elämäntapaan ja sosiaaliin suhteisiin liittyvinä (Horelli 1981). Asukkaat kokevat ympäristön tunnesisältöinä, sosiaalisina ja toiminnallisina sisältöinä sekä kulttuurisina merkityksinä (Aura et al. 1987). Asukkaiden esittäessä heille tärkeiksi kokemia paikkoja, syyt miksi määrätty rakennukset ja puistot, solmukohdat ja reuna-alueet nousevat esiin voivat olla perinteisiä arkkitehtuuriin liittyviä syitä: paikalla on muusta ympäristöstä erottuva koko, sijainti tai kaupunkikuvallinen ominaisuus. Mutta toiset paikat jäävät mieleen siksi, että niihin liittyy historiallisia, poliittisia, sosiaalisia, taloudellisia, toiminnallisia tai uskonnollisia merkityksiä (Harrison & Howard 1972, tässä Aura et al. 1987).

Ittelsonin mukaan ympäristö voidaan kokea monella eri tavalla, kun eri ihmiset antavat sille merkityksiä tavoitteidensa ja sisäisten malliensa mukaan (Ittelson 1976). Huomiota kiinnitetään katuihin, rakennuksiin, maamerkkeihin ja fyysiseen ympäristöön Ittelsonin mukaan silloin, kun ollaan uudessa ympäristössä. Uusi ympäristö koetaan usein ulkopuolisena fyysisenä tilana. Kun ympäristö koetaan minuuden jatkeena ja osana itseä, muutokset ympäristössä voidaan tuntea myös muutoksena omassa itsessään. Ympäristö voidaan kokea myös vahvasti toisiin ihmisiin samaistuen, jolloin fyysiset puitteet jäävät taka-alalle, ja ympäristö muodostuu ihmissuhteista ja sosiaalisista verkostoista. Lisäksi ympäristö voidaan kokea Ittelsonin mukaan tunnelmana, esim. paluu lapsuuden kotiin herättää tiettyjä tunteita, ja taas toisaalta jotkut ympäristöt koetaan pelkäämään toiminnallisina paikkoina.

Paikkoihin kytkeytyvien tunnesiteiden, merkitysten ja muistojen kokonai-

suudesta muodostuu yksilön jatkuvasti muuttuva ja kehittyvä *paikkaidentiteetti* (Korpela 1989). Tämä paikkaidentiteetti muodostaa vertailuperustan, jonka avulla yksilö tunnistaa ja tulkitsee uusia paikkoja, ja hänen ympäristösuhteeseensa tulee sen avulla myös jatkuvuutta. Kun ihminen kokee jonkin paikan omakseen, tähän liittyy yleensä osallisuuden tai kotoisuuden tunne, jotka ovat tuttuuden ja viihtyvyyden tunteita (Aura et al. 1987). On myös esitetty ajatus, että yksilön käsitykset ja tunnesiteet voivat yleistyä tiettyntyyppistä paikkaa koskevaksi, jolloin esimerkiksi esikaupunkiin kiinnittyneet muuttavat uudellakin paikkakunnalla esikaupunkiin ja keskustaan tottuneet keskustaan. Näin kiintymyssuhde tiettyyn asumistapaan säilyy uudessakin ympäristössä (mt.)

Omien, henkilökohtaisten kokemusten rinnalla ihmisillä on yhteisiä paikkakokemuksia ja yhtenäisiä käsityksiä eri paikoista ja alueista. Näiden yhteisten merkitysten kautta asukkaille saattaa syntyä myös yhteinen, me-henkeä ja yhteisyyden kokemusta lujittava aluetietoisuus. Nykyisin alueellinen tietoisuus rakentuu mm. median ja asukasyhdistysten avulla, mutta oma merkityksensä on tietysti myös arkkitehtuurilla, rakentamisella, kulttuuriympäristön vaalimisella ja paikan hengen kunnioittamisella. (Aura et al. 1987)

Jos ajatellaan asukkaiden arjen toiminnallisia ulottuvuuksia ja sitä kautta kaupunkikuvavaikutelmien muodostumista, se kaupunginosa, missä asuu, ei ole suurimmalle osalle asukkaista arjen ainoa ympäristö. Kullakin on oma eri alueille limittyvä paikkojen verkosto, jossa hän liikkuu työn, palveluiden tai harrastusten takia. Koettu kaupunkikuva avautuu näitä paikkoja yhdistävien reittien varsilta pikemminkin kuin yhden selkeästi rajatun alueen sisältä. Asukkaiden "oma alue" ei siten noudata fyysiseltä ympäristöltään yhteneväisten alueiden tai hallintoalueiden rajoja vaan ulottuu niitä laajemmalle.

Tiettyjen kaupunkien tai niiden osaluoiden koettua kaupunkikuvaa on tutkittu hämmästyttävän vähän. Mielenkiintoista työtä on tehnyt mm. amerikkalainen Jack Nasar, joka on tutkinut

asukkaiden kokemusten perusteella visuaalisesti miellyttäväksi hahmottuvia ympäristöjä (Nasar 1990, Nasar 1998). Nasarin (1998) tutkimuksen mukaan kaupunkiympäristön visuaalisen miellyttävyyden kokemisessa nousee esiin viiden eri perustekijän esiintyminen. Ne ovat:

- luonto
- avoimet (kaupunki/maisema) tilat
- historiallinen merkittävyys
- (tilallisen) järjestyksen tuntu
- hyvä ylläpito

Korpela ja Kyttä (1991) ovat analysoineet ympäristön esteettistä kokemista Tampereella. Tutkimuksen tulos on samansuuntainen Nasarin viiden perustekijän kanssa: tärkeiksi kriteereiksi nousivat luonnonläheisyys sekä hyvä hoito ja kunto. Analyysissä painottui myös kauniiksi koettujen alueiden salaperäisyys. Salaperäisyydellä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi katunäkymä ei avaudu katsojan silmien eteen kerralla, vaan kadun kaarevuuden takia osa näkymästä jää piiloon. Tämä uusi näkymä aukeaa vasta katsojan liikuttua eteenpäin. Salaperäisyys korreloi huomiotaherättävyyteen, vanhuuteen (so. alueen ikään), miellyttäviin materiaaleihin ja puoleen-savetävyyteen.

1.2.3 Kaupunkikuvan toivotavat ja tavoiteltavat ominaisuudet

Triebin ja Markelinin (1976) mukaan asukkaiden näkökulmasta laadukkaita elinympäristöjä ovat sellaiset, joissa ympäristö vastaa asukkaiden siihen kohdistamiin odotuksiin. Asukkaiden odotukset ilmenevät erilaisten arvojen kautta. Triebin ja Markelinin mukaan nämä arvot ovat samalla tavoiteltavia rakennetun ympäristön ominaisuuksia. Niitä ovat:

- historiallinen jatkuvuus
- suunnistettavuus
- esteettisyys
- virikkeisyys
- tunnistettavuus

Tuovinen on kartoittanut eri kaupunkien ja kuntien kaupunkikuvaselvityksissä sekä tutkimusmalleissa esiintyviä kaupunkikuvan toivottavia ominaisuuksia (Tuovinen 1992). Niitä ovat:

- ympäristön omaleimaisuus
- historiallinen jatkuvuus
- yhtenäinen monimuotoisuus, yllätyksellisyys
- tilan eheys ja rajautumisen selkeys
- suunnistettavuus
- yhteisölliset identiteettimerkitykset

Näitä tuloksia tukevaa aineistoa on löydettävissä myös Lynchin kaupungin fyysisen ympäristön laatutekijöitä koskevasta teoriasta (Lynch 1994). Sen mukaan kaupunkiympäristön laatutekijöitä ovat:

- sopusointuisuus
- tunnistettavuus
- jäsenyisyys
- yhdenmukaisuus
- selkeys
- suunnistettavuus
- ymmärrettävyys
- merkityksellisyys

Voidaan olettaa, että myös kaupunkiympäristöstä syntyvän vaikutelman – siis kaupunkikuvan – laatutekijät ovat samantapaisia. Rautiaisen GÅTUR-menetelmään perustuvassa kaupunkikuvan arvioinnissa (Rautiainen 2001) ympäristön visuaalisiin ominaisuuksiin liittyvät kriteerit ovat samansuuntaisia kuin Lynchillä ja Tuovisella, mutta Rautiainen laajentaa kriteerejä edelleen kohti kaupunkiympäristön yleistä toiminnallisuutta ja käytettävyyttä. Rautiainen määrittelee hyvän kaupunkikuvan kriteereiksi seuraavat ominaisuudet:

- omaleimaisuus: paikalla on identiteetti, se jää hyvin mieleen ja erottuu muista paikoista
- sopusuhtaisuus: osien ja ominaisuuksien välinen sopusuhtaisuus ja sopusointu
- yhtenäisyys: samankaltaisuus riittävän vaihtelun puitteissa
- elämyksellisyys: houkuttelee liikkumaan ja oleskelemaan, on viihtyisä
- historiallinen jatkuvuus: yhteys

menneeseen koettavissa joko luontotekijöiden, rakennetun ympäristön tai muistomerkkien kautta, historiallinen kerroksellisuus

- **kestävyys:** materiaalien ja rakennustavan esteettinen ja tekninen ikä ja elinkaari
- **luonto:** ympäristö sisältää luontoa riittävästi ja riittävän monipuolisesti
- **inhimillinen mittakaava:** ympäristö on rakentunut ihmisen mittojen mukaan ja se on "käsinkosketeltava"
- **jalankulkuystävällisyys:** jalankulku-ympäristö on miellyttävä ja mielenkiintoinen
- **toimivuus:** tilallisesti ja varustuksellisesti sekä toimintojen suhteen taroituksen mukainen, käytännöllinen ja toimiva, soveltuu monenlaiseen käyttöön, toiminnallinen kerroksellisuus
- **selkeys:** visuaalisesti ja rakenteellisesti jäsentyneet tunnistettavat ympäristö, jossa on helppo suunnistaa
- **leikittävyys:** ympäristö tarjoaa tilaa luovuudelle ja mielikuvitukselle, sisältää mahdollisuuden oivaltaa, kokeilla ja seikkailla, ei ole liian valmis tilat sosiaaliselle kanssakäymiselle: riittävästi erilaisille toiminnoille ja palveluille sopivia tiloja ja kohtauspaikkoja
- **ympäristön siisteys:** ympäristö on hoidettu, kunnossapidetty ja viimeistelty

1.3 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän tutkimuksen yleisenä tavoitteena oli kehittää tutkimusmenetelmä asukkaiden kaupunkikuvaa koskevien näkemysten selvittämiseksi, kokeilla sitä käytännössä sekä arvioida käytetyn menetelmän yleistä käyttökelpoisuutta.

Tutkimuksen paikallisena tavoitteena oli tuottaa tietoa Vantaan kaupunkikuvasta asukkaiden kokemana. Tavoitteena oli erityisesti selvittää Vantaan kaupunkikuvan vetovoimaisuutta ja omaleimaisuutta luovia piirteitä. Tavoitteena oli saada tietoa sekä koko Vantaan kaupungin että useammasta kaupunginosasta koostuvien palvelualueiden tasol-

la. Palvelualueita on Vantaalla yhteensä viisi: Myyrmäki, Martinlaakso, Tikkurila, Korso-Koivukylä ja Hakunila.

Tuloksien toivottiin tuottavan tietoa Vantaan kaupungin teknisen toimialan vastuulle kuuluvien kaupunkikuvan, julkisten ulkotilojen ja puistojen kehittämisen onnistuneisuudesta sekä niihin kohdistuvista uusista kehittämistarpeista. Tavoitteena oli, että samaa tutkimusmenetelmää ja tuloksia voitaisiin käyttää myöhemmin uudestaan asukkaiden kaupunkikuvakokemuksia koskevassa seuranta-tutkimuksessa.

Ympäristöministeriössä on elinympäristön laadun parantamista koskevassa kehittämistyössä yhdeksi teema-alueeksi valittu elinympäristön viihtyisyys ja paikan identiteetti. Tavoitteena on löytää keinoja paikan identiteetin ja omaleimaisuuden sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaiden piirteiden tunnistamiseksi. Kokeiluprojektina tämä työ palvelee kaupunkikuvan kokemista kuvaavien ja arviointia koskevien menetelmien kehittämistä.

1.4 Tutkimuksen sisältö

Tutkimuksella pyrittiin selvittämään koko Vantaan tasolla, miten asukkaat kokevat seuraavien kaupunkikuvaan liittyvien ominaisuuksien toteutuvan Vantaalla:

- omaleimaisuus
- vetovoimaisuus/attraktiivisuus
- historiallinen kerrostuneisuus
- monimuotoisuus
- yhtenäisyys/hajanaisuus
- suunnistettavuus
- visuaalisesti miellyttävät paikat/ rakennukset
- luonnonelementtien osuus
- julkisen kaupunkitilan laatu
- ylläpito
- paikallisidentiteetti

Tutkimuksella pyrittiin lisäksi selvittämään Vantaan kuuden eri palvelualueen tasolla seuraavia kaupunkikuvan ominaisuuksia:

- suunnistettavuus

- turvallisuus
- alueidentiteetti
- tilallinen/toiminnallinen intensiteetti
- aluekeskusten merkitys ja ominaisuudet
- luonto
- mielipaikat alueella
- rakennetun ympäristön kauneuden ja esteettisyyden kokeminen
- aluetason mittakaava
- säilyttämisen arvoiset paikat

1.5 Käytetty tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin kyselyn avulla. Kyselyn valintaan tiedonkeruumuodoksi vaikutti se, että kyselyn arveltiin olevan muita tiedonkeruumenetelmiä helpompi toistaa myöhemmin. Toistettavuuden tarve liittyi Vantaan kaupungin haluun jatkovat "mitata" omaa onnistumistaan kaupunkikuvan muutoksen ohjaamisessa.

Kysely suunnattiin Vantaan aluetoimikuntien jäsenille, jotka tässä pilottitutkimuksessa edustivat kaupungin asukkaita. Aluetoimikuntien tehtävänä on mm. seurata ja arvioida alueensa yhdyskuntarakenteen, väestön elinolojen sekä palveluiden tilaa ja kehittymistä. Aluetoimikunnat saavat ja välittävät alueensa asukkaille tietoa omasta alueestaan ja sitä koskevista suunnitelmista. Kukin aluetoimikunta koostuu henkilöjäsenistä (13 kpl) ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Kaupunginvaltuusto valitsee aluetoimikuntien jäsenet ja varajäsenet kaupunginvaltuuston toimikauden ajaksi (Vantaan kaupungin aluetoimikuntien johtosääntö, 11.12.2000).

Aluetoimikuntia on Vantaalla yhteensä kuusi, Myyrmäki, Martinlaakso, Tikkurila, Koivukylä, Korso ja Hakunila (kartta 1). Aluetoimikuntajaot noudattavat Vantaan palvelualuejakoa Korso-Koivukylän palvelualue lukuun ottamatta, jonka alueella toimii kaksi aluetoimikuntaa (Korso ja Koivukylä).

Kyselyn vastaajajoukon valinta ei perustu satunnaisotantaan. Aluetoimikuntien jäsenet poikkeavat monessa suhteessa, mm. iältään ja koulutukseltaan

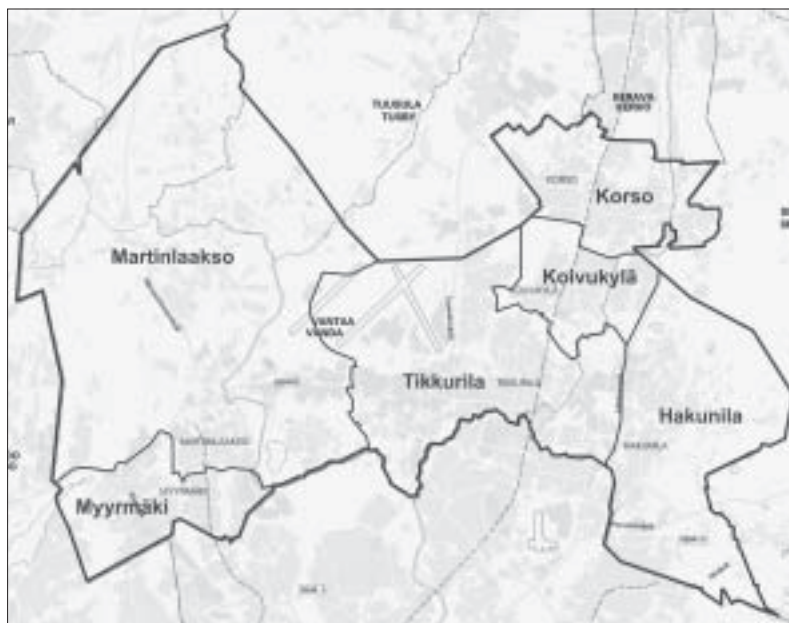
koko Vantaan kaupungin asukasjakaumasta. Vastaajajoukon pienuuden vuoksi kyselyn tuloksilla ei ole myöskään tilastollista merkitsevyyttä. Kyselyn tuloksia ei voi näin ollen yleistää koskemaan kaupungin koko väestöä. Katsottiin kuitenkin, että aluetoimikuntien jäsenet voivat monipuolisten kokemustensa ansiosta antaa kyselyyn arvokasta palautetta, ja siinä mielessä edustaa kaupungin asukkaita.

Kysely suunniteltiin yhteistyössä Vantaan kaupungin edustajien kanssa. Kysymykset oli muotoiltu sekä väittämiksi, joihin piti vastata valitsemalla viisiportaisesta asteikosta sopiva vaihtoehto, että avokysymyksiksi, joissa vastaajat saivat itse kirjoittaa vastaukset. Avokysymyksiin vastaamisen oletettiin vaativan vastaajilta aitoa paneutumista tehtävään, ja siten tuottavan väittämiä moniulotteisempaa aineistoa. Osaan kysymyksistä liittyi "karttatehtävä". Vastajan haluttiin merkitsevän tiettyjä paikkoja tai reittejä sekä koko Vantaan että oman palvelualueensa kartalle. Tuloksena saatavan kartta-aineiston ajateltiin tuottavan havainnollista aineistoa maankäyttöä ja rakennettua ympäristöä koskevan suunnittelun ja päätöksenteon avuksi.

Kyselylomake (Liite 1) jakaantui neljään osaan.

- Vastaajien profiili
- Vantaan kaupunkikuva yleensä
- Oman alueen kaupunkikuva

Vantaan aluetoimikuntajako.

D. Kaupunkikuvalliset kehittämistavoitteet

Vastaajien taustatekijöistä kartoitettiin asuinalue, sukupuoli, ikä, koulutus ja asumisaika Vantaalla.

Koko Vantaan kaupunkikuvaa käsittelevät kysymykset jakaantuivat väittämiin ja avokysymyksiin. Väittämät käsittelevät pääosin Vantaan kaupunkikuvaa yleensä, mutta samalla kartoitettiin joitakin toiminnallisia seikkoja sekä asukkaiden identifioitumista Vantaaseen. Avokysymykset painottuivat kaupunkikuvalla myönteistä ominaislaatua luovien tekijöiden ja niiden sijainnin selvittämiseen.

Kunkin alueen kaupunkikuvaan liittyvät kysymykset laadittiin kartoittamaan kaupunkikuvaa yleensä eli sitä yleisesti havaittavissa olevaa kokonaisuutta, jonka muodostavat kunkin alueen rakennukset, rakenteet ja luonto yhdessä. Yleisissä kysymyksissä pyrittiin hahmottamaan miltä oma alue asukkaiden silmissä näyttää. Kaupunkikuvaan liittyvät kysymykset jaettiin koskemaan näkymää yleensä, toiminnallisia tekijöitä ja lopuksi omaan alueeseen identifioitumista.

Kyselyn lopuksi vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkä tyyppiset ympäristöt ja mitkä paikat erityisesti kaipaavat kehittämistä ja kuinka hyvin tietyt viime vuosina valmistuneet rakennukset sopivat kaupunkikuvaan.

Koska tutkittava alue oli hyvin laaja (koko Vantaan kaupunki sekä sen palvelualueet ja niiden keskustat) ja menetelmäksi valittiin kysely, täytyi välttää tilanne, jossa vastaajat eivät olisi lainkaan käyneet tai eivät muistaisi yksityiskohteisesti jonkin tietyn paikan kaupunkikuvaa vastatessaan kysymyksiin. Siksi osassa kysymyksistä kaupunkikuvaa lähestyttiin asukkaille itselleen merkityksellisten ja tuttujen paikkojen kautta (missä, mikä...). Koska nämä paikat pyydettiin merkitsemään myös kartalle, toivottiin saatavan tulokseksi paitsi tietoa asukkaille merkityksellisten paikkojen yleisistä kaupunkikuvaominaisuuksista myös konkreettista tietoa näiden kaupunkikuvaa rikastuttavien paikkojen sijainnista.

1.6 Tutkimuksen toteutus

Työ aloitettiin tutustumalla Vantaata käsitteleviin julkaisuihin ja suunnitelmiin sekä asukkaiden kokemuksia kaupunkikuvasta ja elinympäristön laadusta mittaaviin tutkimuksiin. Tätä aineistoa käytettiin kyselyn laadinnan pohjana. Lisäksi käytettiin aiempia Vantaan kaupunkikuvaa ja/tai rakennettua ympäristöä koskevia selvityksiä sekä osa-alueiden rakennettua ympäristöä koskevia selvityksiä. Lähitulevaisuudessa toteutettavista ja kaupunkikuvaan vaikuttavista hankkeista saatiin tarkempaa tietoa aluearkkitehteja haastatteleamalla.

Tutkijat kävivät myös itse useaan otteeseen maastossa havainnoimassa Vantaan kaupunkikuvaa muodostavia fyysisiä ominaispiirteitä. Myös ilmakuvia ja karttoja käytettiin tässä työssä apuna. Havainnointitulokset on taulukoitu liitteissä *Palvelualueiden ominaispiirteet* (Liite 2) ja *Aluekeskustojen ominaispiirteet* (Liite 3). Havainnointi tehtiin, jotta asukaskyselyn tuloksia voitiin verrata fyysisen ympäristön ominaisuuksiin.

Varsinainen asukkaiden Vantaan kaupunkikuvaan liittyviä kokemuksia kuvaava aineisto kerättiin kyselytutkimuksen avulla maaliskuussa 2002. Saatekirjeellä varustettuja kyselylomakkeita (Liite 1) lähetettiin sekä aluetoimikuntien varsinaisille (yhteensä 78 kpl) että varajäsenille (yhteensä 78 kpl). Vastauksia saatiin yhteensä 66 kpl eli vastausprosentti oli 42,3 %. Jos oletettaisiin, että varajäsenet ovat jättäneet vastaamisen varsinaisten jäsenten huoleksi, vastausprosentti olisi peräti 84,6 %. Toteutunutta vastausprosenttia on pidettävä hyvänä ottaen huomioon, että kyselylomakkeet toimitettiin postitse vastaajille eikä uusintapostitusta suoritettu. Vastamiseen oli myös paneuduttu huolella. Ilmeisesti aluetoimikuntien jäsenet kokivat oman elinympäristönsä kaupunkikuvaan liittyvät seikat tärkeiksi.

Vastaukset koodattiin ja tulokset analysoitiin prosenttitaulukoina vastaajien pienestä kokonaismäärästä huolimatta käsittelyn johdonmukaisuuden ja tulosten vertailun havainnollistamisen helpottamiseksi. Tekstissä puhutaan myös vastaajista oman palvelualueensa

asukkaina, esimerkiksi “myyrmäkeläiset vastaajat” tekstissä viittaa Myyrmäen palvelualueella asuviin Myyrmäen aluetoimikunnan jäseniin, joiden joukossa saattaa olla varsinaisten myyrmäkeläisten lisäksi Kaivokselan, Vapaalan tai Linnaisten jne. kaupunginosissa asuvia henkilöitä. Yksityiskohtaista, kaupunginosatasolle menevää tarkastelua ei tässä tutkimuksessa voitu tehdä aluetoimikuntien jäsenten vähäisen määrän vuoksi, koska vastaajien anonyymiteetinsäilymistä ei olisi silloin pystytty takaamaan. Jakauma ei olisi myöskään ollut näinkään edustava.

Kaikkiin kysymyksiin ei saatu vastausta kaikilta vastaajilta. Vastausten analysoinnissa nämä vastaamatta jättäneet henkilöt yhdistettiin “vaikea sanoa”-vastauksiin. Tällä tavoin tehden vastaajien kokonaismäärä (N=66) pysyy samana, mikä tekee eri muuttujiin liittyvistä graafisista esityksistä yhteismitallisia ja helpottaa niiden tulkittavuutta ja vertailua.

1.7 Vastaajien taustatiedot

Vastaukset jakaantuivat alueittain seuraavasti:

Alue	N (kpl)	%
Myyrmäki	9	14
Martinlaakso	10	15
Tikkurila	11	17
Korso	14	21
Koivukylä	14	21
Hakunila	8	12
yhteensä	66	100

Sukupuoli	N (kpl)	%
Nainen	29	44
Mies	35	53
puuttuu	2	3
yhteensä	66	100

Vastaajien sukupuolijakauma oli melko tasainen. Miehiä oli vastaajista niukka enemmistö.

Ikä	N (kpl)	%
Alle 30 v.	4	6
30-49 v.	23	35
50-64 v.	32	48
Yli 65 v.	5	8
puuttuu	2	3
yhteensä	66	100

Vastaajista noin puolet sijoittui ikäluokkaan 50-64 vuotta ja noin kolmasosa ikäluokkaan 30-49 vuotta. Alle 30-vuotiaita vastaajia oli vastaajien joukossa hyvin vähän. Koko Vantaan 18-64-vuotiaista asukkaista 18-34 -vuotiaita on noin kolmasosa. Vastaajat olivat siten varttuneempia kuin Vantaan asukkaat keskimäärin.

Koulutus	N (kpl)	%
kansakoulu	5	8
peruskoulu	8	12
ylioppilas	8	12
opistotaso	23	35
korkeakoulu	21	32
puuttuu	1	1
yhteensä	66	100

Kahdella kolmasosalla vastaajista oli vähintään opistotason tutkinto. Koko Vantaalla vastaava luku on 26 %, joten vastaajat olivat Vantaan koko väestöön verrattuna hyvin koulutettuja.

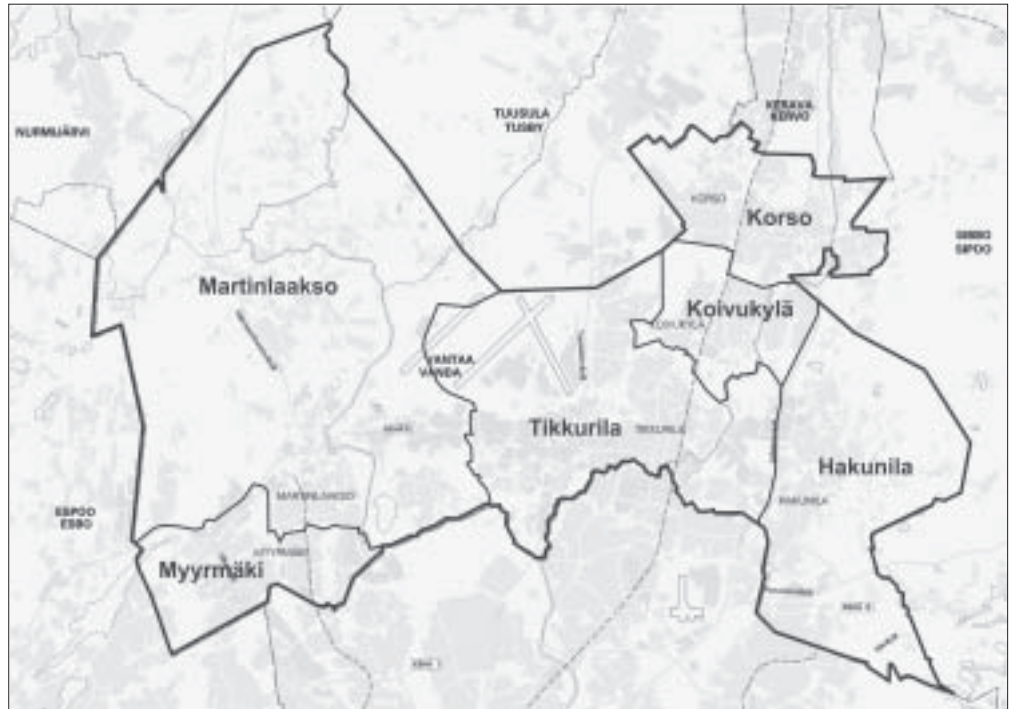
Asumisaika Vantaalla, vuosia	N (kpl)	%
0-2	0	0
2-5	4	6
5-10	7	11
10-20	12	18
Yli 20	41	62
puuttuu	2	3
yhteensä	66	100

Vastaajista yli puolet (62 %) oli asunut Vantaalla yli 20 vuotta. Seuraavaksi eniten – noin viidesosa vastaajista – oli Vantaalla 10-20 vuotta asuneita. Alle 5 vuotta asuneita mukana oli hyvin vähän.

2

Vantaan kaupunkikuva yleensä

Tutkimuksessa käytetty aluejako noudatti Vantaan palvelualuejakoa lukuun ottamatta Korso-Koivukylän palvelualueita, joka käsiteltiin aluetoimikuntajaon mukaisesti kahtena eri alueena.

2.1 Vantaan rakennetun ympäristön ja sen kehitysvaiheiden kuvaus

Vantaan (178 471 asukasta) rakennetun ympäristön ominaispiirteissä heijastuvat sekä sen pitkä historia itsenäisenä pitäjänä että kaupungin myöhempi asema osana voimakkaasti kasvavaa pääkaupunkiseutua. Nykyinen Vantaan kaupunki sijaitsee entisessä Helsingin pitäjässä, joka ulottui laajimmillaan Suomenlahden rannikolta nykyiselle Hyvinkäälle asti. Helsingin pitäjä muuttui vuonna 1865 Helsingin maalaiskunnaksi ja muotoutui vuosina 1906-1966 alueliitosten kautta nykyiseen kokoonsa. Helsingin maalaiskunnasta tuli Vantaan kaupunki vuonna 1972 ja kaupunki vuonna 1974.

Vantaan asutushistoria ulottuu aina esihistorialliselle ajalle saakka. Kivikautisia asuinpaikkoja on löydetty mm. Tikkurilan alueelta. Vanhimmat rakennetun

ympäristön näkyvät kerrostumat sijaitsevat Helsingin pitäjän kirkonkylässä. Sen vanhin rakennus on Pyhän Laurin kirkko, vuonna 1494 käyttöön vihitty keskiaikaisia osia edelleenkin sisältävä harmaakivikirkko (Vantaan maankäytön kehitys 1979).

Kalastukseen ja metsästyksen perustunut pyyntikulttuuri korvaantui 1600-luvulta alkaen maanviljelyksellä. Tältä ajalta on nykyisellä Vantaalla säilynyt alunperin ruotsinkielisiä maanviljelyskyliä ja kartanoita. Näistä monet, kuten Voutilan ja Sotungin kylät vanhoine asuinrakennuksineen, sijaitsevat edelleen keskellä vuosisatoja viljeltyä kulttuurimaisemaa. Tärkeimmät kartanot ovat valtakunnallisesti merkittävässä kulttuurihistoriallisessa ympäristössä sijaitsevat empiretyyliset Königstedt ja Katarineberg Vantaanjokivarressa sekä Hakunilan kartano Häkansbölessä (Rakennuskulttuuri Vantaalla 1981).

Maatalousvaltainen aika jatkui aina

1800-luvun lopulle. Tieverkosto perustui poikkisuuntaiseen vanhaan Turku-Viipuri maantiehen (nk. Kuninkaantie) sekä Nurmijärvelle, Tuusulaan ja Porvooseen meneviin maanteihin. Asutus keskittyi näiden väylien varsille sekä viljelysmaiden äärille. Pääradan ja Tikkurilan aseman rakentaminen mahdollisti teollistumiskehityksen alkamisen Tikkurilassa 1800-luvun puolivälin jälkeen. Radan ja Keravanjoen solmukohtaan Tikkurilankosken varteen rakennettiin myllyn yhteyteen ensin vuonna 1862 öljynpuristamo ja sitten vernissankeittämö vuonna 1867. Myöhemmin väritehtaan alue laajeni joen itäpuolelle ja sen alkuperäiset rakennukset on purettu tai korvattu toisilla, viime vuosisadan alussa rakennetuilla. Esimerkiksi tuolloin rakennettu, alueella sijaitseva vernissatehdas on uudistettu kulttuurikäyttöön. Toinen teollistumisen varhaisvaiheen säilynyt miljöö on Vantaankoskella 1880-luvulla rakennettu viilatehdas, joka rakennettiin siellä 1800-luvun alussa toimineen ruu-kin lähelle (Vantaan... 1979)

Viime vuosisadan alkuvuosikymmenillä nykyisen Vantaan alueella pääradan varren Tikkurilan ja Rekolan alueet kasvoivat nopeasti. Tikkurilan alueen rakentamisen perustana oli nk. Peltolan palstoitussuunnitelma vuodelta 1910. Alueelle muutti Helsingissä työssäkävää väestöä, joka asettui asumaan puisiin yhden tai useamman perheen taloihin, jotka ovat myöhemmin suurimmaksi osin korvaantuneet uudemmilla asuin-

Pyhän Laurin kirkko.

rakennuksilla. Länsi-Vantaalla ja Sotungissa rakennetun ympäristön ilme säilyi ennallaan, koska väestön pääelinkeino oli edelleen maanviljelys. Länsiosan tärkein taajama oli Hämeenkylä. Tältä ajalta on peräisin vuonna 1933 toimintansa aloittaneen Tikkurilan Silkin yhtenäisenä säilynyt tehdasmiljöö Tikkurilan eteläosassa Keravanjoen rannassa (Vantaan... 1979, Rakennuskulttuuri... 1981).

Sotien jälkeinen aika merkitsi Vantaalla useiden uusien pientalovaltaisten taajamien syntyä. Näitä olivat Friherrs (Vapaala), Askisto, Hämevaara, Itä-Hakkila, Rajakylä, Ylästö, Kivistö, Vaarala ja Nikinmäki. Ne rakentuivat voimakkaasti 1950-luvulta alkaen Helsingin Seutukaavaliiton ja lääninhallituksen yleispiirteisten maankäyttösuunnitelmien mukaisiin

Voutilan kylä.

Itä-Hakkilan rakentaminen alkoi 1950-luvulla.

paikkoihin. Vantaan ensimmäinen luonnonsuojelualue, Tammiston lehtomäki, perustettiin vuonna 1946. Vuonna 1940 valmistunut Vihdintie ja 1950-luvulla rakennettu Lahden uusi maantie mahdollistivat osaltaan näiden uusien pientaloalueiden synnyn. Työpaikka-alueita alkoi myös muodostua pääradan ja Turku-Viipuri maantien varteen Tikkurilaan, Veromiehenkylään, Vantaankoskelle ja Hämeenkylään. Tikkurilaan rakennettiin 1950-luvun alussa ensimmäiset kerrostalot ja vuonna 1957 valmistui arkkitehtikilpailun tuloksena uusi keltatiilinen, kuparikattoinen kunnantalo. Samalle ajanjaksolle ajoittuu myös lentoaseman ensimmäisen kiitotien valmistuminen vuonna 1952. Uusia pientaloalueita syntyi 1950-luvun lopulla vielä Koivupäähän, Linnaisiin, Simonkylään ja Riipilään

Vantaan vuonna 1957 valmistunut kaupungintalo Tikkurilassa.

(Vantaan... 1979, Rakennuskulttuuri... 1981).

Vuoden 1958 rakennuslain uudistus merkitsi maanomistajien vapaan palstoitusoikeuden poistamista ja taaja-asutuksen luvanvaraisuutta. Tämä muutos yhdistettynä pääkaupunkiseudun kasvuun ja sitä seuranneeseen asuntopulaan merkitsi Vantaalla aluerakentamisen ajan alkua. Ensimmäiset aluerakentamiskohdeet olivat Simonmetsän, Louhelan ja Vantaanpuiston kerrostaloalueet. Vantaa oli vielä tuolloin Helsingin maalaiskunta. Kun maalaiskunnat saivat oikeuden asemakaavojen laadintaan vuonna 1966, Suomen ensimmäinen maalaiskuntaan tehty asemakaava laadittiin Tikkurilan ja Viertolan alueelle. Uusia työpaikka-alueita syntyi 1960-luvulla Tikkurilaan, Korson aseman lähelle, Tuusulantien varteen ja Vantaankosken ympäristöön. Vanha Turku-Viipurin maantie korvaantui uudella poikittaisyhteydellä, kun Kehä III valmistui vuonna 1965 (Vantaan... 1979).

1960-luvun lopulla ja 1970-luvulla jatkunut aluerakentaminen täydensi vanhan maalaiskunnan yhdyskuntarakennetta lukuisilla uusilla kerrostalovaltaisilla lähiöillä. Uusia aluerakentamiskohdeita olivat Mikkolan, Havukosken, Hakunilan, Martinlaakson, Myyrmäen, Rajatorpan, Länsimäen ja Pähkinärinteentien alueet. Paitsi asuntoja, rakennettiin myös

kaupallisia ja julkisia palvelurakennuksia uusien asukkaiden tarpeita tyydyttämään, kuten esimerkiksi Pähkinärinteeseen lähiön ytimessä sijaitseva ostoskeskus, joka on viime vuosina kunnostettu. Martinlaakson rata Vantaan länsiosassa valmistui vuonna 1975 (Vantaan... 1979).

Asuntorakentaminen painottui 1980-luvulla jo olemassa olevien lähiöiden laajentamiseen. Uusia liikekeskuksia syntyi edelleen. Koivukylään valmistui punatiilinen Hakopolun liikekeskus vuonna 1981 (arkkitehdit Eero Valjakka ja Aarno Passoja). Julkisista rakennuksista valmistuivat vuonna 1984 Myyrmäen kirkko (arkkitehti Juha Leiviskä) ja vuonna 1988 Tiedepuisto Heureka (arkkitehdit Mikko Heikkinen ja Markku Komonen) sekä Myyrmäki-talo vuonna 1993 (Arkkitehtitoimisto Innovarch) (Ilonen 2000). Heureka on nykyisin Vantaan suosituin matkailunähtävyys, jossa kävi vuonna 2001 261 404 kävijää. Kehä III:n varren työpaikka-alueiden kehittäminen ja rakentaminen voimistui edelleen. Vuonna 1984 perustettiin Pitkälän luonnonsuojelualue (Taskutilasto 2001).

Vantaan asuntorakentaminen oli hyvin kerrostalovaltaista aina 1990-luvun puoliväliin saakka, jolloin tilanne kerrostalorakentamisen sekä rivitalo- ja omakotirakentamisen välillä tasoittui. Vuonna 2001 38 % Vantaan asuntokannasta sijaitsi pientaloissa (Taskutilasto: Asuntorakentaminen..., 2000). Herukkapuron, Pyymosan, Kasabergetin ja Katinmäen luonnonsuojelualueet perustettiin 1990-luvulla. Lentoaseman alueen kehittäminen jatkui edelleen mm. ulkomaan terminaalirakennuksen laajennuksella (arkkitehti Pekka Salminen) ja useiden eri työpaikkarakennusten muodossa. Myös uusia liikekeskuksia valmistui, Myyrmäki Myyrmäen keskustaan ja Jumbo Kehä III:n varrelle Pakkalaan. Arkkitehtonisesti merkittäviä julkisia rakennuksia ovat vuonna 1992 valmistunut Hämeenkyllän kirkko (arkkitehti Olli Pekka Jokela), vuonna 1997 valmistunut Jokiniemen koulu ja päiväkotit (arkkitehti Hannu Jaakkola) ja vuonna 1996 valmistunut Mistelin päiväkotit (arkkitehti Mikko Kaira) (Ilonen 2000). Vanhoilla omakotialueilla Vantaan kasvusta johtuvaa pientalokysyntää on helpottanut

isojen tonttien lohkomisen ja alueiden tiivistäminen uudisrakentamisella. Myös Tikkurilan keskusta on jatkuvasti rakennutut tiiviimmäksi, kun keskeisesti sijainneet vanhat pientalot ovat korvautuneet asemakaavan mukaisilla pien- ja kerrostaloilla sekä liikerakennuksilla. Sekä asuin- että toimitilarakentaminen onkin 1980- ja 1990-luvuilla keskittynyt voimakkaasti Tikkurilan palvelualueelle, jonne on rakennettu koko Vantaan toteutuneesta kerrosalasta yli puolet (Kyttälä 1997). 2000-luvun alkaessa suurin aloitettu asuinrakennuskohde on Backaksen kartanon maille parhaillaan rakentuva Kartanonkosken alue.

Länsimäen 1970-luvulla rakennettu asuinalue.

Helsinki-Vantaan lentoasema.

2.2 Kaupunkikuva asukkaiden näkökulmasta

Kyselyn aluksi vastaajilta toivottiin **näkemyistä koko Vantaan kaupunkikuvas- ta:** heitä pyydettiin sulkemaan silmänsä ja ajattelemaan Vantaan kaupunkia, ja kirjaamaan ylös millaisen ympäristön näkevät. Tämän avokysymyksen vastaukset teemoitettiin luonnon, rakennetun ympäristön, asumisen ja liikenteen ympärille.

Luonto koettiin monessa vastauksessa kaupungin vahvuudeksi ja kauneutta lisääväksi. Erityisesti mainittiin avarat maisemat ja pellot, vihreys ja puistomaisuus sekä metsät ja jokimaisemat. Joku vastaaja piti negatiivisena suurten vesistöjen puuttumista, mutta muuten luontoon ja maisemiin liittyi positiivisia mielteitä.

“Monipuolinen: vihreä. Paljon kaunista, säilyttämisen arvoisia maisemia.”

“...maalaismaisemaa: viljeltyjä joki- laaksoja ja metsäisiä ylänköjä...”

Myös **rakennetun ympäristön** väljyys ja **“pikkukaupunkimaisuus”** tuotiin esille. Vantaa koettiin viihtyisänä alueena, jossa on **“rauhallisia lähiöitä ja metsiköiden ympäröimiä kerrostaloalueita”**. Myös vanhan ja uuden rakennuskannan yhdistämistä arvostettiin sekä sitä, että on olemassa eri tyyppisiä alueita. Lähiöt mainittiin useassa vastauksessa, sekä myönteisessä että kielteisessä valossa.

“Vanhaa ja uutta modernia, laajoja puistoalueita, niiden keskellä talosaarekkeitä: pientaloja, kerrostaloja, toimistoja. Rauhaa ja harmoniaa.”

“Kauniita metsäpolkuja, lainehtivia viljapeltoja, junaratoja, polkupyöräilijöitä, paljon lapsia ja koululaisia liikenteessä, rauhallisia lähiöitä ja kivoja ihmisiä.”

“Osin lähiökeskittyviä, kivikyliä, mutta myös viihtyisiä omakotialueita.”

“Siellä sun täällä, hajallaan olevia rakennettuja omakoti- ja kerrostaloalueita, joiden välissä on rakentamattomia alueita. Teitä ja katuja, jopa voimalinjoja sekä jokia halkoo kaupunkikuvaamme. Lentoasema ympäristöineen kruunaa kaiken, Kuusijärveä unohtamatta.”

Toisaalta väljyys ja monimuotoisuus

saatettiin kokea sekavana ja häiritsevänä: monikeskuksinen kaupunkirakenne ei muistuta perinteistä historiallista kaupunkia ja saattaa olla hämmentävä varsinkin muualta tulleelle. Myös suuret marketit, jotka mainittiin muutamassa vastauksessa, koettiin epämiellyttävänä kaupunkikuvan kannalta.

“Sekava, alueita ripoteltu sinne tänne, puuttuu selvä keskusta.”

“Hajanainen, taloja pellolla, sitten pelkkää peltoa, satunnaisia paloja kaupunkia ja ohikulkuteitä.”

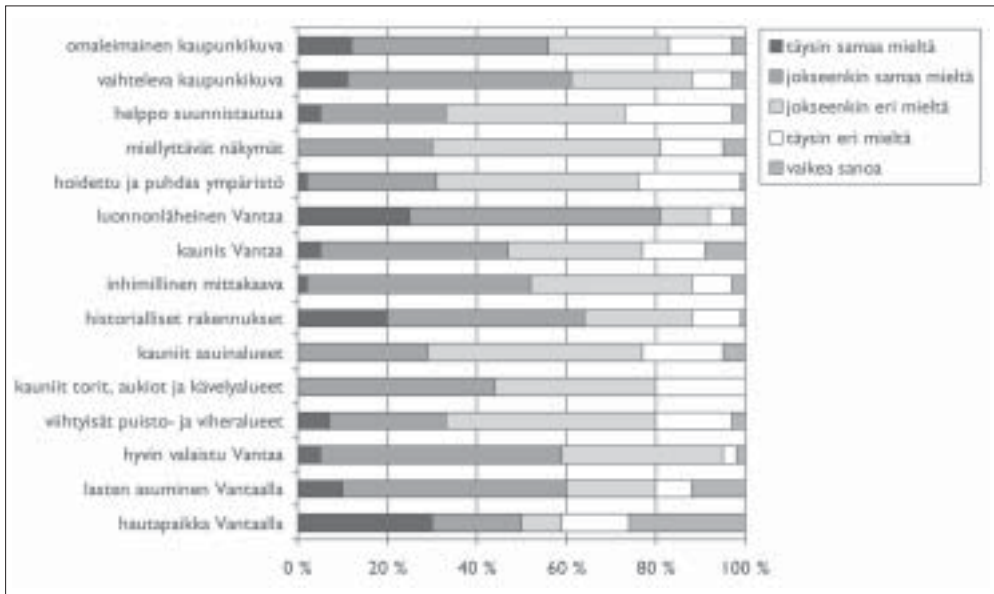
“Halvalla rakennettuja laatikkovarastoja ja myymälöitä teiden varsilla.”

“Rumia kerrostaloja, epäsiistejä teollisuusrakennuksia joka puolella.”

Koko kaupunkia koskevan kuvailun jälkeen vastaajille esitettiin **15 yleistä väittämää koskien Vantaan kaupunkikuvaa**. Väittämät oli laadittu käsittelemään alueen omaleimaisuutta ja monimuotoisuutta, yhtenäisyyttä ja historiallisuutta. Lisäksi väittämiä esitettiin alueiden kauneudesta, valaistuksesta yleensä ja asukkaiden vantaalaisesta identiteetistä.

Hieman yli puolet (57%) vastaajista koki Vantaan kaupunkikuvan omaleimaiseksi ja muista kaupungeista erottuvaksi, ja yli puolet vastaajista koki kaupunkikuvan (63%) myös sopivan vaihtelevaksi. Vastaajat kokivat, että kaupungissa on melko vaikea suunnistautua alueelta toiselle, runsaasti yli puolet vastaajista (63%) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa. Liikenneväylien varsien näkymiä ei koettu kovinkaan miellyttäväksi: 66% vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa. Suurin osa vastaajista (67%) koki lisäksi puutteita rakennetun ympäristön hoidossa ja puhtaudessa.

Vastaajat kokivat Vantaan luonnonläheiseksi, lähes kaikki vastaajat (81%) olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Lähes puolet vastaajista (47%) koki Vantaan kauniiksi kaupunkiksi, ja puolet vastaajista (52%) koki Vantaan rakennetun ympäristön mitta-kaavaltaan sopusuhaiseksi ja inhimilliseksi. Historiallisten rakennusten nähtiin kuuluvan oleellisena kaupunkikuvaan, 64% vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Asuin-

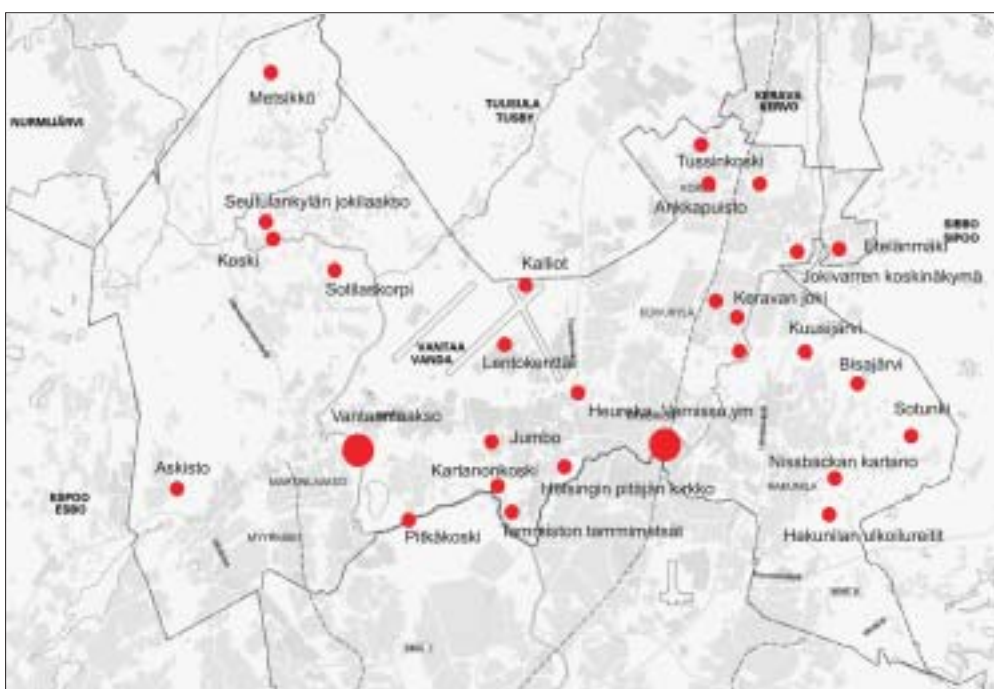
Koko Vantaan kaupunkikuva, N = 66.

alueita vastaajat eivät kokeneet kovinkaan hyvin suunnitelluiksi tai kauniiksi, yli puolet (63 %) vastaajista oli eri mieltä väittämän kanssa. Hieman yli puolet (56 %) vastaajista koki myös, että torit, aukiot ja jalankulkualueet olivat heikosti suunniteltuja. Myös puisto- ja viheralueiden viihtyisyyttä arvosteltiin, 64 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä viheralueiden hyvää suunnittelua ja viihtyisyyttä koskevan väittämän kanssa. Pääsääntöisesti (60% vastaajista) kaupunki koettiin hyvin valaistuksi.

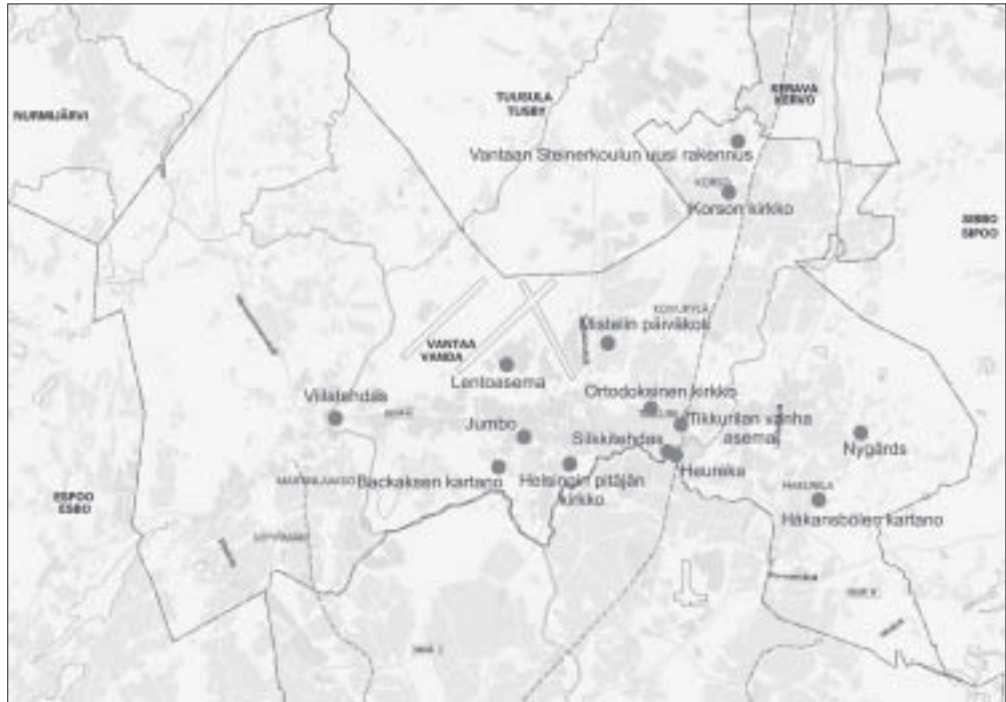
Identiteettiä luotaavat väittämät käsitelivät Vantaan kokemista niin hyväna asuinalueena, että vastaaja toivoo las-

tensa jäävän Vantaalle asumaan ja toinen väite koski toivomusta oman hautapaikan sijainnista Vantaalla. Yli puolet, 63 % vastaajista koki Vantaan niin hyvänä, että toivoi lastensakin jäävän alueelle, ja puolet vastaajista (50%) toivoi hautapaikkansa aikanaan sijaitsevan Vantaalla.

Kaupunkikuvaa koskevien väittämien jälkeen asukkailta tiedusteltiin heidän mielestään **omaleimaisia ja kauniita paikkoja Vantaalla**: rakennusta, rakennettua ympäristöä ja luonnonmaisemaa. Lisäksi pyydettiin mainitsemaan jokin uusi tai uudehko asuinalue, joka miellyttää silmää ja esittämään perustelut omal-

Omaleimaisia paikkoja Vantaalla.

Kaunein vantaalainen rakennus.

le valinnalle. Monet vastaajat olivat maininneet useamman kuin yhden kohteen, minkä vuoksi mainintojen kokonaismäärää osoittava luku on suurempi kuin vastaajien määrä muissa kysymyksissä (suluissa olevat luvut koskevat mainintojen määrää, ei vastaajien lukumäärää).

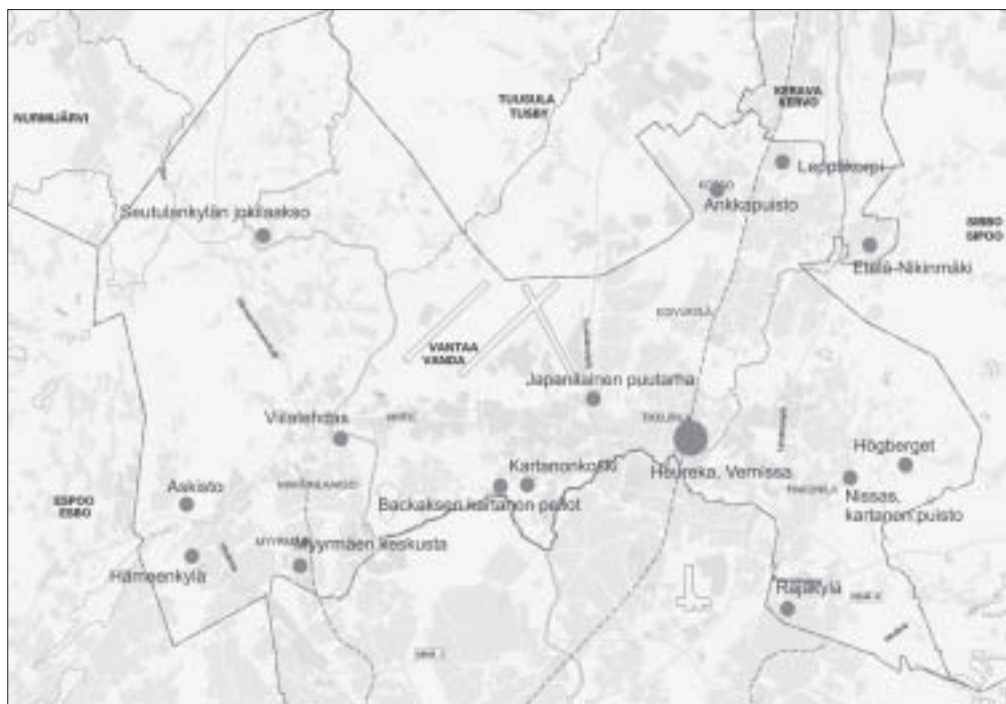
Omaleimaisia paikkoja merkittiin liitteenä olleelle Vantaan kartalle useita. Ne jakautuivat tasaisesti ympäri Vantaata. Eniten merkintöjä keräsivät Vantaankosken ympäristö (Voutila, Vantaanjoki-

laakso, viilatehtaan miljö) sekä Tikkurilankosken ympäristöineen (Heureka, Vernissa ja Silkkitehdas).

Useimpien vastaajien mielestä kaunein vantaalainen rakennus oli

- Helsingin pitäjän kirkko (38/67)
- Tikkurilan vanha asema (9/67)
- Tiedekeskus Heureka (6/67)

Pitäjän kirkon, vanhan aseman ja Heurekan lisäksi kauneimmaksi rakennukseksi mainittiin usein kirkkoja, kuten Myyrmäen kirkko (3) Tikkurilan ortodok-

Kaunein vantaalainen paikka.

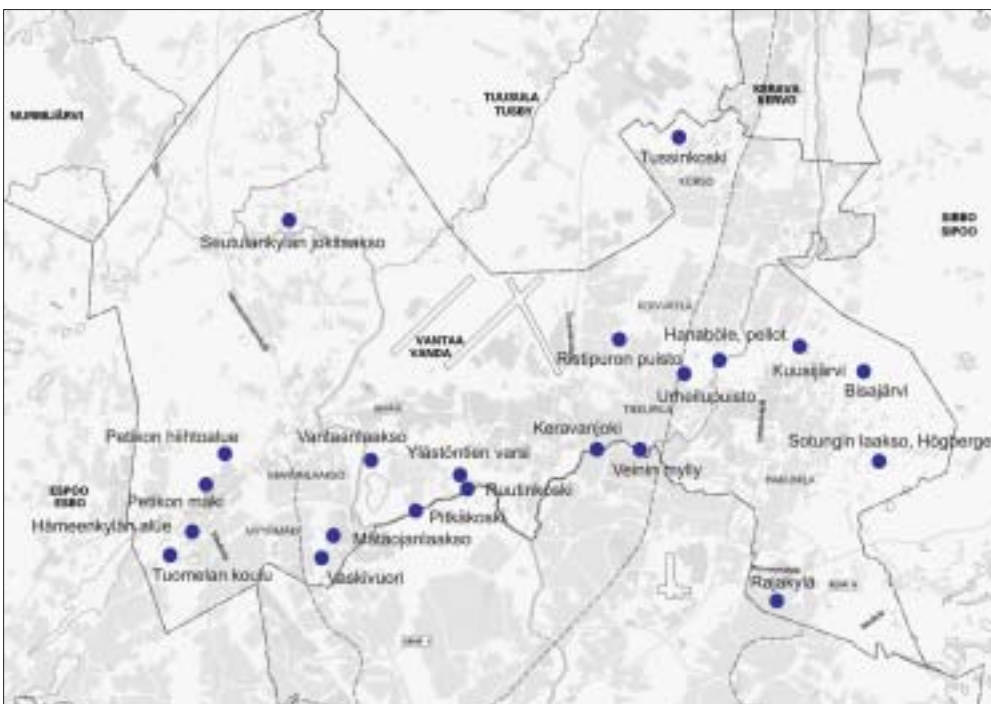
Helsingin pitäjän kirkonkylä.

sinen kirkko (1) ja Korson kirkko (1). Mainintoja saivat myös Tikkurilan vanha silkkitehdas, Vantaankosken viilatehdas, Backaksen kartano, Nygårds, Mistelin päiväkoti, Steinerkoulun uusi rakennus, lentoasema ja Jumbo.

Kysyttäessä kauneinta vantaalaista paikkaa, eniten mainintoja sai

- Helsingin pitäjän kirkonkylä (21/65)
- Tikkurilankoski ympäristöineen (15/65)
- Sotunki (4/65)

Kauneimpana paikkana mainittiin myös Myyrmäen keskusta (3), Nissas (2), Keravanjoki (2), Kartanonkosken uusi asuinalue (2) sekä Hämeenkylä (2). Monet muutkin paikat eri puolilta Vantaata keräsivät yksittäisiä mainintoja vastauksena tähän kysymykseen, kuten Kuusijärven ulkoilukeskus, Etelä-Päiväkumpu, Asolan omakotialue, Leppäkorpi, lentoasema, japanilainen puutarha, Metsokoti, Hanaböle, Etelä-Nikinmäki, Ilola, Seutula, Askisto, Varistonniitty ja Tikkurilan keskusta.

Kaunein vantaalainen maisema.

Sotungin peltomaisemaa.
Taustalla Högberget.

Kun kysyttiin kauneinta vantaalaista **maisemaa** eniten vastauksia keräsi

- Sotungin peltomaisema (14/64)
- Kuusijärven ympäristö (7/64)
- Ylästöntien varsi (6/64)

Lisäksi jälleen nousi esiin Pitäjän kirkonkylän miljö (4), ja Petikonmäki (3), Vantaanlaakson pellot (3), Havukosken Myllyn seutu (3), Keravanjoki (3) ja Pitkäkoski (3). Maisemista mainittiin kauneimmiksi myös useita eri koskinäkymiä eri puolilta kaupunkia: Ruutin koski, Matarin koskinäkymä, Pitkäkoski, Tusinkoski ja Vantaankoski. Asukkaat arvostivat ja toivat esiin myös alueensa peltomaisemia ja maalaismaisemia.

Kysyttäessä **uudehkoa tai uutta asuinalueetta**, jonka kaupunkikuva miel-

lyttää vastaajia eniten mainintoja sai ylivoimaisesti eniten Kartanonkoski.

- Kartanonkoski (18/47)
- Ilola (3/47)
- Nissas (3/47)

Perusteluina Kartanonkosken valitsemiselle mainittiin sen viihtyisä ja herttainen ilme, ja toisaalta tyylikäs rakentaminen. Se koettiin myös hyvin suunnitelluksi ja harmoniseksi kokonaisuudeksi, uudenaikaiseksi ulkonäöltään:

“Harmoninen kokonaisuus myös esteettisesti”

“Säilytetty vanhaa uusien rakennusten ulkonäössä ja sijoittelussa, Backaksen kartanon miljö rakennuksineen entisöity ja siten säilytetty!”

“Upeat talot, selkeä, jotain uutta Suomessa – Vantaalla!”

Ilola puolestaan koettiin mukavaksi pientaloalueeksi, jossa uusi ja vanha rakennuskanta vaihtelee, yleisilme on rauhallinen ja siisti. Lisäksi Kylmäoja tuo lisäarvoa ympäristölle. Nissas puolestaan perusteli paikkaansa kaupunkimaisena ja tiiviinä, kauniina sekä *“ihmisenoloina”*. Hyvää Nissaksessa oli myös *“selvä ero asuntojen ja autoliikenteen välillä, parvekkeet eivät ole jalkakäytävien päällä eikä liikennepöly tule ikkunoista ja ovista.”*

Kartanonkosken uusi asuin-
toalue.

2.3 Vantaan kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet

Koko Vantaata koskevan kyselyosuuden lopuksi asukkailta tiedusteltiin **kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita koko Vantaan osalta.**

Kun asukkailta kysyttiin **minkä tyyppiset ympäristöt Vantaalla kaipaavat erityisesti kehittämistä**, vastaukset käsittivät koko kaupungin infrastruktuurin: asuinalueet, aluekeskukset, rakennukset, kadut, kevyen liikenteen väylät, junaradan varret, leikkipuistot ja viheralueet. Asukkaat kaipasivat yleensä ryhtiä koko rakennettuun ympäristöön ja hajanaisiksi koettuihin alueisiin, mutta esitetyt toiveet vaihtelivat: joku kaipasi lisää torneja ja korkeita rakennuksia, toinen tiivistä ja matalaa. Keskusta-alueiden todettiin olevan huonossa kunnossa ja epäviihtyisiä, ja katujen paikoitellen keskeneräisiä. Lisäksi kevyen liikenteen väylät kaipasivat asukkaiden mielestä kunnostusta, samoin radanvarren 'ryteiköt' ja graffitit. Leikkipuistojen ja viheralueiden suhteen tuotiin esiin ylläpito ja hoito: ne eivät huonokuntoisina ole houkuttelevia. Seuraavassa joitakin lainauksia vastauksista:

“Asuinlähiöt, etenkin Itä-Vantaalla”

“Hajanaisesti rakennetut omakotialueet”
“Koko Vantaa kaippaa kaupunkikuvallista kehitystä, ihan ensin pitäisi rakentaa tästä kaupunki, että tämä ei olisi vain kokoelma lähiöitä”

“Lähiöiden keskustat ja puistot, omakotialueiden katuverkko”

“Oikeastaan kaikki, mutta erityisesti 70-luvun ostarit, joissa on matalia laatikkoja suunnittelemattoman omaisesti”

“Koko päärata on Vantaan osalta maisemiltaan ryteikköinen ja täynnä graffiteja. Tämä on se näkymä, jonka tuhannet junalla matkaavat saavat vastaansa”

“Lähiömäiset kaikki likaisen harmaan betonimassa-rakennukset väritettävä, samoin siltojen kaiteet. Onnistunut esimerkki on Koivukylässä lukion viereinen tienylitysilta”

“Yleisilmeen kohentelua: puisto-osastolla on liian vähän voimavaroja pitää paikkoja siistinä, istuttaa puita ja hoitaa talkoiden avulla esimerkiksi siivousta kevät/syksy.”

“Rakennetussa ympäristössä sijaitsevat viheralueet ja leikkipuistot. Tiivistä saa olla, mutta ei torneja, ei betonia...”

Asukkaat toivoivat mm. leikkipuistojen parempaa ylläpitoa ja hoitoa.

3

Kaupunkikuva osa-alueittain

Myyrmeen palvelualue.

3.1 Myyrmäki

3.1.1 Alueen kuvaus

Myyrmeen palvelualue (34 477 asukasta) Vantaan länsiosassa koostuu seitsemästä kaupunginosasta. Linnaisten pientaloalue on luonteeltaan väljää omakotialuetta. Alueen läpi kulkee vanha Turku-Viipuri maantie (Kuninkaantie), jonka varrella sijaitsevat Linnaisten kartano ja Tuomelan koulun ympärille ryhmittynyt kylämäinen taajama. Hämevaara on vehreä, vapaamuotoisen katuverkon ympärille rakentunut pientaloalue, joka liittyy Hämeenkyläntien kautta Espoon Lintuvaaraan. Hämeenkylä alueella sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, kuten Hämeenkylä kartano. Hämeenkylä asuinalueet koostuvat pientalovaltaisesta Pohjois-Hämeenkylästä ja eteläosassa sijaitsevasta Pähkinärinteen kerrostaloalueesta. Pähkinärinteen alue on pääosin rakennettu

1970-luvulla. Hämeenkylässä on myös työpaikka-alueita Kehä III ja Vihdintien varsilla. Vapaalan (Friherrn) alue koostuu 1950-luvulla syntyneestä ja sittemmin tiivistyneestä pientaloalueesta sekä Rajatorpan kerrostaloalueesta. Variston alue koostuu Kehä III:n molemmiin puoliin sijaitsevasta Petikon yritysalueesta sekä sen eteläpuolisesta asuinalueesta. Kaivokselan alue jakautuu kaupunkirakenteeltaan useaan erityyppiseen osaan. Kaivokselan alueen pohjoisosassa sijaitsee Vantaan vanhin lähiö, Kaivoksela, joka edustaa aikansa parhaita rakentamista ja on vastikään tehdyssä Vantaan modernin rakennuskannan inventoinnissa arvoitettu valtakunnanluokan suojelekohteeksi. Alueella on myös paljon tuotanto- ja toimistorakennuksia (Myyrmeen alueellinen..., 2001).

Myyrmeen palvelualueen keskusta, Myyrmäen kaupunginosa (14 500 asukasta) sijaitsee pääosin tasaisessa maastossa Martinlaakson radan molemmiin puo-

lin. Se rajoittuu pohjoisessa Martinlaakson keskusta, idässä Mätäojan purolaaksoon, etelässä Helsingin puolella sijaitsevaan Malminkartanoon ja lännessä Myyrmäen urheilupuistoon. Alueen rakennuskanta koostuu pääosin viimeisen 30 vuoden aikana rakennetuista kerrostaloista. Asuinkerrostalot ovat hahmoltaan suorakulmaisia, tasakattoisia, useimmiten 5-7 kerrosta korkeita ja niiden väri on vaalea. Uudemmat rakennukset ovat näitä matalampia ja monimuotoisempia. Radan varressa on korkeampia, 7-12 kerroksisia rakennuksia.

Alueen katuverkko koostuu kolmesta ulkosityöttöisestä kokoojakehästä. Kulkutakin kokoojakehältä asuntokadut johtavat vyöhykkeen keskiosan puistoalueelle. Asuinrakennukset sijaitsevat pääosin väljän suorakulmaisesti toisiinsa nähden ja niiden väliin muodostuu osittain sivuiltaan rajattuja korttelipihoja. Paikoitusalueet sijaitsevat monin paikoin kenttämaisina vyöhykkeinä asuinrakennusten ja katujen välissä. Alueen halki kulkee pohjois-eteläsuunnassa jalankulkuraitti (Myyrmäenraitti), joka yhdistää asutun painotteisemmat pohjoisosat eteläosan kaupallisten palvelujen keskittymään. Myyrmäen julkiset ja kaupalliset palvelut ovat monipuoliset. Alueella sijaitsee mm. Espoo-Vantaan teknillisen ammattikorkeakoulun tiloja ja Myyrmäen urheilupuisto. Rajatorpantien ja Martinlaaksonradan nivelkohdassa sijaitsevat 1990-

luvun liikerakentamista edustava metallinharmaa kauppakeskus Myyrmanni sekä 1980-luvulla rakennettu Fortum Oy:n kookas, tummasävyinen toimistorakennus.

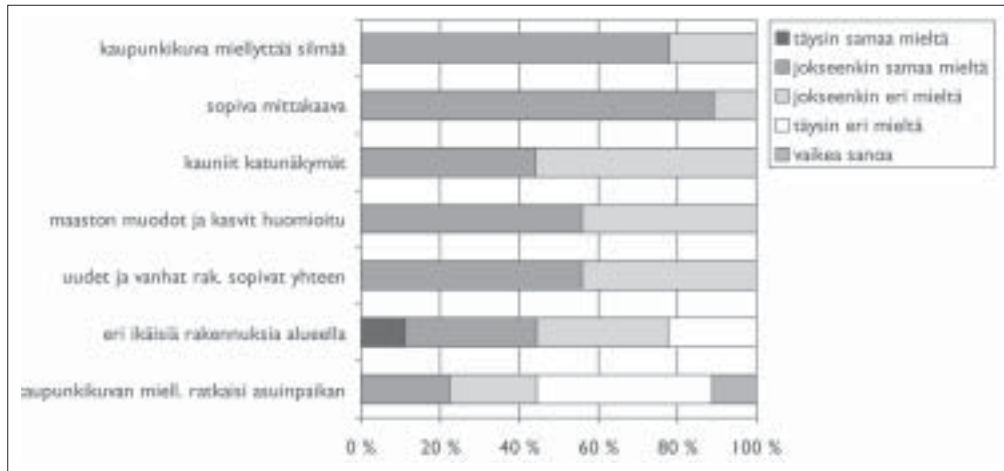
3.1.2 Vastaajien taustatiedot

Myyrmäen aluetoimikunnan jäseniltä **vastauksia** saatiin yhteensä 9 kpl, jotka jakaantuivat tasaisesti naisten ja miesten suhteen (yhden vastaajan taustatiedot puuttuvat). Iältään myyrmäkeläiset vastaajat olivat yhtä lukuun ottamatta yli 30 -vuotiaita, siten että 30-49 -vuotiaiden luokassa oli 2 vastaajaa, 50-64 vuotiaiden luokassa myös 2 vastaajaa ja loput 3 vastaajaa oli yli 65 -vuotiaita. Koulutukseltaan vastaajat olivat joko opintotason koulutuksen saaneita (n=4) tai korkeakoulututkinnon (n=4) suorittaneita. Asumisaikaa Vantaalla heillä oli kaikilla yli 5 vuotta, ja 6 kpl vastaajista oli asunut Vantaalla jopa yli 20 vuotta.

Pähkinärinteen asuinalue Myyrmäen palvelualueella.

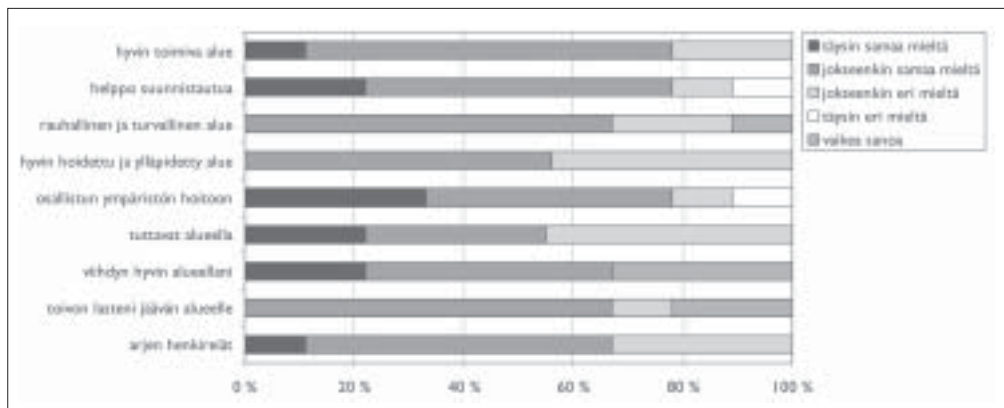
3.1.3 Myyrmäen kaupunkikuva yleensä

Myyrmäen alueen kaupunkikuva yleensä, N=9.

Vastaajat kokivat alueen kaupunkikuvan suurelta osin miellyttäväksi (78 %) ja alueen rakennettu ympäristö koettiin mitatakaavaltaan sopivaksi (89 %). Hieman yli puolet vastaajista (56 %) oli jokseenkin eri mieltä väittämän 'alueella kauniita katunäkymiä' kanssa. Vastaajat kokivat kuitenkin pääosin, että alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitu maastonmuodot ja kasvillisuus (56 %), ja uusien rakennusten koettiin sopivan melko hyvin vanhoihin (56 %).

Väittämään 'alueella on eri-ikäisiä rakennuksia' annetut vastaukset hajosivat samoin kuin väittämään 'kaupunkikuvan miellyttävyys ratkaisi asuinpaikkani valinnan'. Noin puolet (56 %) vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väitteen 'alueella on eri-ikäisiä rakennuksia' kanssa. Alueen kaupunkikuvan miellyttävyys ei myöskään ollut vaikuttanut suurimpaan osaan (67 %) myyrmäkeläisiä asuinpaikan valinnassa. Vastaajista yksi ei ottanut kantaa tähän kysymykseen.

Myyrmäen alueen toimivuus, N=9.

Myyrmäkeläiset vastaajat kokivat alueensa pääosin hyvin toimivaksi (78 %) ja alueen sisällä oli helppo löytää paikasta toiseen (78 %). Myyrmäki koettiin myös vastaajien piirissä rauhalliseksi ja turvalliseksi alueeksi, 67 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Myyrmäen julkisten alueiden hoidosta ja ylläpidosta vastaajien mielipiteet jakaantuivat kahtia: hieman yli puolet (56 %)

oli väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä oli noin 44 % vastaajista.

Kun asukkailta tiedusteltiin osallistumista lähiympäristön hoitoon vaikka keräämällä roskia ojanpientareilta omalla alueella, suurin osa vastaajista (78 %) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä kysymyksen kanssa. Yli puolella (56 %) myyrmäkeläisistä vastaajista suurin osa

tuttavista asui samalla alueella ja runsaasti yli puolet vastaajista myös viihtyi alueellaan hyvin (67 % jokseenkin tai täysin samaa mieltä). Runsaasti yli puolet vastaajista koki myös Myyrmäen niin

hyväksi alueeksi, että he toivoivat lastensa jäävän alueelle asumaan (67 %). Suurin osa vastaajista (67 %) löysi omalta alueeltaan itselleen sopivia arjen 'henkireikä'- ja virkistyspaikkoja.

Kysyttäessä **mielipaikkaa** Myyrmäessä vastauksia saatiin 5 kpl, joissa mainittiin Vannepuisto, Pöllökallio ja Honkasuon ympäristö. Myyrmäen **kauneimmaksi**

kohdaksi mainittiin myös Pöllökallion laki ja Honkasuon ympäristö sekä Paalutori.

Asukkaiden mielipaikat Myyrmäessä.

Honkasuo Myyrmäessä.

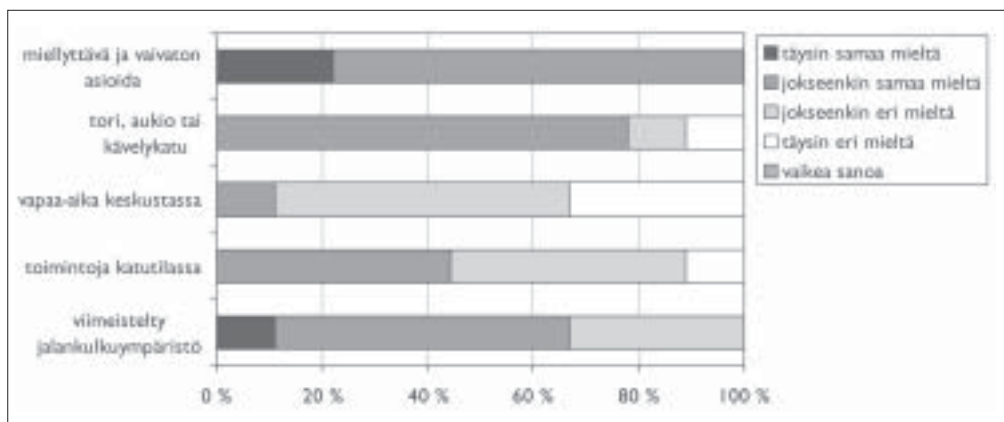

Paalutori Myyrmäen keskustassa.

3.1.4 Kaupunkikuva Myyrmäen keskusta-alueella

Myyrmäen keskusta-alueen kaupunkikuvaa kartoittavassa osuudessa ensimmäinen kysymys koski **alueen pääkatuja**. Parhaiten pääkatu-kysymystä luonnehtii ehkä vastaus "*mielestäni alueella ei ole pääkatua*". Vastauksia oli useita: pääkatuna pidettiin Rajatorpantietä, Hämeenkylläntietä, Myyrmäentietä, Jönsaksentietä, Uomatietä, Nuijatieä ja Myyrmäenraittia. **Alueen keskustaksikin** nousi monta vaihtoehtoa, mutta usemmiten mainittiin Myyrmännin kauppakeskus ympäristöineen ja Paalutori sen yhtey-

dessä. Lisäksi mainittiin Myyrmäen asema ja Liesitorin ympäristö sekä Hämeenkylläntien bussipäätelysäkki, Mantelikuja, koulu ja kirjasto sekä Pähkinärinteen ostari. Samat paikat nousivat esiin kysyttäessä alueen **keskustan keskipeittettä**: Myyrmännin kauppakeskus ja aluekeskus, Paalutori ja Hämeenkylläntien päätelysäkki. Lähes yksimielisesti kaikki vastaajat mainitsivat Myyrmännin aluekeskuksen ja kauppakeskuksen **keskusta-alueen maamerkiksi**, yksi asukas mainitsi keramiikkaliikkeen ja parkettiliikkeen kohdalla olevan päätelysäkin alueen maamerkinä

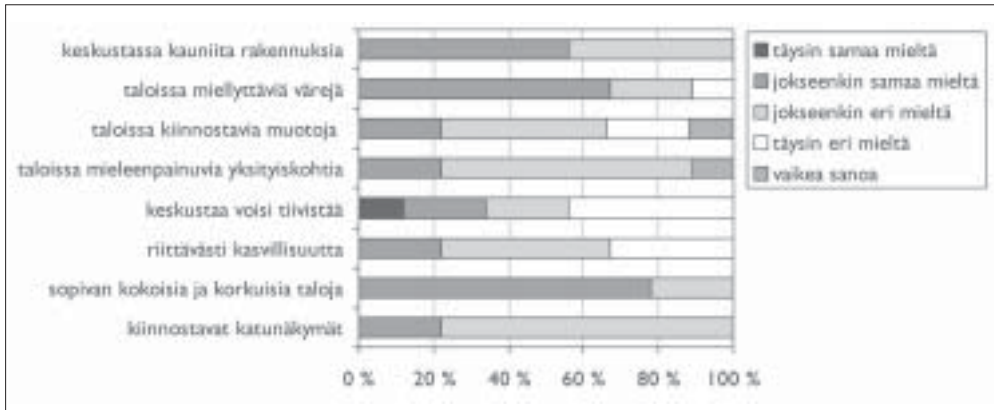
Myyrmäen keskusta-alueen miellyttävyys, N=9.

Arjen sujuvuuden ja asioiden hoidon kannalta vastaajat kokivat Myyrmäen keskustan miellyttäväksi ja vaivattomaksi asioida. Suurin osa vastaajista löysi

sieltä puoleensavetävän torin, aukion tai kävelykadun, jossa vastaajat viivähtävät mielellään (77%). Kuitenkin vain yksi vastaaja viettää usein vapaa-aikaansa

alueen keskustassa. Hieman yli puolet vastaajista (56 %) koki, että keskustasta puuttuvat kadulle avautuvat toiminnot lähes kokonaan. Yli puolet vastaajista

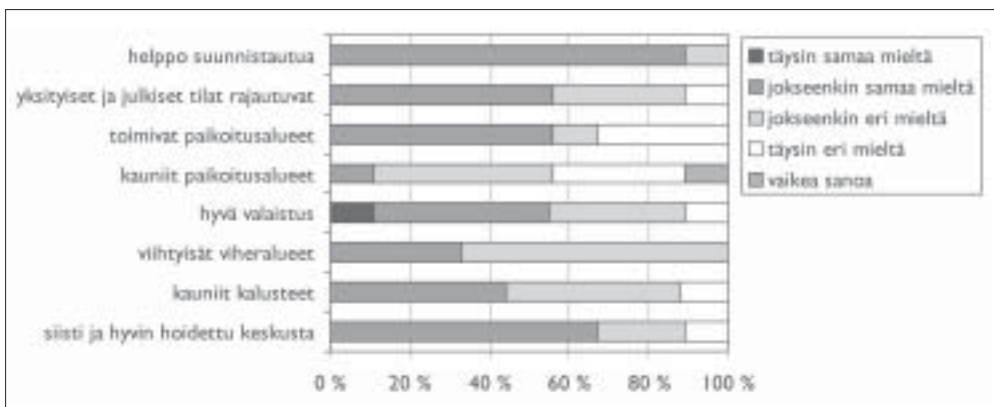
koki alueen jalankulkuympäristön pääsääntöisesti hyväksi, 67 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä tämän väittämän kanssa.

Myyrmäen keskustan arkkitehtuuri ja kaupunkikuva, N=9.

Hieman yli puolet vastaajista (56 %) koki Myyrmäen keskustassa sijaitsevat rakennukset kauniiksi ja rakennusten värit koettiin pääsääntöisesti miellyttäväksi (67 %). Suurin osa vastaajista (67 %) ei mieltänyt rakennusten muotoja kiinnostavina kuten ei myöskään rakennusten yksityiskohtia (67 %). Keskusta-alueen

tiivistämistä rakentamalla ei kannatettu (67 %). Suurin osa (78 %) vastaajista koki, että keskusta-alueella on kasvillisuutta riittämättömästi. Rakennusten koko ja korkeus koettiin pääsääntöisesti sopivaksi (78 %), mutta katunäkymät eivät herättäneet vastaajien mielenkiintoa (78 %).

Myyrmäen keskustan toimivuus, N=9.

Vastaajat kokivat suunnistautumisen Myyrmäen keskusta-alueella helpoksi (89 %). Yli puolet vastaajista (56 %) koki myös alueen yksityisten ja julkisten sekä yhteisten tilojen rajautumisen selkeäksi. Yksi vastaajista oli täysin eri mieltä tämän väittämän kanssa. Hieman yli puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä paikoituksen toimivuudesta (56 %). Paikoitusalueita ei pidetty yleisesti kovin kauniisti rakennettuina (77 %). Keskusta-alueet koettiin kuitenkin jokseenkin hyvin valaistuinna (56 %).

Tyytymättömyys nousi esiin väitteen 'alueeni keskustassa tai sen läheisyydessä on viihtyisiä puisto- ja viheralueita' vastauksissa, sillä runsaasti yli puolet vastaajista (67 %) oli jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa. Myöskään Myyrmäen keskusta-alueen liikennemerkkejä, ulkoalusteita ja valaisimia ei koettu kovin kauniiksi (56 % jokseenkin tai täysin eri mieltä). Kuitenkin keskustan alue koettiin pääsääntöisesti (67 % vastaajista) siistiksi ja hyvin hoidetuksi.

Vastaajat asioivat Myyrmäen keskustassa kävellen, pyörällä (44 %) tai autolla (44 %). Loput kulkivat paikalle bussilla. Suurin osa vastaajista käytti keskustaa pari kertaa viikossa (67 %), päivittäin siellä kävi kaksi vastaajaa, ja kerran viikossa yksi vastaaja.

3.1.5 Myyrmäen kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet

Myyrmäkeä koskevan kyselyosuuden lopuksi asukkailta tiedusteltiin Myyrmäkeä koskevia **kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita**. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaa toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luettiin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin myös arvioimaan **miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Myyrmäen kaupunkikuvaan**. Vastaajilla oli käytössään lista hiljattain valmistuneista rakennuksista, ja he vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, **millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Myyrmäen tai koko Vantaan maamerkiksi**. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaatsivat kommentoida Myyrmäen palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Myyrmäen alueen vastaajat (N=9) mainitsivat alueellaan **toimenpiteitä**

kaipaavina paikkoina Mätäojan alueen viihtyisyyden parantamisen, koska nykyisellään *”se on kamala ryteikkö, purjeveneet puuttuvat”*. Lisäksi mainittiin kadut ja parkkipaikat, joita kaivattiin *”vapaiksi autoista osittain sijoittamalla paikoituskerroksiin ja maan alle”*. Kaduista mainittiin erityisesti Hämevaaran kadut, Viikatie ja Vaakatie. Lisäksi vastauksissa mainittiin kehittämistoimenpiteitä kaipaavina vanhat kerrostalot.

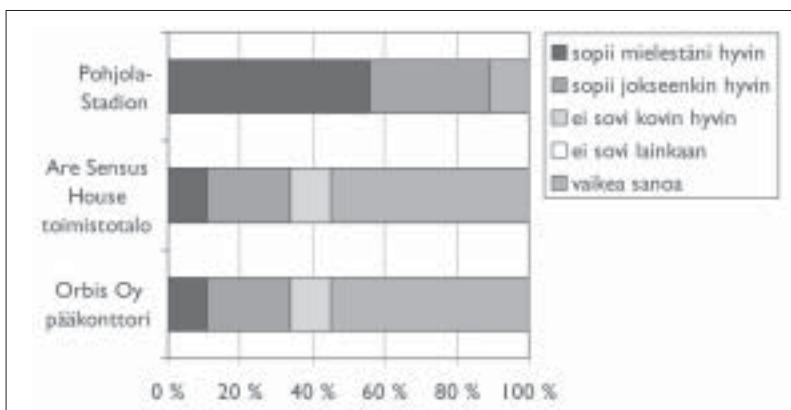
Seuraavassa kysymyksessä oli listattu valmiiksi **Myyrmäen alueen kaupunkikuvaan vaikuttavia toimenpiteitä**, ja asukkaita pyydettiin luetteloimaan itselleen kolme (1, 2, 3) tärkeintä tärkeysjärjestyksessä. Eri toimenpiteet saivat yhteensä 9 mainintaa 1. sijalla ja niiden tärkeysjärjestys muodostui seuraavaksi

- Rakennusten sopeuttaminen ympäristöönsä (3)
- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (2)
- Historiallisten rakennusten säilyttäminen (1)
- Paikoitusalueiden jäsentely ja viimeistely (1)
- Pimeän ajan ilmeen kehittäminen valaistuksen avulla (1)
- Laadukas ylläpito ja hoito (1)

Asukkailta kysyttiin myös miten heidän mielestään Myyrmäessä vuosina 1998-2001 valmistuneet Pohjola-stadion, Are Sensus Housen toimistalo (Kaivoksela) ja Orbis Oy:n pääkonttori (Kaivoksela) **sopivat alueen kaupunkikuvaan**. Lähes kaikki vastaajat kokivat Pohjola-stadionin sopivan hyvin tai jokseenkin hyvin kaupunkikuvaan (89 %), mutta puolet vastaajista koki vaikeaksi arvioida toimistorakennusten sopivuutta Myyrmäen kaupunkikuvaan.

Myyrmäen alueella rakenteilla olevista hankkeista kysyttiin asukkailta, onko jollain näistä mahdollisuus muodostua **a) koko Vantaan merkittäväksi tunnuskuva**ksi tai **b) Myyrmäen alueen tunnuskuva**ksi. Koko Vantaan alueen tunnuskuvaksi oli vastaajien mielestä mahdollisuus nousta *Rajatorpantien ja Iskostien kulman toimistotornilla* (3 mainintaa) ja *Liesitorin palvelutalolla* Myyrmäessä (1 maininta). Myyrmäen alueen

Miten mainitut rakennukset sopivat mielestäsi Myyrmäen kaupunkikuvaan, N=9.

Pohjola-stadion Myyrmäessä.

tunnuskuvaksi saattaa asukkaiden mielestä nousta edellä mainitut *toimistotorini* (3) ja *palvelutalo* (1) sekä *Pähkinärinteen vanhusten palvelutalo* (1).

Kun asukkailta kysyttiin **mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja he pitävät tärkeinä** Myyrmäessä, he korostivat viheralueita sekä palveluita. Asukkaat pitivät oleellisena kaupunginosansa kilpailukyvyyn ylläpitämistä, jota hoidetaan hyvillä palveluilla, viihtyisyyden lisäämisellä, viheralueiden kunnossapidolla sekä turvallisuuden ja hyvän valaistuksen avulla.

“Ympäristön puistomaisuutta pitäisi lisätä. Alue on kalsea, iso parkkipaikka, tosin tarvitsen parkkipaikkaa autolle asioiden hoitamiseen, ehkä puut ja pensaat kasvavat aikanaan!”

“Hoidettuja siistejä puistikoita rakennetun ympäristön tuntumassa”

“Yhteyden säilyttäminen viherväyliin ja jokiuomien kunnostus”

Kun asukkaat saivat antaa yleiskommenteja omasta alueestaan tai koko Vantaasta **sana on vapaa**-tilassa, vastaukset käsittelivät Myyrmäessä erityisesti liikenneväyliä, Hämeenlinnan tieltä tulevaa liikennemelua ja viheralueita sekä leikkipuistoja, joiden suhteen kaivattiin hoitoa:

“Liikenneväylien rakentaminen ajan tasalle: Kehä II, Vihdintien parannus, Mar-

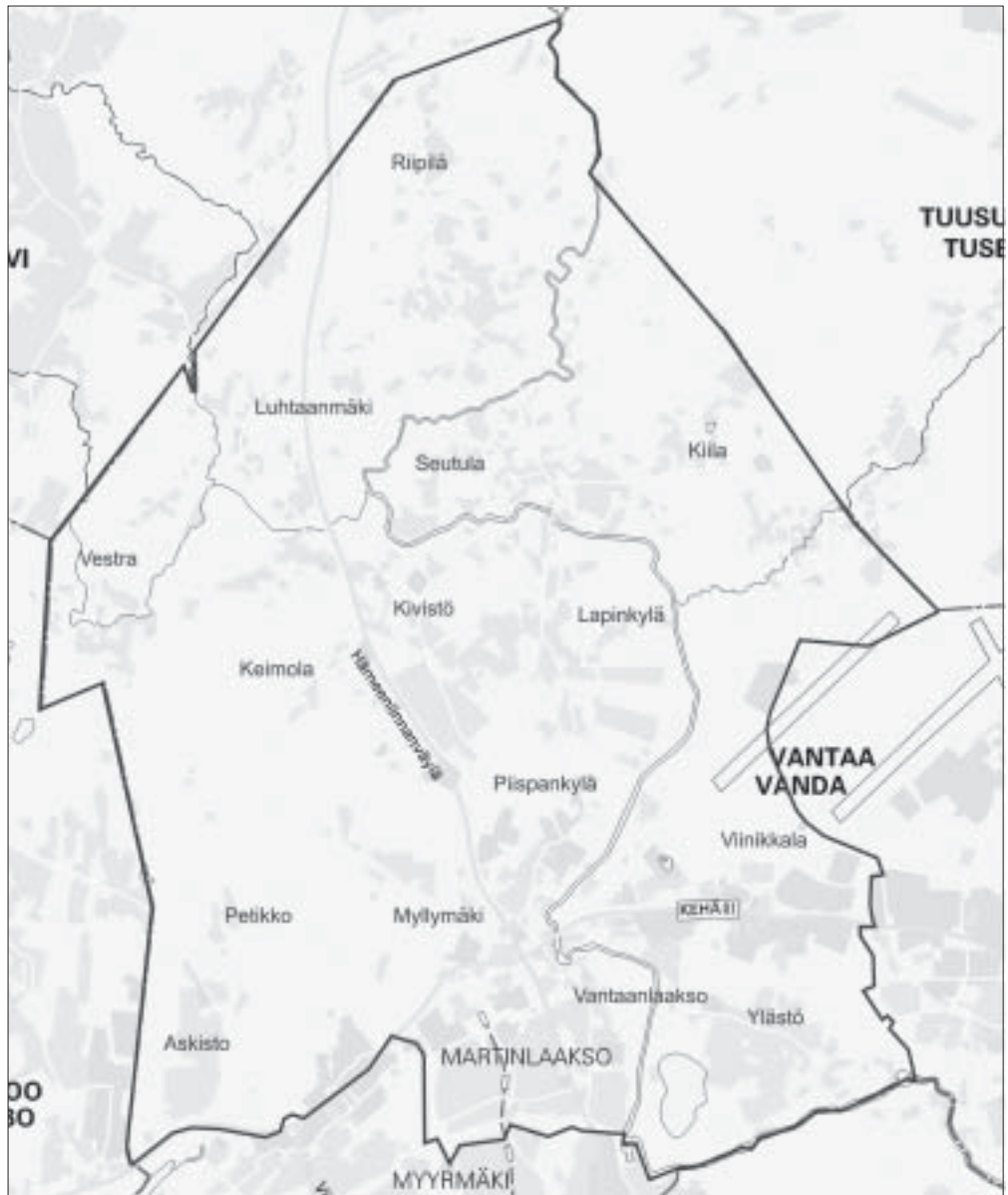
ja-rata, vanhat asemakaavat ajan tasalle!”

“Meluvalli tulisi rakentaa Hämeenlinnantien varteen, asuinalueella melu on todella haittaava tekijä! Myyrmannin torialueelta puuttuu lasten leikkipaikka! Vaskipellon alueelle lasten leikkipuisto!”

“Vantaa on säilytettävä vihreänä kaupunkina, tuo lisää asukkaita ja palvelut turvattava eri palvelualueilla, erityisesti Myyrmäki!”

“Toivoisin, että alueella olisi enemmän rakennettuja puistoja, jotka mielestäni ovat kaupunkimaisemaa paremmin kuin lähes hoitamattomat metsiköt, jotka sopivat toki paremmin (laitakaupungilla) ulkoilua ja liikuntaa varten.”

“Älkäämme pilatko Vantaata liian tiheällä asumisella. Ihminen tarvitsee myös vapaata maisemaa katseltavakseen ja koettavakseen koko eliniäkseen, vauvasta – vaariin!”

Martinlaakson palvelu-
alue.

3.2 Martinlaakso

3.2.1 Alueen kuvaus

Martinlaakson palvelualueella (noin 26 000 asukasta) sijaitsee neljä asuntoaluetta: Martinlaakso, Askisto, Ylästö ja Kivistö. Alueen poikki kulkevat Hämeenlinnanväylä ja Kehä III, jonka varrelle sijoittuu työpaikkarakentamisen vyöhyke. Palvelualueen pohjoisosa on maaseutua ja kylämäistä asutusta. Maisemallisesti merkittäviä kokonaisuuksia ovat Vantaanjokilaakso ja Petikonmettä. Vantaankoskella ja Seutulassa sijaitsee ennen sotia rakennettua kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa. Askiston pientaloalue on mäkisessä

maastossa sijaitseva 1950-luvulla rakennettu vihreä asuinalue. Kivistö on myös 1950-luvulla alkunsa saanut tiivistyvä pientaloalue. Vanhan Turku-Viipuri maantien varressa sijaitseva Ylästö on reunoiltaan laajentuva ja vanhoilta osiltaan tiivistyvä pientaloalue, jonka alkuperäinen rakennuskanta on 1950-luvulta (Martinlaakson alueellinen..., 2001). Martinlaakson palvelualueella sijaitsee myös 1960-luvulla rakennettu Vantaanpuiston asuinlähiö.

Martinlaakson palvelualueen keskusta, Martinlaakson kaupunginosa (12 000 asukasta), sijaitsee mäkisessä ja metsäisessä maastossa Kehä III:n etelä-

puolella. Keskusta-alue rajautuu idässä Hämeenlinnanväylään ja lännessä Raappavuoren virkistysalueeseen. Martinlaakson keskustan kerrostaloalueen rakentaminen alkoi vuonna 1968. Alue tukeutuu vuonna 1975 valmistuneeseen Martinlaakson rataan, joka kulkee alueen läpi laaksomaisessa painanteessa. Alueen kerrostalovaltainen rakennuskanta on pääosin rakennettu 1960-luvun lopussa ja 1970-luvun alussa. Asuinkerrostalot ovat hahmoltaan suorakulmaisia, tasakattoisia, useimmiten 5-7 kerrosta korkeita ja niiden väritys on vaalea. Rakennuskantaa, erityisesti julkisivuja, on peruskorjattu 1990-luvulla. Alueen katuverkko on ulkosityöinen: asuinkaduista suurin osa päättyy joko alueen keskellä sijaitseviin kallioisiin virkistysalueisiin (Laajavuori, Kivivuori) tai kevyen liikenteen reitteihin. Asuinrakennukset sijaitsevat pääosin väljän suorakulmaisesti toisiinsa nähden ja niiden väliin muodostuu metsäisiä korttelipihoja. Paikoitusalueet sijaitsevat monin paikoin kenttämaisina vyöhykkeinä asuinrakennusten ja katujen välissä. Alueen koillisosassa on pientaloasutusta.

Keskusta-alueen kaupalliset ja julkiset palvelut sijaitsevat useassa eri pai-

kassa. Eniten niitä on keskittynyt Martinlaaksontien länsipäähän, jossa ovat mm. kirjasto, terveysasema, ostoskeskus, kauppaoppilaitos Martinus-saleineen sekä Martinlaakson koulu ja lukio. Keskeisten alueiden kulkureittien ja aukoiden ympäristörakentamiseen (mm. Laajavuorenpuisto, Mika Häkkisen aukio) on panostettu osana Martinlaakson kehityshanketta (1995-1999) (Martinlaakson..., 1999). Esimerkiksi Laajaniityntien ilme on uudistuksen jälkeen kesäaikaan puistokatuomainen.

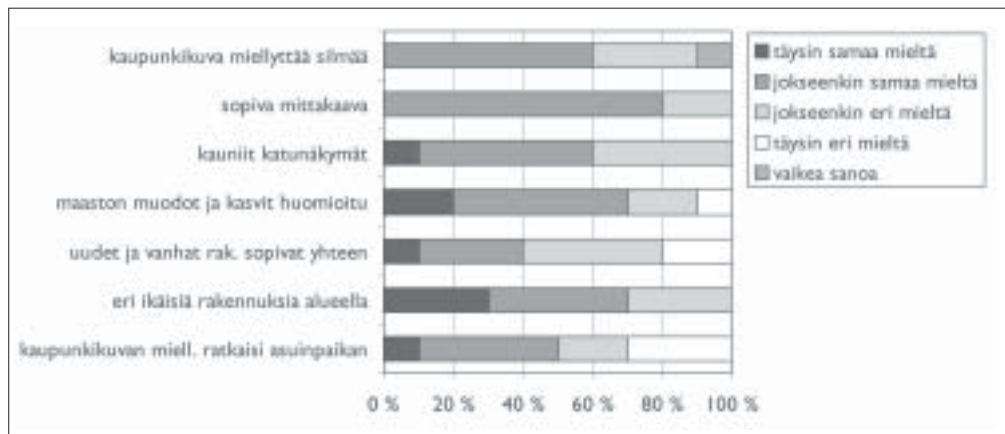
3.2.2 Vastaajien taustatiedot

Martinlaaksosta palautettuja kyselyvastauksia saatiin 10 kappaletta, joista 4 oli naisilta ja 5 miehiltä (1 vastaajan taustatiedot puuttuvat). Iältään martinlaaksoilaiset vastaajat olivat 30-64 -vuotiaita ja koulutusjakauma painottui opistotasoon (n=3) ja korkeakoulututkintoon (n=4). Yhdellä vastaajalla oli peruskoulu pohjakoulutuksena ja kaksi vastaajaa olivat ylioppilastutkinnon suorittaneita. Kaikki vastaajat olivat asuneet Vantaalla yli 10 vuotta.

Ylästön laajentuva ja vanhoilta osiltaan tiivistyvä pientaloalue Martinlaakson palvelualueella.

3.2.3 Martinlaakson kaupunkikuva yleensä

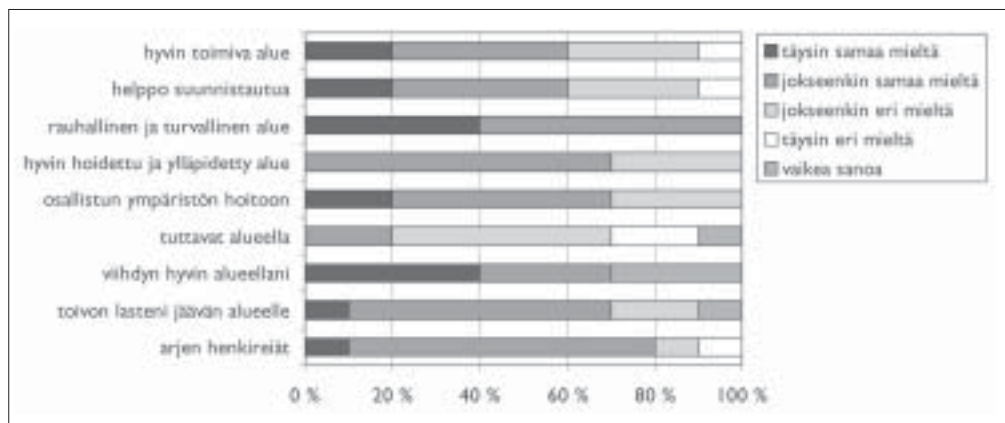

Martinlaakson kaupunkikuva yleensä, N=10.

Martinlaaksolaisista vastaajista yli puolet koki oman alueensa kaupunkikuvan miellyttävän silmää (60 %) ja rakennuksessa ympäristössä koettiin pääsääntöisesti olevan sopiva mittakaava (80 %). Yli puolet vastaajista koki myös Martinlaakson katunäkymät melko kauniiksi (60 %).

Väittämä 'maastonmuodot ja kasvilisuus on mielestäni otettu alueen suunnittelussa ja rakentamisessa huomioon' muodosti hajontaa vastaajien keskuudes-

sa, joskin runsaasti yli puolet (70 %) vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa. Yli puolet vastaajista (70 %) oli sitä mieltä, että alueelta löytyy eri ikäisiä rakennuksia, mutta suurin osa (60 %) vastaajista koki, etteivät uudet rakennukset sovi hyvin vanhoihin rakennuksiin kaupunkikuvallisesti. Kaupunkikuvan miellyttävyys oli ratkaissut asuinpaikan valinnan jopa puolella vastaajista (50 %).

Martinlaakson alueen toimivuus, N=10.

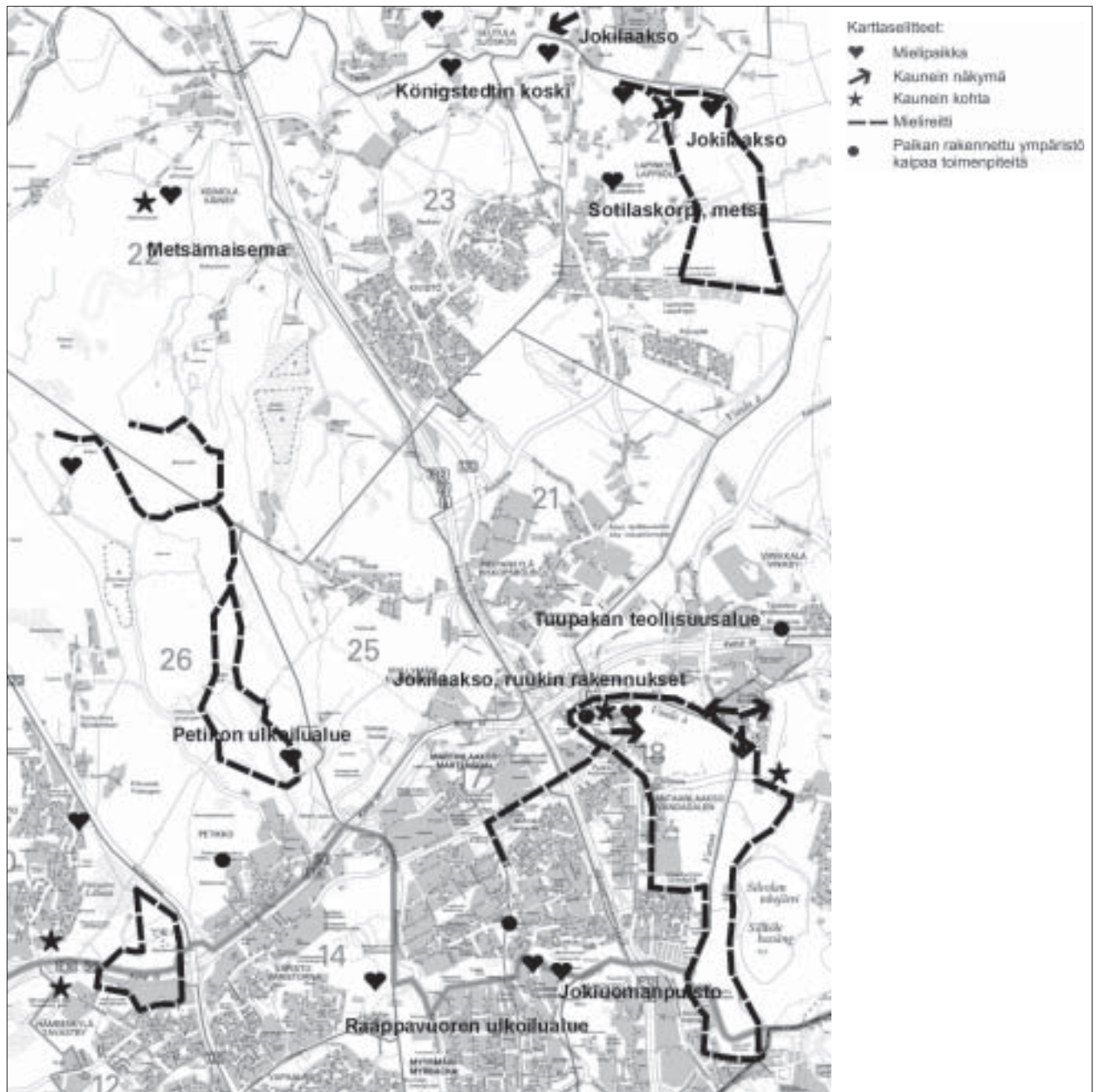
Yli puolet martinlaaksolaisista vastaajista koki alueen olevan hyvin toimiva, 60 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Myös alueen sisällä suunnistautuminen paikasta toiseen koettiin olevan helppoa (60 %). Martinlaakson vastaajat kokivat alueensa rauhalliseksi ja turvalliseksi, kaikki vastaajat olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Alueen hyvästä hoidosta ja ylläpidosta 70 % vas-

taajista oli jokseenkin samaa mieltä. Sama määrä vastaajia, 70 %, osallistui myös itse lähialueensa katujen hoitoon esimerkiksi keräämällä roskia pientareilta. Runsaasti yli puolella vastaajista (70 %) suurin osa tuttavista ei asu alueella.

Suurin osa vastaajista (70 %) viihtyi Martinlaaksossa hyvin, eli olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Myös yli puolet vastaajista koki Martinlaakson alueen niin hyväksi, että

toivoi lastensa jäävän alueelle asumaan (70%). Lähes kaikki vastaajat (80%) löysivät myös alueelta sopivia arjen 'henki-

reikä'- ja virkistyspaikkoja, mikä varmas- ti vaikuttaa myös alueella viihtymiseen.

Martinlaakson vastaajat nimesivät **mielipaikoikseen** alueen koski-, puisto- ja ulkoilualueita. Koskialueista mainittiin Vantaankoski ja Königstedtin koski ja lisäksi mainittiin Sorkkarin Lampi-polku. Metsäalueet mainittiin yleensä mieli- paikkoina, ja erityisesti nimeltä mainittiin Jokuomanpuisto sekä Raappavuoren ja Petikon ulkoilualueet. Martinlaakson **kauneimpina kohtina** vastaajat mainitsivat Vantaankosken ja Vantaanlaak-

son maisemat etenkin Ylästöntietä Tik- kurilan suunnasta tultaessa. Lisäksi vas- taajat mainitsivat kauneimpina kohtina alueella Seutulan, Askisto-Hämeenkylässä kosteikon ja Martinus-salin ympäristön.

Asukkaiden mieli paikat Martinlaaksossa.

Raappavuoren virkistysalue.

Vantaanjoen maisemia Ylästöntien suunnasta.

3.2.4 Kaupunkikuva Martinlaakson keskusta-alueella

Martinlaakson keskustan kaupunkikuvaa lähdettiin kartoittamaan kysymyksillä oman alueen pääkadusta, keskustasta, keskustan keskipisteestä, maamerkistä ja arjen toiminnoista.

Suurin osa Martinlaakson vastaajista nimesi **alueen pääkaduksi** Martinlaakson tien. Kaksi vastaajaa mainitsi Riipiläntien, ja maininnan saivat myös Vestrantie, Katriinan sairaala ympäris-

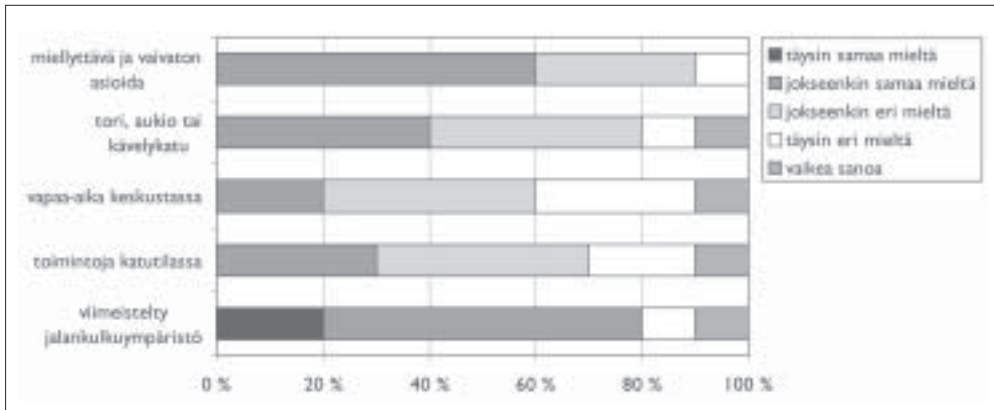
töineen, Hämeenlinnanväylä ja Askiston tie. **Alueen keskusta** määriteltiin useimmissa vastauksissa aseman ja Martinuksen välille, mutta joku mainitsi myös Katriinan sairaalan. **Keskustan keskipisteen** suhteen vastaukset vaihtelivat monen paikan välillä: keskipisteeksi ehdotettiin virastotaloa, asemaa, Martinlaakson keskusta, Myyrmannin kauppakeskusta ja Männikköä sekä Martinus-salia. Myös **alueen maamerkin** suhteen mielipiteet jakautuivat kovasti: mainintoja annettiin virastotalolle, asemalle ympäristöineen,

Martinus-Merkuria Martinlaakson keskustassa.

Martinmiilulle, Martinus-Merkurialle, Martinkeskukselle uimahalleineen, Myyrmannille, Katriinan sairaalalle ja Martinlaakson voimalalle. Kun asukkailla kysyttiin missä he **hoitavat asioitaan**,

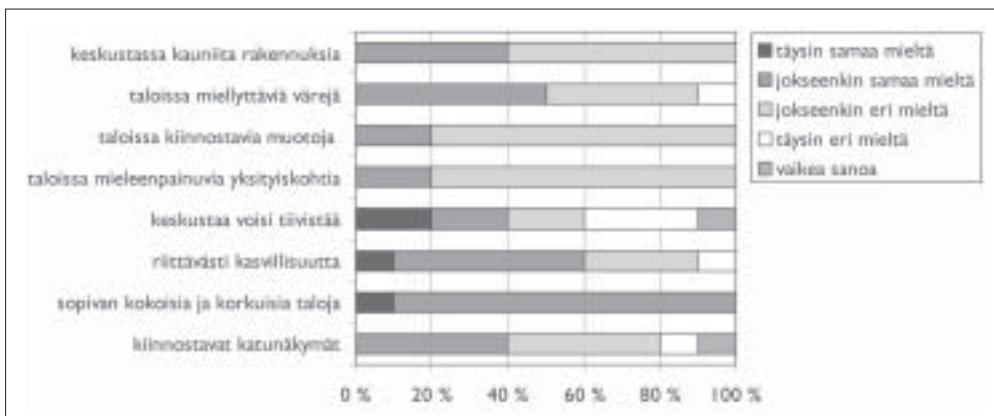
esille nousivat Myyrmannin kauppakeskus, Martinmiilu, Martinkeskus ja aseman kaupat, Vantaanpuisto, Katriinan terveysasema, Jumbo sekä Klaukkalan kaupat.

Martinlaakson keskusta-alueen miellyttävyys, N=10.

Yli puolet vastaajista (60 %) koki Martinlaakson keskusta-alueella asioinnin miellyttäväksi ja vaivattomaksi. Puolet vastaajista kuitenkin toi esiin, että alueen keskustasta puuttuu puoleensa vetävä tori, aukio tai kävelykatu, jossa asukkaat viivähtävät mielellään, eivätkä vastaajat myöskään suuressa määrin viettäneet

vapaa-aikaansa alueen keskustassa, vain kaksi vastaajaa ilmoitti tekevänsä näin. Yli puolet vastaajista (70 %) koki, että alueen keskustassa kadulle avautuvat toiminnot elävöittävät katutilaa ja että alueen keskustassa on viimeistely jalkankuluympäristö (80 %).

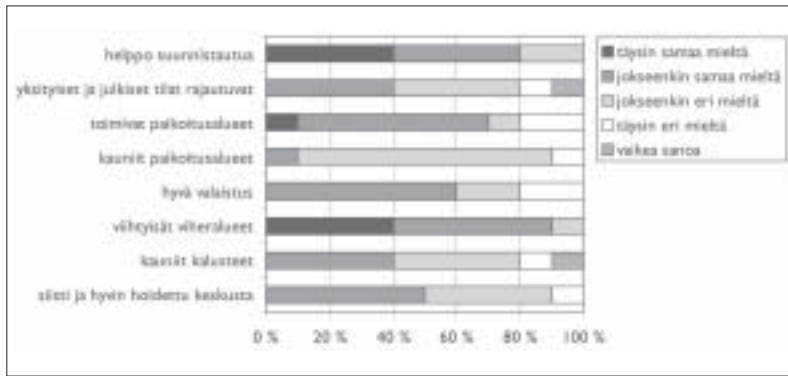

Martinlaakson keskustan arkkitehtuuri ja kaupunkikuva, N=10.

Yli puolet vastaajista (60 %) koki, etteivät Martinlaakson keskustan rakennukset ole kovinkaan kauniita, ja puolet vastaajista (50 %) oli myös jokseenkin tai täysin eri mieltä rakennusten värien miellyttävyyydestä. Rakennusten muotoja ei myöskään koettu mielenkiintoisiksi (80 % jokseenkin eri mieltä), eikä niissä nähty mieleenpainuvia yksityiskohtia (80 % jokseenkin eri mieltä).

Puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä (50 %) väittämän 'alu-

eeni keskustaa voisi tiivistää rakentamalla' -kanssa, hieman alle puolet (40 %) täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Yli puolet vastaajista (60 %) koki, että keskustan alueella on riittävästi kasvillisuutta. Martinlaakson keskusta-alueen rakennukset koettiin sopivan kokoisiksi ja korkeuksiksi, mutta katunäkymät eivät puolestaan olleet vastaajien mielestä kovinkaan kiinnostavia, puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä tämän väittämän kanssa.

Martinlaakson keskusalueen toimivuus, N=10.

Vastaajat kokivat Martinlaakson keskusalueen helpoksi suunnistautua, lähes kaikki (80 %) vastaajat olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Yksityisten, yhteisten ja julkisten alueiden rajautuminen keskusta-alueella ei puolestaan ollut yhtä selkeää, puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä tämän väittämän kanssa. Paikoitusalueet koettiin toimiviksi (70 %), mutta ei kovinkaan kauniiksi (90 %). Keskusta-alueen valaistukseen oltiin tyytyväisiä (60 %), ja puisto- ja viheralueet koettiin hyvin viihtyisiksi (90 %). Puolet vastaajista koki myös keskusalueen siistiksi ja hyvin hoidetuksi. Puolet vastaajista ei kuitenkaan kokenut keskusalueen liikenneopasteita, ulkokalusteita ja valaisimia kauniina.

Vastaajat asioivat Martinlaakson keskustassa pääosin autolla tai bussilla (60 %), loput jalkaisin tai pyörällä. Suurin osa vastaajista asioi siellä keskimäärin pari kertaa viikossa (60 %). Kerran viikossa asioi kaksi vastaajaa ja päivittäin Martinlaakson keskustaa käytti vain yksi vastaajista. Harvemmin kuin päivittäin siellä kävi yksi vastaajista.

3.2.5 Martinlaakson kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet

Martinlaaksoa koskevan kyselyosuuden lopuksi asukkailta tiedusteltiin aluetta koskevia kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaa toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luettelointiin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin lisäksi arvioimaan miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Martinlaakson kaupunkikuvaan. Vastaajilla oli käytössään lista hyljättyjen valmistuneista rakennuksista, ja he vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Martinlaakson tai koko Vantaan maamerkiksi. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaat saivat kommentoida Martinlaakson palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Toimenpiteitä Martinlaakson alueella vastaajat (N=10) kaipasivat ostoskeskuksen ja aseman alueella sekä Petikon teollisuus- ja kauppa-alueella. Ostoskeskus tulisi asukkaiden mukaan kunnostaa ja puhdistaa: ”Vähintään julkisivuremontti ja kunnan opasteet ja vihreää enemmän ympärille”. Toimenpiteitä kaipaavana mainittiin myös Vantaankosken Ruukin rakennukset. Kehittämistoiveina mainittiin mm.:

”Martinlaakson asema ympäristöineen. Häiriköintiä keräävän asemarakennuksen toiminnot pitäisi muuttaa.”

”Petikon kauppapaikka-alue kaipaa siistimistä ja mainosmaailmajärjestykseen”

”Petikko, kauppakeskukset ja vapaa-ajan liikunta-alueet tulee kehittää tasapuolisesti”

”Tuupakan teollisuusalue: laakson rakentamattomat kaistat pitäisi istuttaa ja viherrakentaa pikaisesti”

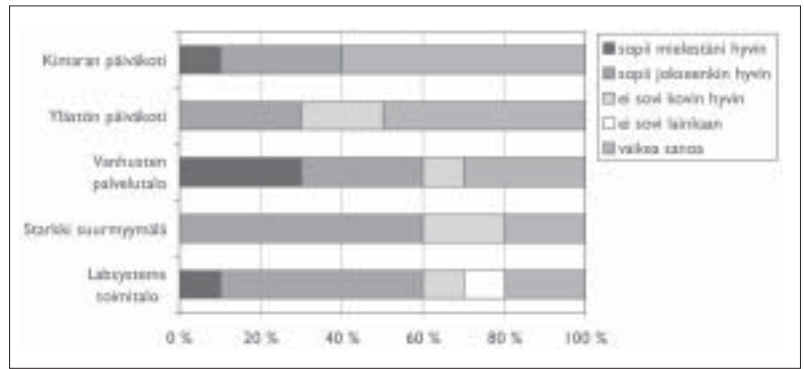
Seuraavaksi asukkaita pyydettiin asettamaan eri vaihtoehdoista itselleen kolme tärkeintä oman alueen kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä tärkeysjärjestykseen (1, 2, 3). Martinlaaksoissa tärkeimmiksi kaupunkikuvaan vaikuttaviksi toimenpiteiksi asukkaat listasivat seuraavat (9 mainintaa 1. sijalla):

- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (3)
- Paikallinen omaleimaisuus (2)
- Rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä (1)
- Olemassa olevan puuston säilyttäminen (1)

- Pimeän ajan ilmeen kehittäminen valaistuksen avulla (1)
- Laadukas ylläpito ja hoito (1)

Martinlaakson asukailta kysyttiin seuraavaksi miten vuosina 1998-2001 alueelle valmistuneet päiväkodit, vanhusten palvelutalo Martinlaakson keskustassa sekä Starkin suurmyymälä ja Labsystems toimitalo heidän mielestään **sopivat alueen kaupunkikuvaan**. Kimaran päiväkodin Askistossa lähes puolet asukkaista (40 %) koki sopivan hyvin tai jokseenkin hyvin alueelle, joskin vaikea sanoa-vastausten määrä nousi suureksi (kauempana asuvat eivät todennäköisesti tunne rakennusta). Samoin Ylästön päiväkodin suhteen puolet vastaajista koki olevan vaikea ottaa kantaa sen kaupunkikuvalliseen sopivuuteen. Noin kolmasosa vastaajista (30 %) koki sen sopivan hyvin, viidesosa (20 %) ei kovinkaan hyvin alueelle. Yli puolet vastaajista (60 %) koki vanhusten palvelutalon sopivan Martinlaakson kaupunkikuvaan hyvin tai jokseenkin hyvin. Yli puolet vastaajista (60 %) vastasi Starkin suurmyymälän sopivan jokseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan, samoin yli puolet vastaajista (60 %) koki Labsystems toimitalon sopivan alueelle hyvin tai jokseenkin hyvin.

Martinlaakson asukailta kysyttiin rakenteilla tai suunnitteilla olevista hankkeista sitä, onko niillä asukkaiden mielestä **mahdollisuus nousta a) koko Vantaan tunnuskuvaksi tai maamerkiksi tai b) Martinlaakson alueen tunnuskuvaksi tai maamerkiksi**. Molempiin osioihin saatiin vastaukseksi samat hankkeet: *Martinlaakson aseman tuntumaan mahdollisesti rakennettava ostoskeskus, Sanomalan työpaikka-alueen laajennus ja Kivistön palvelutalo* voivat asukkaiden mielestä nousta sekä koko Vantaan tunnuskuviksi että Martinlaakson alueen tunnuskuvaksi tai maamerkiksi. Mahdollisesti rakennettavan ostoskeskuksen asukkaat kokivat painottuneemmin oman alueensa mahdollisena maamerkinä kuin koko Vantaan tunnuskuvana. Lisäksi yhden maininnan sai Vantaanlaakson päiväkodin laajennus oman alueen tunnuskuvana.

Kaupunkikuvaan liittyviä tärkeitä seikkoja Martinlaaksossa vastaajien mielestä olivat alueen vihreys, puistomaisuus ja väljyys. Näitä korostettiin monessa vastauspaperissa. Lisäksi asukkaat toivat esiin olemassa olevien alueiden siistimistä, kuten esimerkiksi aseman seudun kunnostamista ja uuden liikekeskuksen rakentamista.

“Kaikkea sitä mikä auttaa luonnon monipuolisen mukana olemisen, ei rakennuksia liian tiheään eikä korkeita.”

“Jo olemassa olevat alueet pidettävä kunnossa, siis uudet suunnitelmat ei saa rappeuttaa vanhaa”

“Asemaseutu kuntoon!”

“Pidän erittäin tärkeänä aseman uuden liikekeskuksen rakentamista “maamerkiksi” ja turvalliseksi esimerkiksi apteekille ja postille!”

“Tiivis keskusta, tehokas paikoitus, vihreä ympäristö, kaikki palvelut keskitysty ilman Tikkurilan matkaa, vaarallinen Martinlaakson asema vartioituksi, valaistuksi + turvallinen parkkeeraus”

Sana on vapaa -osiossa Martinlaakson vastaajat toivat esiin sekä oman alueensa kaupunkikuvan hajanaisuutta että koko Vantaan yhdyskuntarakenteen pirstoutuneisuutta:

“Kaupunkikuva on hajanainen. Alueen keskus on Myyrmäki. Vain kunnalliset palvelut saa osin omalta alueelta.”

“Vantaalla tulisi vähitellen eri keskuksen välialueet rakentaa väljästi yhteen, liian monta keskusta, luonto otettava joka vaiheessa vahvasti huomioon”

Miten seuraavat rakennukset mielestäsi sopivat Martinlaakson kaupunkikuvaan, N=10.

Tikkurilan palvelualue.

3.3 Tikkurila

3.3.1 Alueen kuvaus

Tikkurilan palvelualueella (n. 45 000 asukasta) on kaikkiaan 15 hyvin erityyppistä kaupunginosaa. Kaupunginosien kirjo ulottuu teräksen ja lasin sävyttämästä Helsinki-Vantaan lentoasemamiljööstä Helsingin pitäjän kirkonkylän idyllisille kyläteille ja Ilola-Ruskeasannan uudelta pientaloalueelta Tikkurilan kaupunkimaiseen keskusta. Tikkurilan palvelualueen muita asuinalueita ovat 1950-luvulla syntynyt ja sittemmin tiivistynyt Kuninkaalan pientaloalue, Maatalouden tutkimuskeskuksen ympäristöön rakentunut Jokiniemen kerrostalovaltainen alue, päärrataan tukeutuva, asuinrakennuskannaltaan monipuolinen pientalovaltainen Hiekkaharju, suhteellisen tiiviit Simonkylän ja Viertolan pientalovaltaiset alueet, 1950-60-luvun tiivistyvät alueet Ruskeasanta ja Ilolan Kylmäoja, pääosin 1970-luvulla rakentunut Koivuhaan pientaloalue, Veromäen pientaloalue Pakkalassa sekä Vantaanjoen maisematilaa tukeutuva pääosin 1950-luvulla rakennettu Tammisto. Lentokentän ete-

läpuolella sijaitsee seudullisesti merkittävä palvelukeskus, jossa on Kehä III ja Tuusulanväylän varrelle sijoittuvia työpaikka- ja kaupallisia palveluja. Niiden lähelle, Pakkalan alueelle rakentuvalla Kartanonkosken alueella tavoitteena on kaupunkitiloiltaan monimuotoinen, mutta rakennusten materiaalien ja väritysten osalta tasapainoinen "puutarhakaupunkimainen" kaupunkikuva. Alueen viherverkosto sijaitsee pääosin Keravanjoen ja Vantaanjoen varsilla.

Tikkurilan kaupunginosa muodostaa yhdessä sitä ympäröivien Hiekkaharjun, Viertolan ja Jokiniemen kaupunginosien kanssa rakenteeltaan yhtenäisenä hahmottuvan kokonaisuuden. Näiden alueiden yhteenlaskettu asukasluku on noin 19 000 henkilöä. Tikkurilan palvelualueen ydinkeskusta, joka noudattelee pääosin Tikkurilan kaupunginosa (4800 asukasta) rajoja, sijaitsee Keravanjoen laakean jokilaakson länsi- ja pohjoispuolella. Alue on maastoltaan tasainen ja alava. Ydinaluetta rajaavat pohjoisessa Lummetie, idässä päärrata, etelässä Keravanjoki ja lännessä Talvikkitie. Alueen

katuverkosto on rakenteeltaan pääosin suorakulmainen. Katuverkoston perusrakenne periytyy vanhasta nk. Peltolan palstoitussuunnitelmasta vuodelta 1910. Poikkeuksen muodostavat alueen eteläosassa mutkittilevan vanhan Turku-Viipurin maantien (Tikkurilantie) ja Keravanjoen väliset alueet sekä Asematien kohti Tikkurilan vanhaa asemaa taivuttava itäpää.

Tikkurilan keskustan kerrostalovaltainen rakennuskanta on pääosin peräisin 1970- ja 1980-luvuilta, mutta myös 1990-luvulla alueelle on rakennettu monia uusia kerrostalokortteleita. Alueella sijaitsee myös joitakin vanhempia, 1950- ja 1960-luvulla tehtyjä, 3-4 kerroksisia asuinkerrostaloja. Uusimpien rakennusten yleisilme on vaalea. Alueen itäosassa on punatiilinen, 5-7 kerroksinen, 1970-luvulla rakennettu Kukkakedon asuinkerrostaloalue. Alueen selkärangan muodostaa rautatieasemalta länteenjohtavan Asematien, kävelykatu Tikkuraitin ja Peltolantien ympäristöön keskittynyt julkisten ja kaupallisten palvelujen vyöhyke. Vanhempaa, osittain kulttuurikäyttöön muunnettua teollista rakennuskantaa on Keravanjoen varressa, jossa sijaitsevat mm. Vernissan monitoimitalo ja Silkkitestaalla toimiva Teatteri Kehä III. Keskustassa sijaitsevia julkisia rakennuksia ovat mm. kaupungintalo, Vantaan pää-

kirjasto ja Vantaan kaupunginmuseona toimiva vanha asema. Alueella sijaitsee myös lukuisia valtion ja kaupungin virastoja. Muita tunnettuja rakennuksia ovat Hotelli Vantaa sekä tiedekeskus Heureka.

Katutila alueella on suhteellisen leveä ja avara. Kielotien ja Talvikkien varrella puuistutukset erottavat niitä reunustavia kevyen liikenteen väyliä ajoradoista. Paikoitusalueet sijaitsevat yleensä kenttämaisina vyöhykkeinä liikerakennusten ja katualueen välissä.

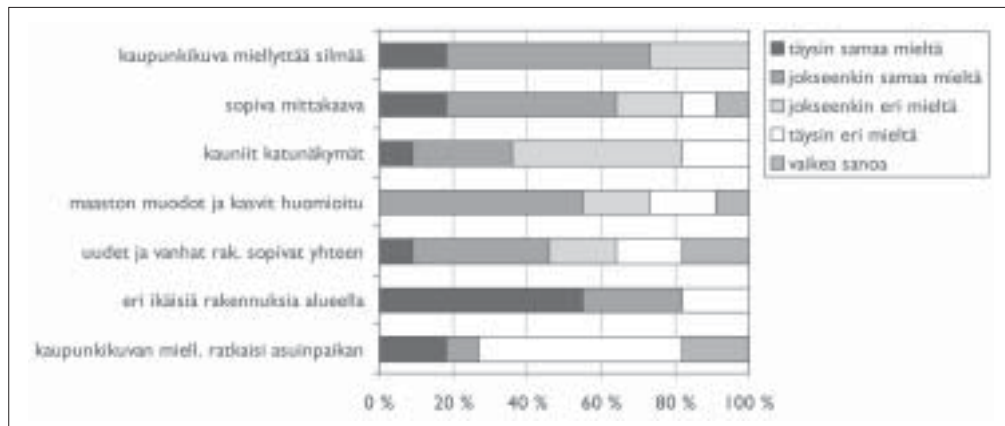
3.3.2 Vastaajien taustatiedot

Tikkurilan aluetoimikunnan jäseniltä saatiin palautettuja vastauksia 11 kpl, joista neljä oli naisilta ja loput miehiltä. Vastajat olivat iältään alle 64-vuotiaita, siten että 10 vastaajan ikä sijoittui 30-64 välille, yhden vastaajan ollessa alle 30-vuotias. Koulutusjakaumaltaan tikkurilalaiset vastaajat olivat suurimmaksi osaksi korkeasti koulutettuja: ylioppilas-, opisto- tai korkeakoulututkinto oli yhteensä yhdeksällä vastaajalla, yhdellä vastaajalla oli kansakoulupohja ja yksi oli peruskoulun tai keskikoulun suorittanut. Kaikki vastaajat yhtä lukuun ottamatta olivat asuneet Vantaalla vähintään 10 vuotta, yksi 2-5 vuotta.

Uutta asuinkerrostalorakentamista Tikkurilassa.

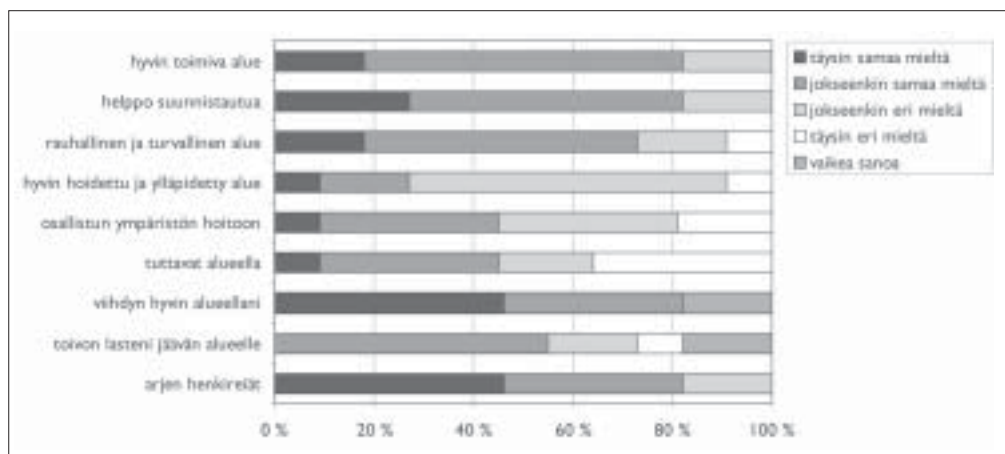
3.3.3 Tikkurilan kaupunkikuva yleensä

Tikkurilan kaupunkikuva yleensä, N=11.

Tikkurilassa, joka usein mielletään Vantaan keskustaksi, vastaajien mielestä alueen kaupunkikuva miellyttää silmää (73 %). Myös runsaasti yli puolet vastaajista koki Tikkurilan rakennetussa ympäristössä olevan sopiva mittakaava (64 %), mutta katunäkymistä oltiinkin jo eri mieltä. Yli puolet vastaajista oli jokseenkin eri mieltä 'alueella on kauniita katunäkymiä' -väittämän kanssa. Vaikka katunäkymiä ei ehkä arvostettukaan, yli puolet vastaajista koki, että alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on otettu huomioon maastonmuodot ja kasvilli-

suus (55 % vastaajista jokseenkin samaa mieltä). Hieman alle puolet vastaajista koki uusien rakennusten sopivan hyvin vanhoihin (46 %) ja noin kolmasosa vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa. Alueella koettiin olevan myös eri ikäisiä rakennuksia, noin 82 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä asiasta. Kaupunkikuvan miellyttävyys ei ratkaissut asuinpaikan valintaa Tikkurilassa, vain kolme vastaajaa oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa.

Tikkurilan alueen toimivuus, N=11.

Vastaajat kokivat Tikkurilan alueen **hyvin toimivaksi** (82 %) ja helpoksi suunnistautua (82 %). Suurin osa asukkaista koki Tikkurilan myös rauhalliseksi ja turvalliseksi alueeksi (73 %). Mutta kysyttäessä näkemystä alueen hyvästä hoidosta ja ylläpidosta tyytyväisyys väheni: noin 73 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin eri mieltä alueen hyvästä hoidosta. Myös

hieman yli puolet vastaajista ilmoitti, ettei osallistunut itse Tikkurilassa lähiympäristön hoitoon (54 %).

Suuri osa asukkaiden sosiaalisista suhteista oli hieman alle puolella (46 %) vastaajista kytkeytynyt Tikkurilaan ja hieman yli puolet oli väittämän kanssa eri mieltä (54 %). Tikkurilan alueen vastaajat viihtyivät pääsääntöisesti alueella

hyvin, lähes kaikki vastaajat (82 %) olivat jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Myös hieman yli puolet vastaajista (55 %) koki alueen niin hyväksi, että toivoi lastensa jäävän alu-

elle asumaan. Lähes kaikki vastaajat löysivät Tikkurilan alueelta itselleen sopivia arjen henkireikä- ja virkistyspaikkoja, 82 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa.

Kysyttäessä **mielipaikkaa** Tikkurilassa vastaajat mainitsivat usein kosken ranta-alueita, kuten Veininmyllyn ja Heurekan ympäristöineen ja puistoineen. Simonkylän puisto sekä 'Möskärin' metsät Ristipuron alueella mainittiin samoin kuin tie Jokiniemestä Koivukylään peltojen yli, joka on vanhaa kulttuurimaisemaa. Myös toiminnallisia paikkoja mai-

nittiin mielipaikkana: uimahalli/urheilutalo sai yhden maininnan. Edelleen kysyttäessä **alueen kauneinta kohtaa** joen rannat nousivat esiin: Keravanjoki välillä Veininmylly-päärata, Tikkurilankosken ranta Heurekan puistoineen, vanha kivisilta, joenranta Maarinkunnaalla ja Ristipuron maisema-allasalue.

Asukkaiden mielipaikat Tikkurilassa.

Keravanjoki Tikkurilassa.

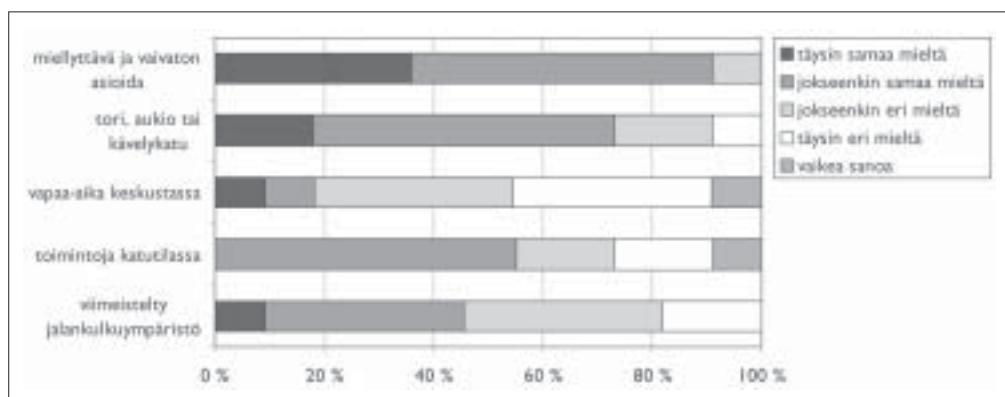
Tikkuraitti Tikkurilan keskustassa.

3.3.4 Kaupunkikuva Tikkurilan keskusta-alueella

Tikkurilan keskustan kaupunkikuvaa lähestyttiin kysymällä alueen pääkatua. Tikkurilan asukkaat kokivat **alueensa pääkaduiksi** kolme keskeisintä katua keskustassa: Tikkurilantien, Tikkuraitin ja Kielotien, joista Kielotie mainittiin useimmiten. Myös Leinikkitie mainittiin kerran Tikkurilan päätieksi. **Keskusta-alueeksi** vastaajat merkitsivät Aseman tien ja Tikkuraitin välisen alueen, tai yleensä vain kävelyalueen keskustassa.

Keskustan keskipiste löydettiin useimmiten Tikkuraitilta, mutta myös kaupungintalolta ja Asematieltä. Alueen määmerkiksi mainittiin yleensä kaupungintalo, ja lisäksi Tikkuraitti, Hotelli Vantaa ja Prisma.

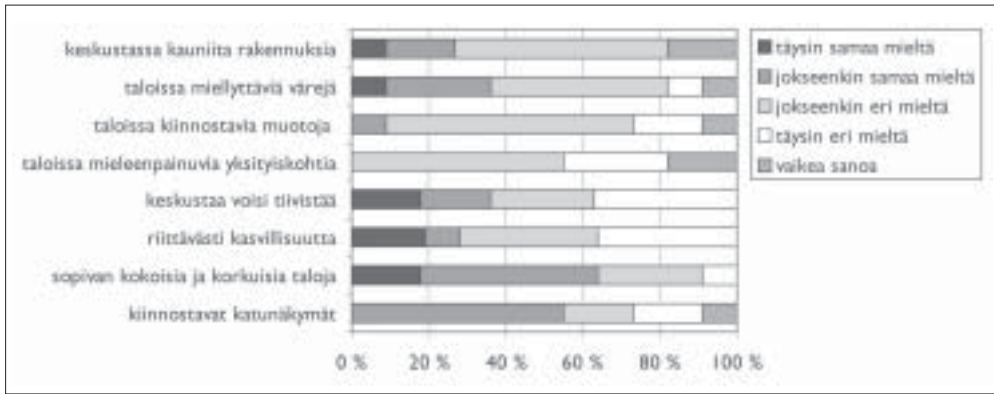
Tikkurilan keskusta-alueen arkkitehtuuria, toimivuutta ja käyttöä tarkasteltiin vastaajille esitettyjen väittämien avulla. Väittämien kautta pyrittiin saamaan tarkempi kuva siitä, miten vastaajat kokevat ja näkevät keskusta-alueen arkisin.

Tikkurilan keskusta-alueen miellyttävyys, N=11.

Ensimmäinen sarja väittämiä käsitteli keskusta-aluetta **vapaa-ajan vieton ja arjen asioiden hoidon näkökulmasta**. Lähes kaikki vastaajat (91 %) kokivat Tikkurilan keskustan miellyttäväksi ja vaivattomaksi asioinnin kannalta. Myös alueen toreja ja kävelykatua osattiin arvostaa (73 %), vaikka vapaa-aikaa alueen

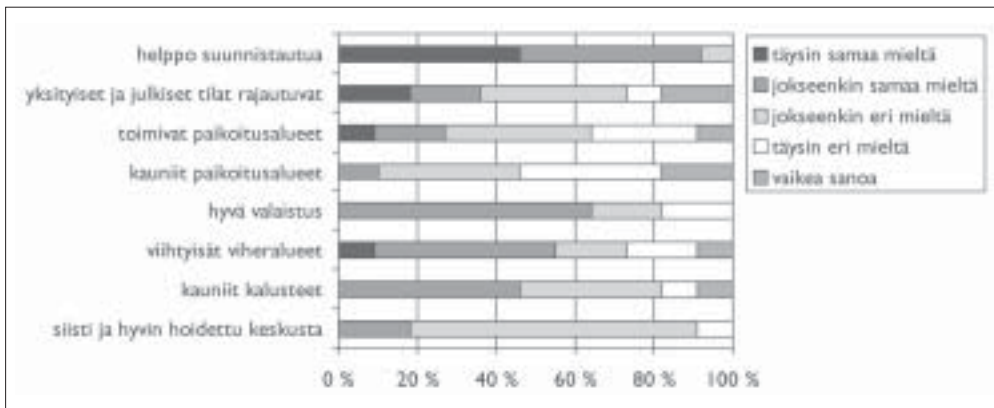
keskustassa ei vietettykään (73%). Noin puolet vastaajista oli samaa mieltä väitteen 'alueeni keskustassa kadulle avautuvat toiminnot elävöittävät katutilaa' kanssa (55%). Hieman yli puolet vastaajista (55 %) koki Tikkurilan jalankuluympäristön viimeistelemättömäksi.

Tikkurilan keskustan arkkitehtuuri ja kaupunkikuva, N=11.

Hieman yli puolet vastaajista (55 %) oli eri mieltä väitteen 'alueeni keskustassa on kauniita rakennuksia' kanssa, eikä rakennusten värejä koettu miellyttäväksi (55%), kuten ei myöskään muotoja kiinnostaviksi (82%). Tikkurilan alueen rakennuksista ei vastaajien mielestä löytynyt mieleenpainuvia yksityiskohtia.

Yli puolet vastaajista (64%) koki, että keskustan aluetta ei pidä tiivistää rakentamalla ja kasvillisuutta voisi olla enemmänkin (74%). Rakennukset koettiin pääsääntöisesti sopivan kokoisiksi ja korkuisiksi (64%), ja yli puolet vastaajista piti myös alueen katunäkymiä kiinnostavina (55 %).

Tikkurilan keskustan toimivuus, N=11.

Asukkaat kokivat Tikkurilan aluekeskukseen helposti suunnistettavaksi, mutta julkisten, yhteisten ja yksityisten tilojen hahmottaminen koettiin hankalaksi (46 %, 18 % vaikea sanoa). Paikoitusalueita koskeviin väittämiin tuli näistä kysymyksistä eniten jokseenkin tai täysin eri mieltä -vastauksia: paikoitusalueiden toimivuudesta eri mieltä oli 64 % vastaajista ja paikoitusalueiden kauneudesta 74 % vas-

taajista. Yleisesti Tikkurilan keskusta koettiin hyvin valaistuksi, ja puisto- ja viheralueet viihtyisiksi (55%). Lähes puolet vastaajista (46 %) koki alueen liikenneopasteet, ulkokalusteet ja valaisimet kauniiksi, mutta muuten keskusta-alueelta ei pidetty vastaajien keskuudessa kovinkaan siistinä ja hyvin hoidettuna, 82 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Vastaajat asioivat Tikkurilan keskustassa pääosin kävellen tai pyörällä (82 %). Loput vastaajista kulkivat keskustaan omalla autolla. Lähes kaikki vastaajat

asioivat Tikkurilassa vähintään pari kertaa viikossa (91 %), loput vastaajista pari kertaa kuussa.

3.3.5 Tikkurilan kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet

Tikkurilan kaupunkikuvaa koskevan kyselyosuuden lopuksi asukkailta tiedusteltiin Tikkurilan palvelualueetta koskevia kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaa toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luetteloiitiin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin lisäksi arvioimaan **miten tietyt vuosina 1998-2000 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Tikkurilan kaupunkikuvaan**. Vastaajilla oli käytössään lista hiljattain valmistuneista rakennuksista, ja vastaajat vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, **millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Tikkurilan tai koko Vantaan maamerkiksi**. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaat saivat kommentoida Tikkurilan palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Tikkurilan vastaajat (N=11) toivat kehittämistä vaativina kohteina esiin Tikkuraitin ja koko keskusta-alueen jalankulkualueen ja vanhat rakennukset sekä yleensä ympäristöstä huolehtimisen:

“Ympäristö kaipaa kunnostusta ja huolenpitoa. Pelkkä siivous ja uuden rakenta-

minen ei tuo parannusta jos ei osata/haluta pitää kunnossa olemassa olevaa. Viheralueet rapistuu, rakennukset vanhenee.”

“Tikkuraitti ja koko keskusta-alue: suunnitelmat on oikein hyviä”

“Kävelykadun vanhat rakennukset, Hiekkaharjun ostoskeskus”

“Winterinmäki ja ympäröivä metsä. Kävelytielle valoja metsässä ja lisää kävelyteitä”

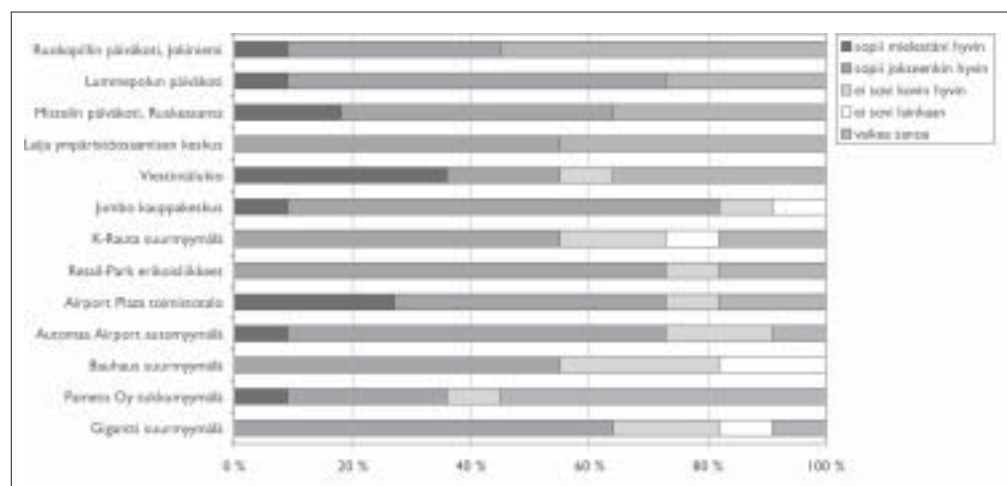
Seuraavaksi asukkaita pyydettiin asettamaan eri vaihtoehtoista itselleen kolme tärkeintä oman alueen kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä tärkeysjärjestykseen (1, 2, 3). Ykkössijalle annettiin 11 mainintaa, jotka jakautuvat seuraavasti:

- Laadukas ylläpito ja hoito (4 mainintaa)
- Jalankulkuväylien esteettömät ja laadukkaat pinnoitteet (3)
- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (2)
- Historiallisten rakennusten säilyttäminen (2)

Tikkurilassa on useita vuosina 1998-2001 valmistuneita rakennuksia, joiden soveltuvuutta alueen kaupunkikuvaan vastaajat saivat arvioida. Tikkurilaan valmistuneet rakennukset olivat päiväkoteja, myymälöitä ja toimistotaloja sekä ympäristöosaamisen keskus.

Yllä mainittujen päiväkotien, Ruokopillin (44 %, suuri vaikea sanoa vastausten määrä), Lummepolun (73 %) ja Mistelin (64 %) asukkaat kokivat sopivan hyvin tai jokseenkin hyvin Tikkurilan kaupunkikuvaan. Hieman yli puolet

Miten seuraavat rakennukset mielestäsi sopivat Tikkurilan kaupunkikuvaan, N=11.

vastaajista (55 %) koki Leijan rakennuksen sopivan jokseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan, samoin kuin uuden viestintälukion (55 %).

Kaupakesittymistä erityisesti Jumbon katsottiin sopivan kaupunkikuvallisesti hyvin alueelle (82 %), muutenkin suurmyymälöiden rakennusten sijoittumista Tikkurilan alueelle pidettiin jokseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan sopivana. Yli puolet vastaajista oli kaikkien suurmyymälöiden kohdalla jokseenkin tai täysin samaa mieltä niiden kaupunkikuvallisesta sopivuudesta. Ainoan poikkeuksen tekee Pameto Oy:n tukkumyymälä, jonka suhteen vaikea sana -vastausten määrä kohosi korkeaksi (55 %). Bauhausin myymälän suhteen niiden vastausten määrä, joissa koettiin, ettei se sovi kovinkaan hyvin tai lainkaan Tikkurilan kaupunkikuvaan, nousi hieman korkeammaksi kuin muiden suurmyymälöiden kohdalla (45 %).

Tikkurilan alueella käynnissä olevista tai suunnitteilla olevista hankkeista asukkailta kysyttiin **mahdollisuutta nousta a) koko Vantaan maamerkiksi ja b) oman alueen maamerkiksi**. Sekä koko Vantaan että Tikkurilan alueen tulevaisuuden maamerkiksi koettiin voidaan muodostua *Kielotien ja Talvikkitien kulmaan nousevan asuintornitalon* (5 mainintaa molempiin) ja *Pakkalan kansainvälisen koulun ja päiväkodin (POINT)* (2/1). Muuten vastaukset hajaantuivat eri hankkeiden kesken. Vantaan tunnuskuvaaksi nähtiin mahdollisuuksia olevan *Technopoliksen toimistotalolla* (2) sekä *Ikean suurmyymälällä* (2) ja *Business Park toimistotaloryppäällä* (1). Tikkurilan alueen tunnuskuvaiksi ehdotettiin useita tulevaisuuden kohteita: *Peltolan torin ympäristöä* (5), *oikeus- ja poliisitalon laajennusta* (1), *Pakkalan kansainvälistä koulua ja päiväkotia* (1), *vanhusten palvelutaloa Tikkurilassa* (1), *LAUREA-amk uudisrakennusta* (1), *Jokiniemen yhtenäiskoulun rakennusta* (1), *Lemmikkipuiston asukaspuistorakennusta Simonmetsässä* (1) sekä *Prisman laajennusta* (1).

Tikkurilan alueen kaupunkikuvaan vaikuttavina tärkeinä seikkoina vastaajat pitivät kaupunkikuvan kehittämistä olemassa olevan rakennuskannan ehdoilla ja vanhasta kaupunkiympäris-

töstä huolehtimisen kautta. Myös puisto- ja viheralueet nousivat esiin tärkeinä kaupunkikuvallisina tekijöinä:

“Kaupunkia rakennetaan koko ajan, mutta jos vanhasta rakennetusta tilasta (kadut, puistot, rakennukset) ei pidetä huolta, ei kaupunkikuva rakennu. Tulee vain hätäisesti tehtyä kaupungillista rakennusta, ei kaupunkia”

“Kaupunkikuvaa kehitettävä jo olemassa olevan rakennuskannan ehdoilla”

“Keskusta-aluetta kehitettävä kaupunkimaisena, torin ympäristö ja puistoalueet kuntoon ja ihmisten käyttöön”

“Keskusta-alueen viihtyisyyttä: keskustan oltava viihtyisä jalankulkijoille ja pyöräilijöille: kaikki ei saa tapahtua autoilijoiden ehdoilla. Autoilijoita varten pysäköintimahdollisuudet”

“Yhtenäinen kävelyalue ja siihen liittyen yhtenäinen asiointi- ja kaupallinen keskusta (= asema-Peltolan tori). Heureka puisto-Vernissa-joenranta-Tikkurilan asema-alueesta yhtenäinen.”

“Rakennusten väliin jätetään puistikkoa. Läpikulkutiet Talvikkitie ja Kielotie häiritsevät asuinalueen viihtyisyyttä”

Sana on vapaa -osiossa Tikkurilan vastaajat toivat esiin edelleenkin viheralueiden ja keskusta-alueen kehittämistä:

“Vanhaa maisemaa ja puustoa säilytetään. Ohratie voitaisiin sulkea autoliikenteeltä ja jätettäisiin kävelytieksi”

“Viheralueita kehitettävä”

“Tikkurilan keskustan suunnitelma, joka on laadittu 'Satumaa' -kilpailutyön pohjalta pitää toteuttaa”

“Tikkurila on viehättävän näköinen, mutta sen pitäisi olla kaupunkimaisempi, ei kirkonkylämäinen, keskustassa 'lähiöt' voivat olla matalampia ja 'maalaismaisempia'. Vanhat rumilukset pois ja uutta tilalle, paitsi Silkkitehdas.”

Korson aluetoimikunnan alue.

3.4 Korso

3.4.1 Alueen kuvaus

Pääradan molemmin puolin sijaitseva Korson ympäristö sai nykyisen laajuutensa vuoden 1954 kuntaliitoksessa. Korson aluetoimikunnan alue (24 846 asukasta) koostuu monien eri pienalueiden mosaiikista. Se käsittää tiiviisti rakennetun Korson keskusta-alueen lisäksi useita asuinalueita. Välittömästi keskustan läheisyydessä, laaksomaisen keskuspui-
 ton länsipuolella, on täydennysrakentamalla tiivistyvä pientaloalue ja Kulomäen kerrostaloalue. Keskustan itäpuolella sijaitsee Metsolan alue, jossa on täydentävää kerrostalo- ja pientalorakentamista. Sen itäpuolella sijaitseva Mikkolan alue on 1970-luvulla syntynyt kompakti kerrostaloalue. Alue laajentuu paraikaa Maarukan metsän kerrostaloalueella. Vallinojan alue sisältää uudehkoa kerrostalo- ja pientalorakentamista. Leppäkorven, Matarin ja Nikinmäen pientaloalueet ovat luonteeltaan tiivistyviä, vanhempi alueita. Jokivarren ja Vierumäen alueilla pientaloasutus vuorottelee luontoalueiden kanssa. (Korson palvelualueen..., 2002).

Pääradan länsipuolella olevat keskustan osat kuuluvat Korson kaupunginosaan (7000 asukasta) ja itäpuoliset Mik-

kolan kaupunginosaan (2900 asukasta). Keskusta-alueen länsipuoli sijaitsee kumpareisessa maastossa ja itäpuoli on suhteellisen tasainen. Keskusta-alueen rakennuskanta on kerrostalovaltainen. Asuinkerrostalot ovat 3-5 kerrosta korkeita sekä useimmiten tasakattoisia. Niiden yleisilme on vaalea ja ne on rakennettu pääosin 1970-90-luvulla. Nykyiset liikerakennukset ovat matalia ja laatikkomaisia. Keskusta-alueella sijaitsee myös Korso-talo, joka on entinen teollisuusrakennus. Palvelut ovat keskittyneet kirkon eteläpuolelle. Korson keskusta on voimakkaasti kehittyvää aluetta. Korson keskusta-alueelle valmistui vuonna 2000 keskustasuunnitelma, jonka pohjalta vuonna 2001 aloitettiin keskustan merkittävä uudistaminen. Rautatieasema rakennettiin uuteen paikkaan, kirkko- ja seurakuntatilat peruskorjattiin ja laajennettiin ja LUMOn (lukio- ja monitoimitalo, jonne tulee mm. kirjasto ja urheilutiloja) rakentaminen aloitettiin. Keskusta-alue tulee kehittymään edelleen lähivuosina. Alueella on varaukset uusille asunnoille ja päivittäistavarakaupan suuryksikölle.

Myös alueen Korson kylän ajoilta periytyvää, kylän liki satavuotisesta historiasta viestivää, mutkittelevaa katu-

verkkoa uudistetaan. Paikoitus on nykyisin järjestetty sekä katujen varsilla että kenttämaisinä vyöhykkeinä rakennusten ja katujen välissä. Korson keskusta-alueita sivuaa pohjois-eteläsuunnassa laaksoomainen Korson keskuspuisto ("Ankkapuisto"), jossa virtaava Rekolanpuro on padottu Ankkalammiksi.

3.4.2 Vastaajien taustatiedot

Korsosta täytettyjä vastauslomakkeita palautettiin 14 kpl, joista puolet oli miehiltä ja puolet naisilta. Iältään korsolaiset **vastaajat** olivat alle 64 -vuotiaita, siten että alle 30 -vuotiaiden ikäluokasta oli yksi vastaaja, 30-49 -vuotiaita oli kahdeksan vastaajaa ja viisi vastaajaa oli iältään 50-64 -vuotiaita. Koulutukseltaan korsolaiset vastaajat olivat pääosin opistotason (n=8) tai korkeakoulututkinnon suorittaneita (n=3). Kansakoulu-, peruskoulu- ja ylioppilastutkinnon peruskoulutuksenaan mainitsi kuhunkin ryhmään yksi vastaaja. Asumisajaltaan korsolai-

sista vastaajista 10 kpl oli asunut Vantaalla yli 5 vuotta, vain kaksi vastaajaa oli asunut Vantaalla 2-5 vuotta.

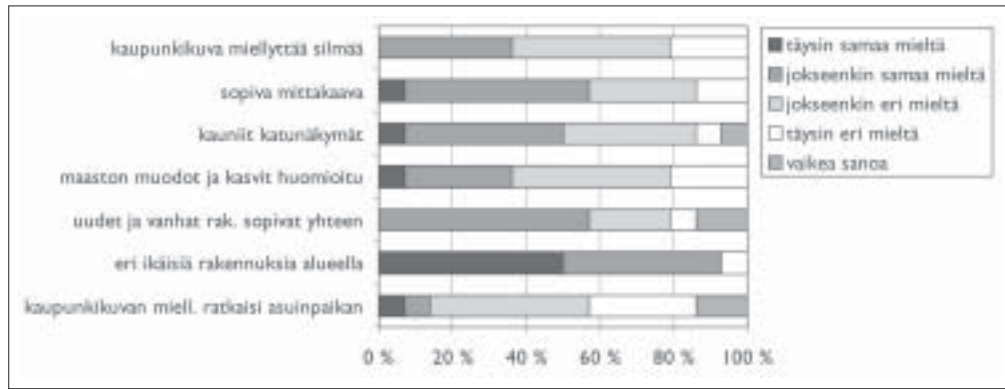
3.4.3 Korson kaupunkikuva yleensä

Korsossa käynnissä olevia mittavia rakennus- ja korjaushankkeita ajatellen keskustan kaupunkikuvaan kohdistuva kysely tehtiin huonoon aikaan, mikä vaikuttaa todennäköisesti asukkaiden vastauksen taustalla. Toisaalta muista vastauksista käy ilmi, että asukkaat mieltävät Korson keskustan nykyisen myllyryksen johtavan tilanteeseen, jossa alue on siistimpi ja toimivampi kuin keväällä 2002. Rakennustöiden jälkeen alueen imagon ajatellaan yleisestikin muuttuvan.

Korson keskustan läheisyydessä sijaitseva pientalo-alue.

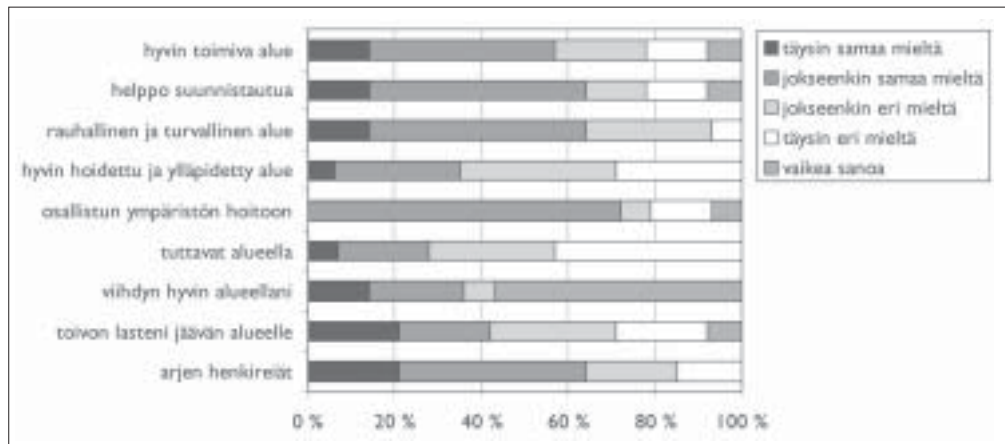
Korsos kaupunkikuva yleensä, N=14.

Alueen kaupunkikuva ei miellyttänyt suurinta osaa vastaajista (64 %), joskin hieman yli puolet vastaajista (57%) koki, että alueen rakennetussa ympäristössä on sopiva mittakaava. Rakennustöistä huolimatta puolet vastaajista koki alueen katunäkymät kauniiksi, mutta runsaasti yli puolet vastaajista (64%) esitti, ettei alueen suunnittelussa ja rakentami-

ssa ole otettu huomioon maastonmuotoja ja kasvillisuutta. Uusien rakennusten koettiin sopivan hyvin vanhoihin (57%) ja alueelta löydettiin myös eri-ikäisiä rakennuksia (93%). Kuitenkaan kaupunkikuvan miellyttävyys ei ollut Korsossa-kaan ratkaissut asukkaiden asuinpaikan valintaa, 72% vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Korsos alueen toimivuus, N=14.

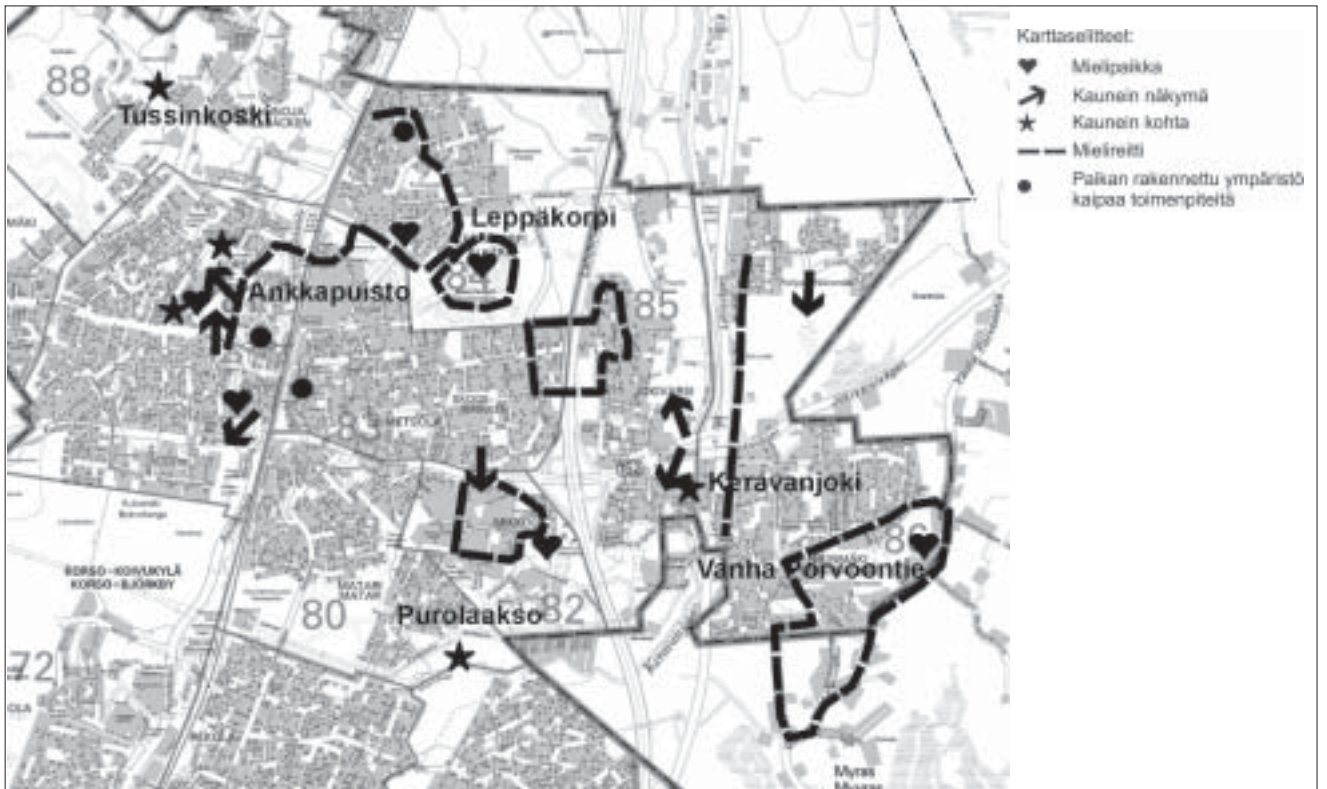

Korsos koettiin olevan melko hyvin **toimiva alue**, 57% vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa, ja lisäksi yli puolet vastaajista koki, että alueen sisällä on helppo löytää paikasta toiseen (64%). Korsos koettiin myös rauhalliseksi ja turvalliseksi asuinalueeksi melko suuressa määrin (64%).

Korsos alueen hoitoa koskeva kysymys toi esiin asukkaiden tyytymättömyyttä: yli puolet vastaajista, 65%, oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän 'alueeni on hyvin hoidettu ja ylläpidetty' kanssa. Samalla runsaasti yli puolet asukkaista osallistui itse lähiympäristön hoitoon, jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli 71% vastaajista. Sosiaalisia suhteita Korsos alueella oli paljon tai jon-

kin verran alle kolmanneksella vastaajista. Suurimmalla osalla tuttavat asuivat muualla kuin Korsossa (71%). Vain runsas kolmasosa vastaajista ilmoitti viihtyvänsä alueella hyvin (yli puolet vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen), ja 43% vastaajista toivoi lastensa jäävän alueelle.

Runsaasti yli puolet vastaajista (64%) löysi Korsos alueelta, lähiympäristöstään, sopivia arjen henkireikä- ja virkistyspaikkoja. Muita virkistyspaikkoja, joita asukkaat mainitsivat, olivat Nikinmäki, Tikkurilaja Helsingin keskusta. Tämän kysymyksen yhteydessä kaksi vastaajaa pahoitteli uimahallin puuttumista Korsosta.

Korsolaiset vastaajat mainitsivat **mielipaikkoinaan** luontoon ja asukkaiden toimintoihin liittyviä alueita: Kuusijärvi ja Keravanjoen varsi sekä Tussinkoski ja Matarinkoski mainittiin vesialueista mielipaikkoina, puistoista Ankkapuisto. Asukkaiden vapaa-aikaan ja toimintoihin liittyvistä alueista mainittiin Leppä-

korven maa-uimala sekä alueen pururata mielipaikkoina. Korson **kauneimmaksi kohdaksi** vastaajat mainitsivat edelleen ranta-alueita, kuten Tussinkosken, Purolaakson, Matarin tai jokivarren rannat yleensä. Lisäksi edelleen mainittiin koko Kuusijärven alue, Ankkapuisto sekä vanha Hanalan alue.

Asukkaiden mielipaikat Korsossa.

Ankkapuisto.

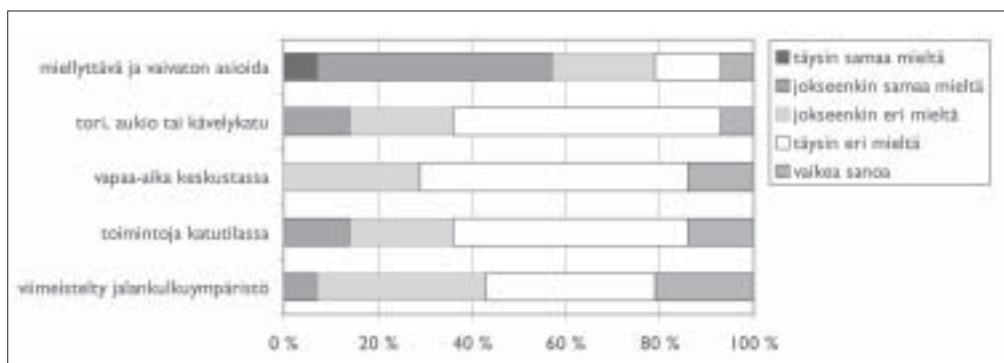

Korson keskusta.

3.4.4 Kaupunkikuva Korson keskusta-alueella

Korson keskustan kaupunkikuvaa kartoitettiin kysymyksillä alueen pääkadusta, keskustasta, keskustan keskipisteestä, maamerkistä ja arjen toiminnasta. Kysyttäessä **alueen pääkatua** saatiin useita eri vastauksia: Rekolantie, Korsontie, Kulomäentie, Urpiaisentie, Sääskeitie ja Maakotkantie mainittiin vastauksissa. Kor-

son keskusta puolestaan sijoittui vastaajien mielestä melko yksimielisesti aseman molemmin puolin. Keskustan keskipiste löytyi Korson asemanseudulta ja kirkon tienoilta. Alueen maamerkkinä tai tunnuskuvana vastaajat pitivät kirkkoa, rakenteilla olevaa LUMOa (lukio- ja monitoimitalo) ja Metsokotia. Vastaajat hoitivat päivittäisiä asioitaan lähinnä Korson keskustassa, mutta myös Tikkurilassa, Koivukylässä ja Jumbossa.

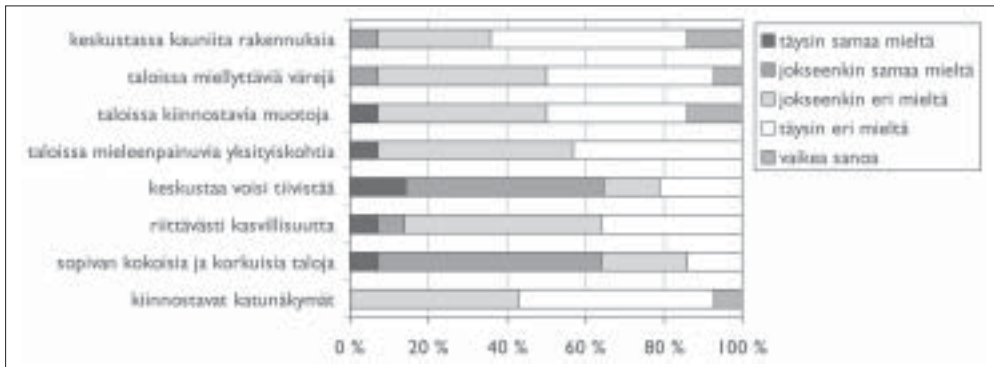

Korson keskusta-alueen miellyttävyys, N=14.

Keskusta-alueen käytön suhteen asukkailta kysyttiin vapaa-ajan viettoa keskustalla, alueen puoleensa vetävyyttä, katujen elävyyttä ja jalankulku- ympäristön siisteyttä.

Hieman yli puolet vastaajista (57%) koki Korson keskusta-alueen miellyttäväksi ja vaivattomaksi asioida, vaikka alueen keskustasta puuttuikin rakennus-

töiden aikaan julkinen kokoava ulkotila, jossa levähtää asiointimatkoilla (79%). Käynnissä olevat rakennustyöt ovat myös todennäköisesti vaikuttaneet siihen, että korsolaiset vastaajat eivät viettä vapaa-aikaansa alueen keskustassa (86%) ja katutilojen toiminnot ovat vähissä (71%), samoin jalkakäytävät ovat myllerryksen alla.

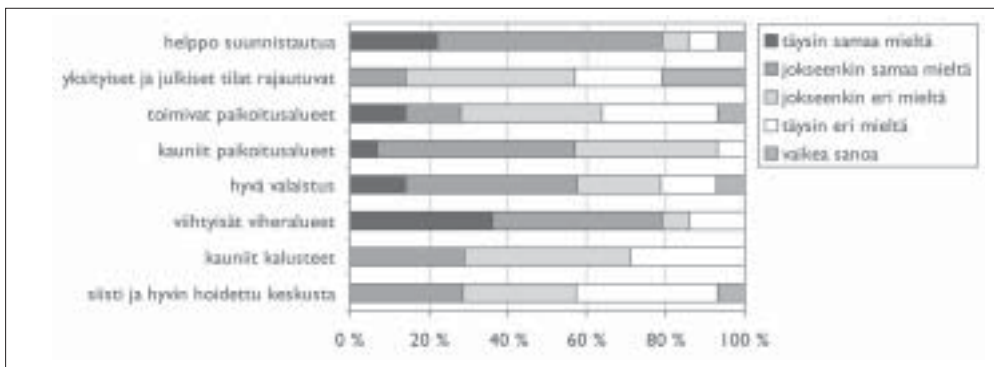

Korson keskustan arkkitehtuuri ja kaupunkikuva, N=14.

Keskusta-alueen arkkitehtuuria koskeissa kysymyksissä käynnissä olevat rakennustyöt ovat myös todennäköisesti vaikuttaneet vastauksiin, vaikka asukkaat ovat ajatelleet myös aluettaan valmiina, rakennustöiden jälkeisenä aikana.

Vastaajat eivät kokeneet Korson keskustan rakennuksia erityisen kauniiksi (79 %), väreiltään miellyttäväksi (86 %) tai muodoiltaan kiinnostaviksi (79%). Rakennuksissa ei myöskään suuressa määrin nähty mieleenpainuvia yksityiskoh-

tia (93 %). Vastaajien mielestä keskusta-alueetta voisi hyvinkin tiivistää rakentamalla, yli puolet vastaajista (64 %) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Alueella ei koettu olevan riittävästi kasvillisuutta, mikä selittynee rakennustöillä. Aukasta 64 % koki keskustan rakennusten olevan sopivan kokoisia ja korkuisia, mutta katunäkymiä ei pidetty kovin kiinnostavina.

Korson keskustan toimivuus, N=14.

Korson keskusta-alueen toimivuuteen liittyvät kysymykset koskivat suunnistautumista alueella, tilojen rajautumista yksityisten, yhteisten ja julkisten alueiden suhteen, paikoituksen toimivuutta ja kauneutta. Lisäksi kysyttiin valaistuksesta, puisto- ja vihertilasta, kadunkalusteista ja alueen siisteydestä ja hoidosta.

Rakennustöistä huolimatta Korson keskustassa koettiin olevan helppo löytää paikasta toiseen (79%). Puutteita löytyi julkisten, yhteisten ja yksityisten tilojen rajautumisesta (64 %), ja myös paikoitusalueiden toimivuuteen (64 %) oli melko tyytymättömiä tällä hetkellä.

Yli puolet vastaajista asioi Korson keskustassa jalkaisin tai pyörällä (57 %), loput autolla. Keskustassa käytiin asioilla useimmiten pari kertaa viikossa (43 %),

Yli puolet vastaajista (57 %) koki kuitenkin paikoitusalueet kauniiksi. Korson keskusta koettiin hyvin valaistuksi (57 %), ja keskustan puisto- ja vihertiloihin oltiin tyytyväisiä, 79 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä puisto- ja vihertiloiden viihtyisyyttä koskevan väittämän kanssa. Väitteen 'keskusta-alueen liikenneopastimet, ulkokalusteet ja valaisimet ovat mielestäni kauniita' kanssa suurin osa vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä (71 %), samoin rakennustöiden alla oleva keskusta tuntui epäsiistiltä ja hoitamattomalta (64 %).

mutta päivittäinkin siellä asioi hieman yli kolmannes vastaajista. Kaksi vastaajista käyttivät keskustaa kerran viikossa ja yksi harvemmin.

3.4.5 Korson kaupunkikuva koskevat kehittämistoiveet

Kyselyn lopuksi asukkailta tiedusteltiin Korson palvelualueetta koskevia **kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita**. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaa toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luetteloihin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin lisäksi arvioimaan **miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Korson kaupunkikuvaan**. Vastaajilla oli käytössään lista hiltajattain valmistuneista rakennuksista, ja vastaajat vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, **millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Korson tai koko Vantaan maamerkiksi**. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaat saivat kommentoida Korson palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Aluksi korsolaisia vastaajia pyydettiin nimeämään itselleen tärkeitä toimenpiteitä vaativia kohteita alueella. Vastaajat (N=14) kokivat **tärkeimmäksi toimenpiteitä vaativiksi kohteiksi Korsossa** keskusta-alueen, joka onkin parhailaan nyt, kesällä 2002 rakennustyön alla. Myös 'vanha Sokevan talorumilus' mainittiin toimenpiteitä vaativana.

“Korson keskusta on täynnä räjähtäviä matalia liikerakennuksia, räjäytettävä hii-

teen... tilalle joku uusi arkkitehtonisesti kaunis, ei liian korkea liike + asuinrakennus.”

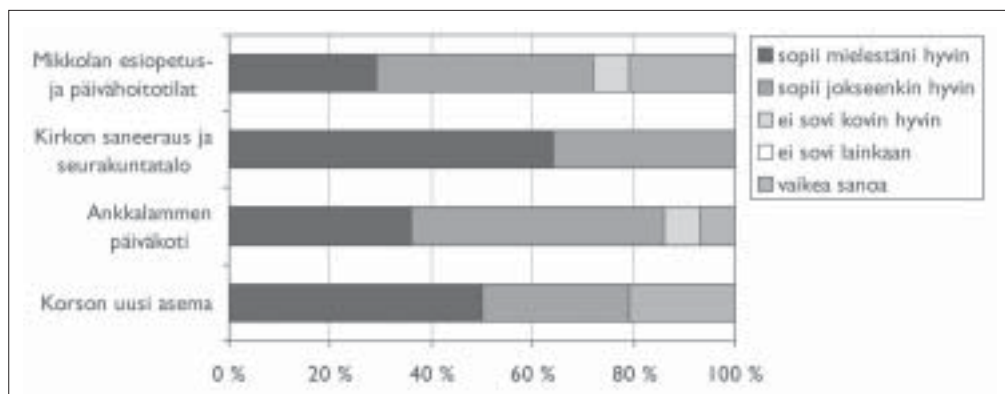
Kun vastaajia pyydettiin asettamaan tärkeysjärjestykseen kolme **merkityksellisintä Korson kaupunkikuvaan vaikuttavaa tekijää**, asukkaat antoivat 1. sijalle 13 mainintaa seuraavasti:

- Rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä (5)
- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (2)
- Olemassa olevan puuston säilyttäminen (2)
- Pimeän ajan ilmeen kehittäminen valaistuksen avulla (2)
- Historiallisten rakennusten säilyttäminen (1)
- Laadukas ylläpito ja hoito (1)

Seuraavaksi vastaajia pyydettiin arvioimaan miten heidän mielestään **tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat Korson kaupunkikuvaan**. Näihin kuuluivat Mikkolan esiopetus- ja päivähoitotilat, kirkon saneeraus ja uusi seurakuntatalo, Ankkalammen päiväkotija uusi asema.

Runsaasti yli puolet (71 %) vastaajista koki Mikkolan esiopetus- ja päivähoitotilojen sopivan Korson kaupunkikuvaan. Kaikki vastaajat kokivat kirkon saneerauksen ja uuden seurakuntatalon sopivan hyvin tai joksseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan. Myös lähes kaikki vastaajat (86 %) vastasivat Ankkalammen päiväkodin sopivan hyvin tai joksseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan, samoin uuden aseman (79%). Uuden aseman suhteen “vaikea sanoa” -vastauksen määrä oli melko korkea, johtuen to-

Miten seuraavat rakennukset mielestäsi sopivat Korson kaupunkikuvaan, N=14.

Korson kirkko ja LUMOn työmaa.

dennäköisesti kesken olevista rakennus- töistä.

Korsolaiset vastaajat saivat myös arvioida **Korsoon suunnitteilla tai rakenteilla olevien hankkeiden suhteen, onko niillä mahdollisuutta muodostua a) koko Vantaan maamerkiksi ja b) Korsoon alueen maamerkiksi.** Yhden rakenteilla olevan hankkeen koettiin voivan muodostua sekä koko Vantaan että Korsoon maamerkiksi: lukio- ja monitoimitalo LUMOn (6/10 mainintaa). Vantaan maamerkiksi yhden maininnan sai Lumon lisäksi *Mikkolan neuvola ja hammashoitotilat*. Korsoon alueen tunnuskuvaiksi asukkaat katsoivat voivan muodostua LUMOn lisäksi *Nikinmäen koulun (3) ja Nikinmäen päiväkodin (1)*.

Korsolaiset vastaajat pitivät **tärkeinä Korsoon kaupunkikuvaan liittyvinä seikkoina** alueen kevyen liikenteen väylien toimivuutta, siistejä viheralueita, palvelujen toimivuutta ja yleensä ylläpitoa.

“Kunnolliset kevyen liikenteen väylät, palvelujen lisääminen Korsossa/Nikinmäessä, linja-autoaseman riittävä kapasiteetti – kaupunkirata – syöttöliikenne.”

“Viheralueiden putsaus, kukkaistutuksia.”

“Ympäristön esteettisiin asioihin on alettava kiinnittää huomiota, suunnittelun

tasoa nostettava ja kiinnitettävä huomiota kokonaisuuteen, epäsiisteys ja epäsuhtaisuus saatava korjattua, rakennuskuvissa kiinnitettävä huomiota myös ulkonäköön ja sopivuuteen ympäristöönsä nähden.”

Sana on vapaa-osiossa korsolaiset vastaajat toivat esiin siisteyttä, aseman korjaamista ja kylämäisyyden korostamista Korsossa:

“Kylämäisyys saatava lähiömäisyyden tilalle. Keskustan itäpuolen ’ostariklusteri’:n vaikutus säteilee laajalle, koska keskustan kautta usein kuljetaan koteihin vaikkei siellä asioitaisikaan.”

Koivukylän aluetoimikunnan alue.

3.5 Koivukylä

3.5.1 Alueen kuvaus

Pääradan molemmin puolin sijaitseva Koivukylän aluetoimikunnan alue (19 132 asukasta) koostuu Asolan, Rekolan, Koivukylän ja Päiväkummun pientaloalueista sekä Koivukylän aseman tukeutuvista Koivukylän kerrostalokortteleista ja Havukosken kerrostaloalueesta. Asola on luonteeltaan vanhaa täydentyvää rintamiesaluetta, jossa on maaston muotojen mukaan polveileva katuverkko. Alueella sijaitsee myös Peijaksen sairaala. Rekolan tiivistyvä pientaloalue koostuu eri-ikäisistä omakotitaloista, joista vanhimmat on rakennettu Rekolan kylän palstoittamisen yhteydessä viime vuosisadan alkupuolella. Päiväkummun alue on täydentyvää ja tiivistyvä omakotialuetta, jossa rakennuskanta on vaihtelevan ikäistä. Alueen katuverkko perustuu vanhaan tieverkkoon. Koivukylän palvelualueen merkittävin virkistyskohde on Keravanjoki ja sen ranta-alueet. (Koivukylän palvelualueen..., 2002). Historiallinen Hana-

bölen kylä ja sitä ympäröivät pellot alueen eteläosassa muodostavat avoimen maisematilan. Hanabölen kyläasutus on saanut alkunsa keskiajalla. Kylän vanhimmat rakennukset ovat peräisin 1700-luvulta (Frondelius 2001).

Koivukylän palvelualueen keskeiset alueet sijaitsevat Havukosken (8500 asukasta) ja Koivukylän (2100 asukasta) kaupunginosien leikkauspisteessä pääradan molemmin puolin. Koivukylän keskusta suunniteltiin 1960-luvulla Tikkurilan ja Korson väliseksi merkittäväksi radanvarsikeskukseksi, jonka kunnianhimoisena tavoitteena oli rakentaa kompaktikaupunkiperiaatteeseen pohjautuva "tiivis, kerrostalovaltainen palveluyhdyskunta", joka oli mitoitettu 40 000-60 000 asukkaalle (Salokorpi 1984). Alueen rakentaminen alkoi 1970-luvulla, mutta sen rakentaminen jäi erityisesti kaupallisten palvelujen osalta kesken muuttoliikkeen tyrehtyttyä 1980-luvulla. Peltoaukeat ympäröivät keskusta-alueita lännessä ja etelässä.

Radan länsipuoliset alueet ovat maastoltaan tasaisia. Itäpuolinen osa on maastoltaan mäkistä. Asuinkerrostalot ovat hahmoltaan suorakulmaisia, tasakattoisia ja useimmiten 3-6 kerrosta korkeita. Alueella on myös seitsemän pistemäistä 12-kerroksista tornitaloa, jotka näkyvät ympäröiville peltoaukeille. Rakennusten väritykselle tyypillistä on vaaleiden ja värikkäiden laajojen väripintojen vuorottelu. Asuinrakennukset sijaitsevat väljän suorakulmaisesti toisiinsa nähden ja niiden väliin muodostuu puolisoljettuja korttelipihoja. Paikoitusalueet sijaitsevat kenttämaisina vyöhykkeinä asuinrakennusten ja katujen välissä. Keskusta-alueella sijaitsee pienimuotoisen ostoskeskuksen yhteydessä posti ja kirjasto.

tusasteiden suhteen jakauma oli melko tasainen: kaksi kansakoulun käynnyttä, kaksi peruskoulun suorittanutta ja kaksi ylioppilasta sekä yksi opistotason tutkinnon suorittanut. Suurin osa Koivukylän alueen vastaajista oli asunut alueella yli 20 vuotta (n=10), kaksi vastaajaa yli 10 vuotta, yksi 5-10 vuotta ja yksi 2-5 vuotta.

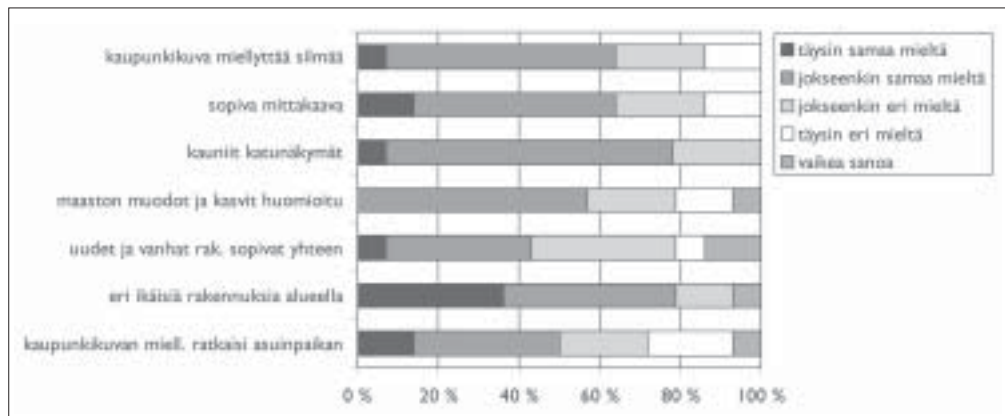
3.5.2 Vastaajien taustatiedot

Koivukylän aluetoimikunnasta täytettyjä lomakkeita palautui 14 kpl, joista viisi oli naisvastaajilta ja loput miehiltä. Koivukylän aluetoimikunnan **vastaajat** olivat iältään pääosin 30-64-vuotiaita (n=11), yhden vastaajan ollessa alle 30-vuotias ja yhden yli 65-vuotias. Koulutukseltaan puolet vastaajista oli korkeakoulututkinnon suorittaneita (n=7). Muiden koulu-

*Päiväkummun pientaloalue
Koivukylän palvelualueella.*

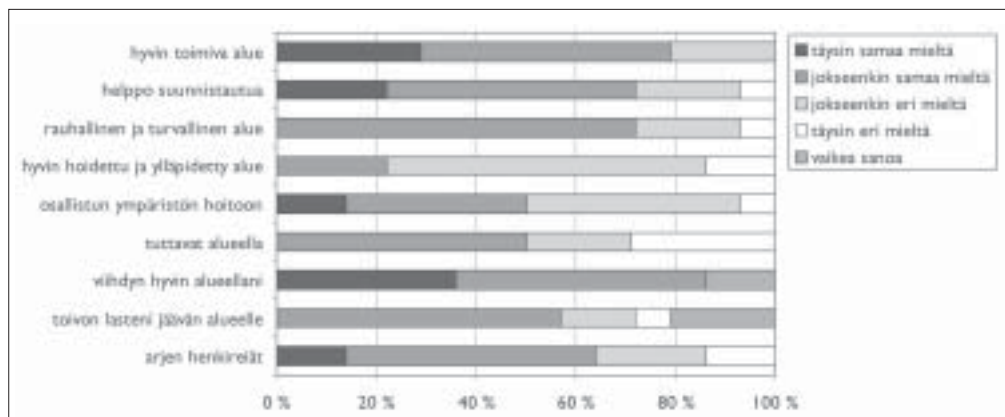
3.5.3 Koivukylän kaupunkikuva yleensä

Koivukylän kaupunkikuva yleensä, N=14.

Koivukylän vastaajat kokivat alueensa kaupunkikuvan (64%), mittakaavan (64%) ja katunäkymät (79%) hyviksi, yli puolet vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämien kanssa. Maastonmuotojen ja kasvillisuuden huomiointi rakentamisessa koettiin myös pääsääntöisesti hyväksi (57%). Uusien

ja vanhojen rakennusten yhteensopivuus jakoi mielipiteet puoliksi. Runsaasti yli puolet vastaajista (79%) koki Koivukylän alueella olevan eri ikäisiä rakennuksia ja puolella vastaajista Koivukylän kaupunkikuvan miellyttävyyttä oli ratkaissut asuinpaikan valinnan.

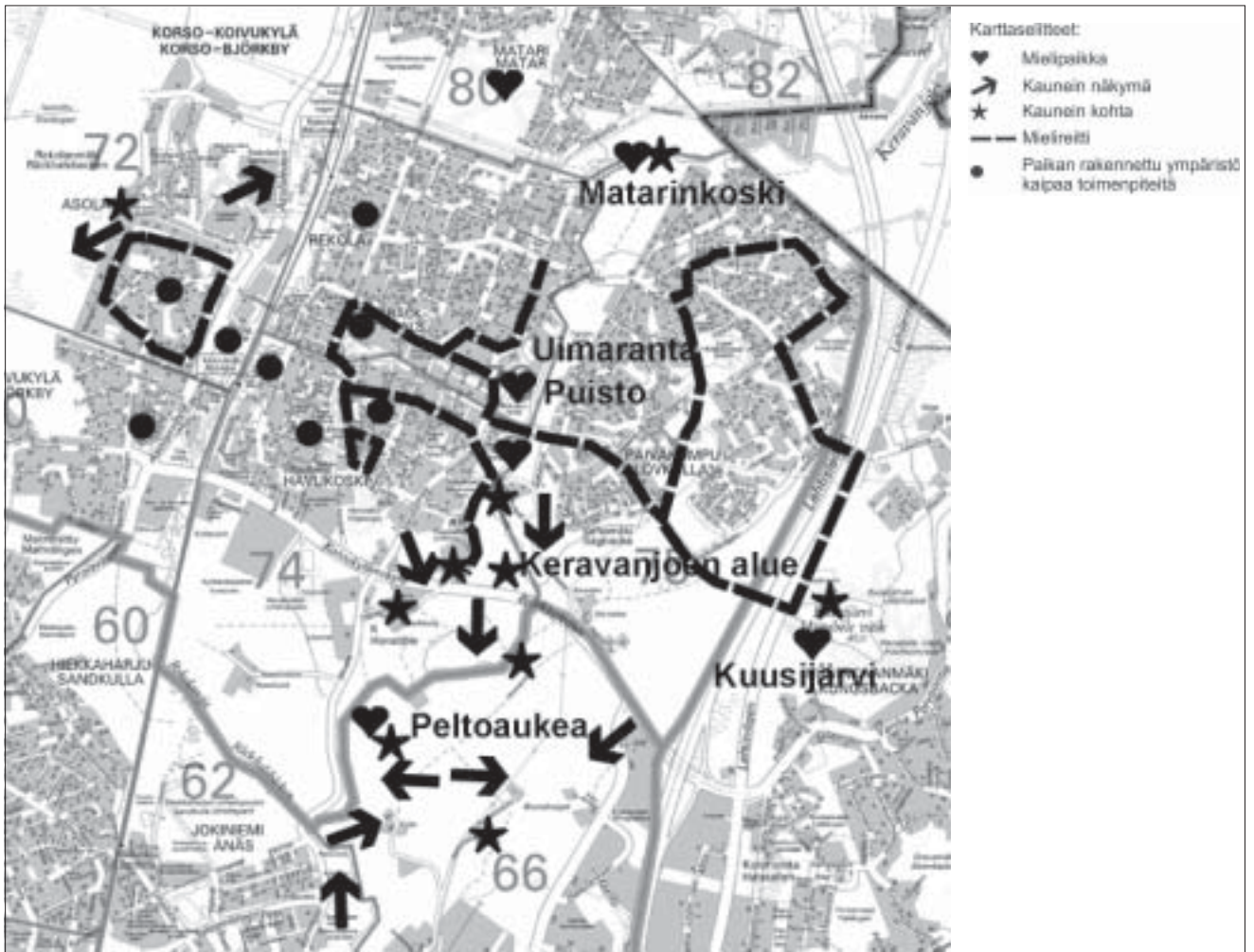

Koivukylän alueen toimivuus, N=14.

Koivukylän toimivuutta koskevat väittämät toivat edelleen esille asukkaiden tyytyväisyyttä alueeseen: Koivukylä koettiin hyvin toimivaksi (79%) ja alueen sisällä on asukkaiden mielestä helppo löytää paikasta toiseen (71%). Sama määrä vastaajia koki alueen myös rauhalliseksi ja turvalliseksi.

Selvä enemmistö koivukyläläisistä vastaajista piti alueen hoitoa ja ylläpitoa heikkotasoisena, väitteen 'alueeni on hyvin hoidettu ja ylläpidetty' kanssa vastaajista suurin osa (79%) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vastaajista puolet osallistui itse lähiympäristönsä hoitoon. Samoin kysyttäessä vastaajien sosiaalisia suhteita Koivukylän alueella

vastaukset jakaantuivat kahtia: puolet vastaajista ilmoitti suurimman osan tuttavistaan asuvan samalla alueella, puolet oli eri mieltä väitteen kanssa. Lähes kaikki koivukyläläiset vastaajat viihtyivät hyvin alueellaan (86%), ja yli puolet vastaajista (57%) koki Koivukylän niin hyväksi alueeksi, että toivoi lastensa jävän alueelle asumaan. Runsaasti yli puolet vastaajista (64%) löysi myös Koivukylästä itselleen sopivia arjen henkireikä- ja virkistyspaikkoja. Koivukyläläiset vastaajat mainitsivat virkistyspaikkana myös Kuusijärven ulkoilualueet ja kulttuuririennot Helsingissä. Tikkurilan keskustaa käytettiin henkireikä-paikkana, samoin Tuusulaa ja Keravaakin.

Kysyttäessä vastaajilta omaa **mielipaikkaa** Koivukylässä, asukkaat mainitsivat luontoalueita: Kuusijärven ulkoilualueen ja Keravanjoen rannat ja kosket, sekä Hanabölen kosken alueen. Myös paikannimi Myllykoski esiintyy Koivukylän alueen vastauksissa. Sen on tulkittu viittavan Hanabölen koskeen, jonka rannalla on sijainnut mylly 1500-luvulta alkaen. Vuonna 1854 rakennettu uusi myllyrakennus purettiin vuonna 1980 ja siitä on

enää jäljellä kivijalka ja joitakin rattaiton osia (Frondelius, 2001). Lisäksi mainittiin peltomaisemat ja Asolanpuisto mielipaikkoina alueella. Koivukylän **alueen kauneimmaksi kohdaksi** mainittiin paikkoja Keravanjoen varresta (Hanabölen koski, Matarinkoski) ja Kuusijärven ranta-alueet, lisäksi kauniina koettiin Havukosken peltoaukeamat ja -maisemat, Hanabölen kylä ja vanha Asolan pientaloalue.

Asukkaiden mielipaikat Koivukylässä.

Hanabölen peltomaisemaa. Taustalla Havukosken tornitaloja.

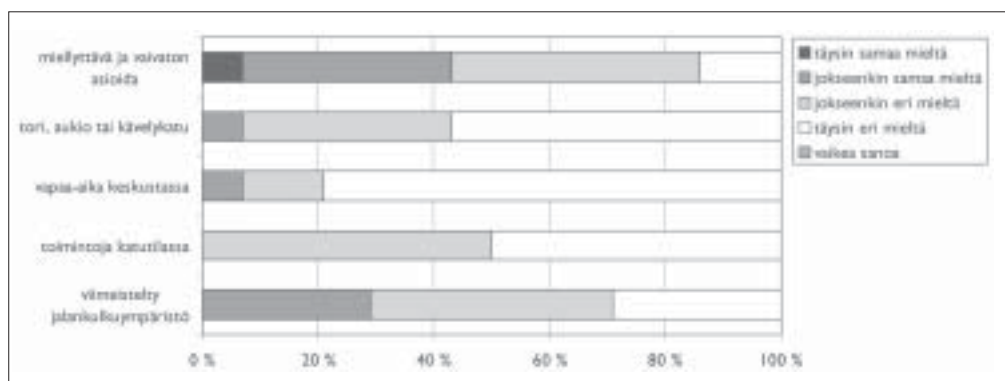

Koivukylän ostoskeskus.

3.5.4 Kaupunkikuva Koivukylän keskusta- alueella

Koivukylän keskustan kaupunkikuva-arviota lähestyttiin pyytämällä asukkaita määrittelemään alueen pääkatu, keskusta ja keskustan keskipiste. Koivukylän alueen **pääkaduksi** mainittiin Kytötie, Kuusitie, Laurintie ja Rekolantie, sekä myös Peijaksentie. **Alueen keskustaksi**

asukkaat mielsivät jokseenkin yksimielisesti aseman seudun ja vanhan ostarin. Kun kysyttiin missä sijaitsee **oman alueesi keskustan keskipiste**, asukkaat sijoittivat sen edelleen vanhalle ostarille sekä kirjaston aukealle, Kirnuun tai Laurintien ja Rekolantien risteykseen. Koivukylän keskusta-alueen **maamerkiksi** ehdotettiin eniten korkeita tornitaloja, ja niiden lisäksi alueen kirjastoa ja asemarakennusta.

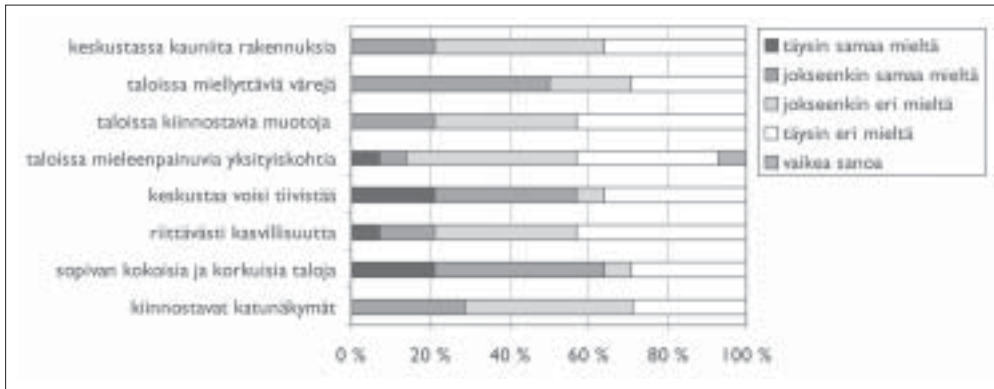
Koivukylän keskusta-alueen miellyttävyys, N=14.

Koivukylän **keskusta-alueen käyttöön** liittyen asukkailta kysyttiin vapaa-ajan viettoa alueella, alueen puoleensavettävyyttä, katujen elävyyttä ja jalankulku-ympäristön viimeistelyä. Koivukylän asukkaat eivät olleet kovin tyytyväisiä alueensa keskustaan: lähes kaikkien tämän osion väittämien suhteen vastaajat

olivat jokseenkin tai täysin eri mieltä. Yli puolet vastaajista koki, ettei keskustassa ole miellyttävää asioida, ja suurin osa (93 %) vastasi, ettei keskustassa ole puoleensavettävää toria, aukiota tai kävelykatua. Keskustassa ei juurikaan vietetty vapaa-aikaa, katutilasta ei löytynyt sitä elävöittäviä toimintoja, eikä jalankulkuympä-

ristöä koettu kovin viimeistellyksi (72%). Koivukylän keskustan osalta on kuitenkin todettava, että alueen varsinainen kaupallinen keskusta on pääosaltaan

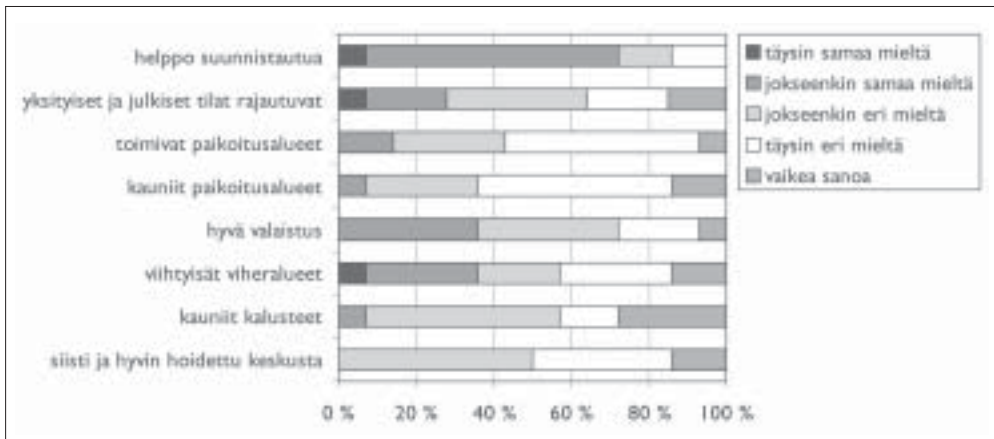
vielä rakentamatta, joten asukkaiden on varmasti ollut vaikea ottaa kantaa esimerkiksi puuttuviin kävelyalueisiin.

Koivukylän keskusta-alueen kaupunkikuvaa ja arkkitehtuuri, N=14.

Kun vastaajilta kysyttiin yleisiä kysymyksiä alueen keskustan kaupunkikuvasta ja arkkitehtuurista, vastaukset jatkuivat samoilla linjoilla: useimpien väittämien kanssa oltiin jokseenkin tai täysin eri mieltä. Keskustan rakennuksia ei koettu kovin kauniiksi (79%), mutta niiden värejä piti puolet vastaajista (50%) miellyttävänä. Rakennuksissa ei koettu olevan kiinnostavia muotoja (79%), eikä myöskään kovin mieleenpainuvia yksi-

tyiskohtia (79%). Yli puolet vastaajista (57%) koki, että keskustaa voisi tiivistää rakentamalla. Kasvillisuutta kaivattiin lisää (79%). Rakennusten kokoon ja korkeuteen oltiin suurelta osin tyytyväisiä (64%). Koivukylän keskustan katunäkymät koettiin vähemmän kiinnostaviksi, suurin osa vastaajista (71%) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Koivukylän keskustan toimivuus, N=14.

Kun vastaajilta kysyttiin edelleen **Koivukylän keskusta-alueen toimivuudesta**, yleinen tyytymättömyys kuvastui vastauksista edelleen. Keskustan koettiin olevan helppo suunnistautua (71%), mutta muiden väittämien kanssa oltiin pääosin jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Julkisten ja yksityisten tilojen rajautuminen koettiin hankalaksi hahmottaa (57%), ja paikoitusalueet olivat vastaajien mielestä jokseenkin huonosti toimivia

(79%) eivätkä myöskään kauniita (79%). Rungas puolet vastaajista oli tyytymätön keskusta-alueen valaistukseen, ja puolet viheralueiden viihtyisyyteen (50%). Keskustan kadunkalusteita kuten liikenne-merkkejä, ulkokalusteita ja valaisimia ei koettu kovin kauniiksi (64%). Koko keskusta-alueen hyvästä siisteydestä ja hoidosta lähes kaikki vastaajat olivat jokseenkin tai täysin eri mieltä.

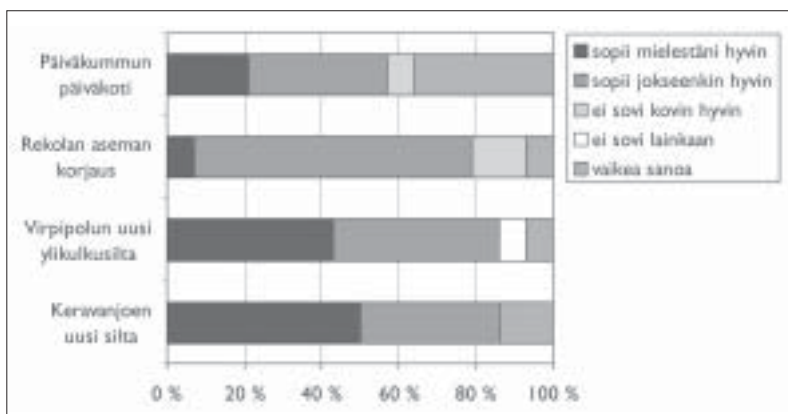
Hieman alle kolmasosa vastaajista (29 %) asioi Koivukylän keskustassa kuitenkin päivittäin, ja reilusti yli puolet (72 %) ainakin kerran viikossa. Keskustassa käytiin suurimmaksi osaksi kävelen tai pyörällä (50 %), mutta myös autolla (29 %). Loput vastaajista kulkivat keskustaan bussilla tai junalla. Vastauksiin saattaa vaikuttaa se, että lähes kaikki vastaajat asuvat Koivukylän keskustan ulkopuolella.

3.5.5 Koivukylän kaupunkikuvaa koskevat kehittämistoiveet

Koivukylän kaupunkikuvaa koskevan kyselyosuuden lopuksi asukkailta tiedusteltiin Koivukylän palvelualueutta koskevia kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaava toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luetteloiitiin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin lisäksi arvioimaan **miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Koivukylän kaupunkikuvaan**. Vastaajilla oli käytössään lista hiljattain valmistuneista rakennuksista, ja vastaajat vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, **millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Koivukylän tai koko Vantaan maamerikiksi**. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaat saivat kommentoida Koivuky-

Miten seuraavat rakennukset mielestäsi sopivat Koivukylän kaupunkikuvaan, N=14.

län palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Aluksi vastaajat saivat nimetä itselleen tärkeitä kehittämistä vaativia paikkoja Koivukylässä. Vastaajat (N=14) kokivat alueellaan **kehittämistä vaativiksi paikoiksi** aseman ympäristön ja keskusta-alueen, mitkä mainittiin lähes kaikissa vastauksissa. Myös keskusta-alueita ja aseman viheralueita toivottiin pidettävän paremmassa kunnossa.

“Koivukylän aseman + ostarin seutu.”

“Koivukylän keskustan siistiminen, elävöittäminen ja keskustasuunnitelman toteuttaminen.”

“Koivukylän keskusta. Rakennettava toimivaksi ja viihtyisäksi sekä turvalliseksi keskuspaikaksi, jossa on myös tarvittavat palvelut saatavilla.”

“Ravintoloiden ympäristöt. Siivottava ja jätekatoksia rakennettava, esimerkiksi Tiilenpää.”

“Koivukylän aseman seudun pusikot ja ojan seutua pitäisi hoitaa kauniimmaksi, raivata ja istuttaa puita ja kukkia.”

“Viheralueet ja katujen siisteys.”

Seuraavaksi asukkaita pyydettiin asettamaan eri vaihtoehtoista itselleen kolme tärkeintä Koivukylän alueen kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä tärkeysjärjestykseen (1, 2, 3). Ensimmäiselle sijalle asukkaat antoivat 13 mainintaa, ja toimenpiteiden tärkeysjärjestys muodostui seuraavaksi:

- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (4 mainintaa)
- Rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä (3)
- Laadukas ylläpito ja hoito (3)
- Pimeän ajan ilmeen kehittäminen valaistuksen avulla (1)
- Paikallinen omaleimaisuus (1)

Koivukylän asukkaita pyydettiin myös arvioimaan omasta näkökulmastaan, miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat alueen kaupunkikuvaan. Näitä viime vuosina valmistuneita rakennuksia olivat päiväkotit Rekolassa, Rekolan aseman korjaus, Virpipolun uusi silta Havukoskella ja Keravanjoen uusi silta Havukoski-Päiväkummuksessa.

Yli puolet (57 %) asukkaista koki Päi-

väkummun päiväkodin sopivan hyvin Koivukylän kaupunkikuvaan. Päiväkummun päiväkodin suhteen osa asukkaista koki arvioinnin vaikeaksi, koska kohdetta ei ilmeisesti tunnettu. Rekolan aseman korjauksen (79 %) ja uudet sillat asukkaat kokivat sopivan hyvin tai jokseenkin hyvin alueen kaupunkikuvaan, Virpipolun uuden ylikulkusillan Havukoskella 86 % ja Keravanjoen uuden sillan 86 %.

Koivukylässä suunnitteilla tai käynnissä olevista hankkeista asukkaita pyydettiin arvioimaan niiden mahdollisuutta muodostua a) koko Vantaan tunnuskuvaaksi ja b) Koivukylän tunnuskuvaaksi. Molempiin osioihin asukkaat vastasivat antaen eniten mainintoja Koivukylän asemalle (7/10 mainintaa). Lisäksi oman alueen tunnuskuvaaksi katsottiin voivan muodostua Rekolanmäen koulun (2 mainintaa).

Tärkeinä kaupunkikuvaan liittyvinä seikkoina Koivukylän vastaajat pitivät mm. maaston korkeuseroja, Rekolan omakotialuetta ja Hanabölen ympäristöä. Useat vastaukset käsittelivät lisäksi keskustan siistimistä ja yleisen ilmeen kohentamista, alueen turvallisuutta, valaistusta ja palveluita.

“Maaston korkeuserot, joita korkeat tornitalot korostavat. Keravanjoen uimaranta, koski, myllyn rauniot ja puisto. Maalaismaisema sisääntuloväylän varrella. Upeat näköalat luontoon, varsinkin ylimmistä kerroksista.”

“Kadut siisteiksi ja valaistuiksi, myös jalan liikkuminen turvalliseksi.”

“Koivukylän asemanseutu rakennettava vastaamaan voimakkaasti kehittyvän alueen tarpeita.”

Sana on vapaa -osiossa vastaajat esittivät paljon erilaisia kommentteja Koivukylän suhteen. Useimmat vastaajat asuivat vanhalla omakotialueella Koivukylän keskustan ulkopuolella, mikä heijastuu vastauksiin: Koivukylällä tarkoitetaan alueen keskuksen kerrostaloja, ei omaa aluetta. Kerrostaloaluetta ei koettu viihtyisänä ja miellyttävänä, päinvastoin:

“Oma alue OK, Koivukylä hirvitys! Tornit voisi purkaa ja suunnitella alue Pakkalan tyyliin uusiksi. Siinä olisi tosi ympäristöteko ja toivoa tuleville sukupolville”

“Aika vaikea on saada Päiväkummun ja Rekolan omakotitalolaisia mieltämään Koi-

vukylän kerrostalotötteröaluetta osaksi omaa aluettaan, Koivukylässä käydään jos on pakko. Eli mistä alueelle myönteistä vetovoimaa ja arvostusta?”

“On masentavaa, että Rekolan omakotialue pitää merkitä samanlaisella tornilla kuin Korso ja Koivukylä. Junamatkustajien käsitys kerrostalovantaasta syvenee entisestään. Viihdyn Rekolassa, mikä ei kaupunkikuvallisesti ole ollenkaan sama kuin Koivukylän suuralue. Omakotialue on hyvin hoidettua, vaihtelevaa ja mielenkiintoista (koirankakkaa lukuun ottamatta)”

Hakunilan palvelualue.

3.6 Hakunila

3.6.1 Alueen kuvaus

Hakunilan palvelualue on maankäytöllään jakaantunut eri osiin. Vanhinta kerrostumaa edustavat alueen itäosan Sotungin ja Länsisalmen kylät sekä Westerkullan, Håkansbölen ja Nissbackan kartanot. Maisemakuvalle on tyypillistä pelto- ja metsäalueiden vuorottelu, vanha tiestö, vaihtelevat pinnanmuodot ja kulttuurimaiseman leima. Alueella ovat

myös Kuusijärven ja Ojangan virkistysalueet. Rajakylän, Vaaralan, Itä-Hakkilan ja Kuninkaanmäen asuinalueet syntyivät 1950-luvulla. Ne ovat sittemmin tiivistyneet rakenteeltaan, mutta säilyttäneet edelleen alkuperäisen ilmeensä, jossa alueen vaihtelevat maastomuodot ja metsäluonto ovat tärkeä osa kaupunkikuvaa. Länsimäen asuinalue on kerrostalovaltainen ja se on rakentunut 1970-luvulla. Työpaikka-alueet sijaitsevat Vaaralassa, Porvoonväylän tuntumassa. (Hakunilan palvelualueen..., 2001).

Hakunilan palvelualueen keskusta, Hakunila (11 500 asukasta), sijaitsee Kehä III:n ja Lahdenväylän risteuksen pohjoispuolisella alunperin kalliolla ja havu- puuvaltaisella harjanteella. Keskusta- alue rajautuu koillisessa Ojangon virkistysalueeseen. Alueen kerrostalovaltainen rakennuskanta on pääosin rakennettu 1970-luvulla. Alueen liikenneverkko rakentuu kokoojakatuna toimivan Hakunilantien ja siihen nähden poikittaisten asuntokatu- jen kudelmalle. Asuntokortte- leiden lomitus on johdettu kevyen lii- kenteen verkosto. Jotkut kevyen liiken- teen reitit ylittävät Hakunilantien siltoja pitkin. Asuinkerrostalot ovat hahmol- taan suorakulmaisia tai pistemäisiä, ta- sakattoisia, 3-11 kerrosta korkeita ja vä- ritykseltään vaaleita. Asuinrakennusten sijoittelun perustana on suorakulmainen koordinaatisto, mutta rakennukset lo- mittuvat suhteellisen vapaasti toisiinsa nähden paikoin ns. myllynsiipiperiaatetta noudattaen. Paikoitusalueet sijaitse- vat erityisesti Hakunilantien varrella kenttämaisina vyöhykkeinä asuinraken-

nusten ja katualueen välissä. Kerrosta- loista koostuvaa ydintä ympäröi pienta- lovaltainen asutus pohjois- ja itäreunal- la.

Keskusta-alueen palvelut sijaitsevat kootusti Hakunilantien ja Jokiniementien risteuksen lähellä. Siellä ovat tori, kirk- ko, kaupungin yhteispalvelupiste ja os- toskeskus edustavat 1980-luvun alku- puolen matalaa liikerakentamista.

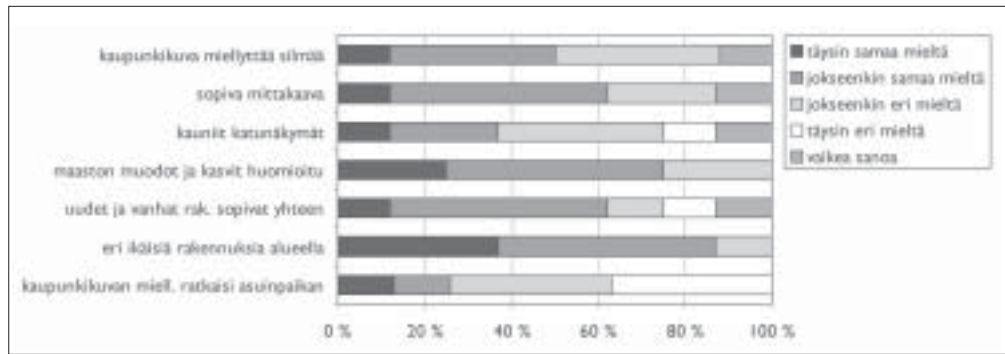
3.6.2 Vastaajien taustatiedot

Hakunilan aluetoimikunnalta saatiin täytettyjä kyselylomakkeita takaisin 8 kpl. Puolet vastaajista oli miehiä, puolet naisia. Suurin osa vastaajista oli 50-64- vuotiaita, yhden ollessa iältään 30-49- vuotias ja yhden eläkeikäinen, yli 65- vuotias. Vastaajien koulutus oli pääosin opistotason tutkinto (n=4), lisäksi löytyi peruskoulun (n=3) ja kansakoulun (n=1) suorittaneita. Lähes kaikki vastaajat (n=7) olivat asuneet Vantaalla yli 20 vuotta, yksi vastaaja ilmoitti asumisajak- seen 5-10 vuotta.

Pihanäkymä Hakunilasta.

3.6.3 Hakunilan kaupunkikuva yleensä

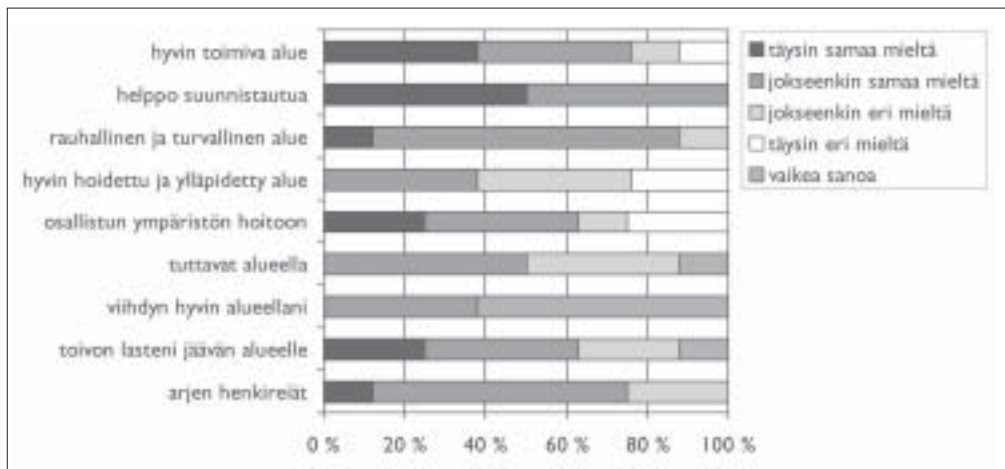

Hakunilan kaupunkikuva yleensä, N=8.

Puolet vastaajista koki alueen kaupunkikuvan miellyttäväksi ja alueen rakennetun ympäristön mittakaava koettiin sopivaksi, sillä yli puolet vastaajista (62 %) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä tämän väittämän kanssa. Puolet vastaajista (50 %) koki, etteivät alueen katunäkymät ole kovinkaan kauniita.

Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa maastonmuodot ja kasvillisuus oli huomioitu vastaajien mielestä hyvin, 75

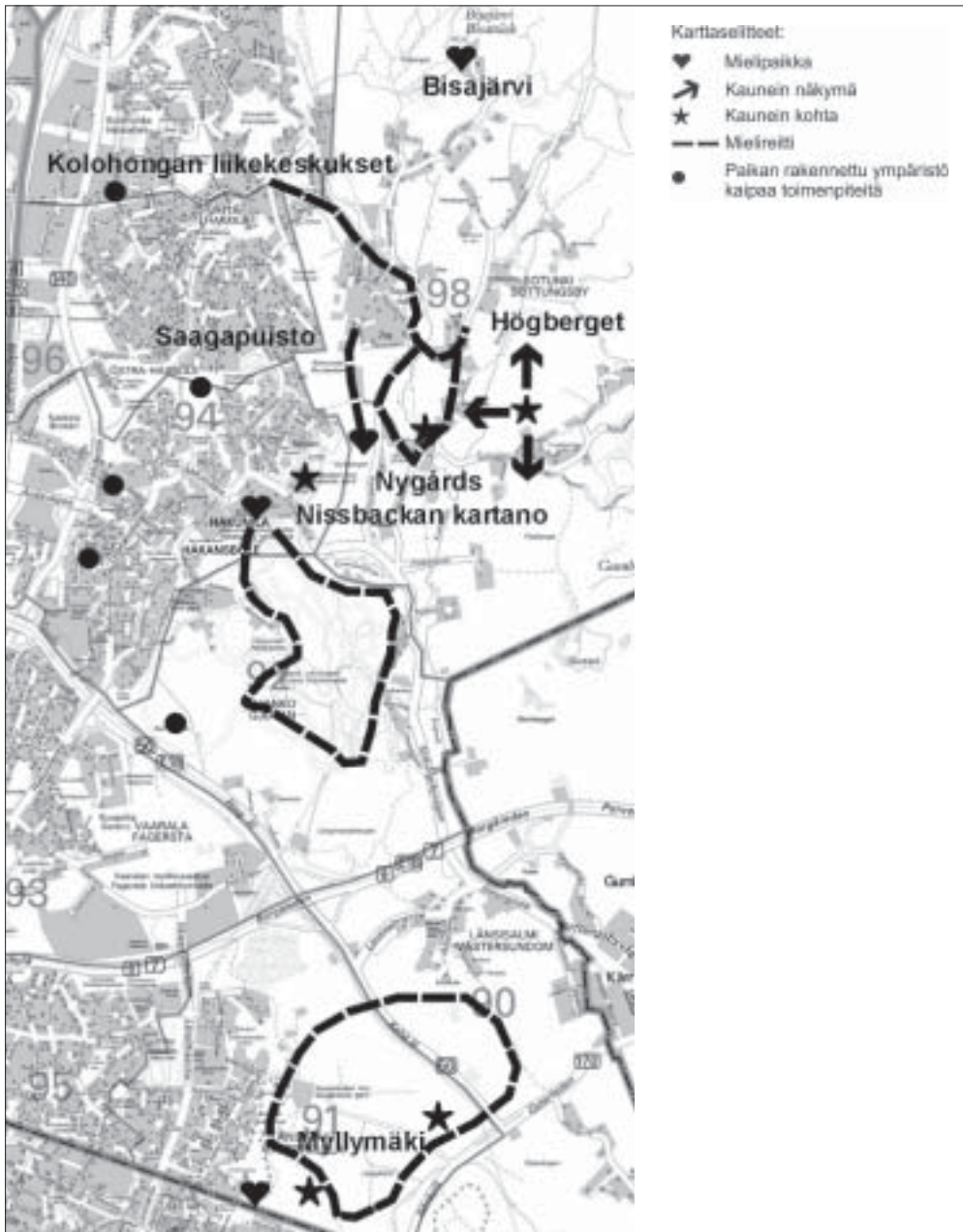
% vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Samoin yli puolet vastaajista (63 %) koki uusien ja vanhojen rakennusten sopivan hyvin toisiinsa, ja alueella koettiin olevan myös eri-ikäisiä rakennuksia (88 %). Suurimmalla osalla vastaajista (75 %) ei Hakunilan alueen kaupunkikuvan miellyttävyys ollut ratkaissut asuinpaikan valintaa.

Hakunilan alueen toimivuus, N=8.

Alueen toimivuuden suhteen kyselyyn vastanneet asukkaat vaikuttivat hyvin tyytyväisiltä (75 %). Hakunila koettiin helpoksi orientoitua (100%), ja vastaajista suurin osa piti aluetta rauhallisena ja turvallisena (88 %). Kysyttäessä alueen hoidosta vastaajien mielipiteet jakaantuivat kahtia: hieman yli kolmasosa oli väittämän 'alueeni on hyvin hoidettu ja ylläpidetty' kanssa samaa mieltä ja yli puolet (62 %) oli väittämän kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vastaajista yli puolet osallistui lähiympäristönsä hoitoon (62 %).

Puolella vastaajista (50 %) suurin osa ystäväistä ja tuttavista asui Hakunilan alueella ja reilusti yli puolet vastaajista (62 %) koki alueen niin hyväksi, että toivoi lastensa jäävän alueelle asumaan. Kuitenkin vain 38 % vastaajista viihtyi hyvin alueella (suurin osa jätti vastaamatta tähän kysymykseen). Hakunilan alueelta suurin osa vastaajista (75 %) löysi myös itselleen sopivia arjen virkistäytymis- ja elpymispaikkoja.

Asukkaiden mielipaikat Hakunilassa.

Mielipaikoikseen hakunilalaiset vastaajat mainitsivat Riimumäen ja Kyrkobergetin. Lisäksi mainittiin urheilupuisto. Hakunilan **kauneimmaksi kohdaksi** vastaajat nimesivät useita paikkoja: Sotungin, Riimumäen ja Kyrkobergetin alueen ja Höggergetin. Myös Myllymäki Vesterkullan kartanon alueella ja alueen puistot yleensä mainittiin.

Riimumäki.

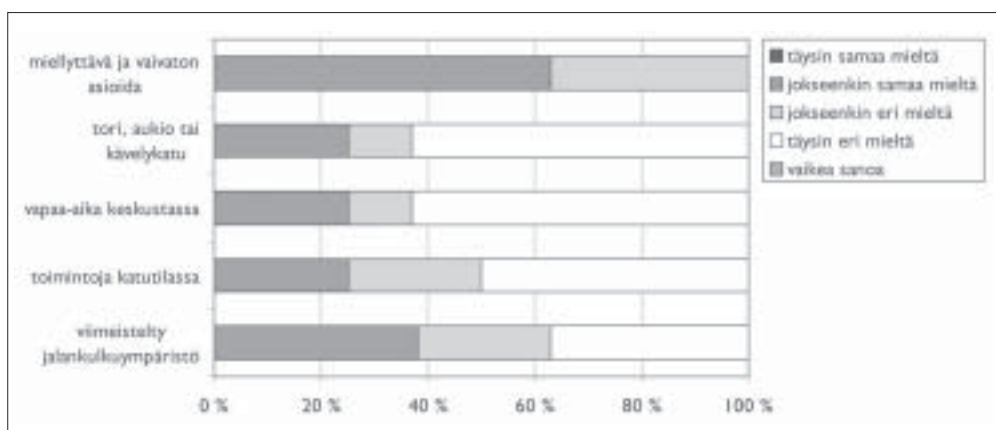

Hakunilan ostoskeskus.

3.6.4 Kaupunkikuva Hakunilan keskusta-alueella

Hakunilan keskustan kaupunkikuva-arviota lähestyttiin pyytämällä asukkaita määrittelemään alueen pääkatu, keskustaja keskustan keskipiste sekä maamerkki. **Hakunilan pääkaduksi** lähes kaikki vastaajat nimesivät Hakunilantien, mut-

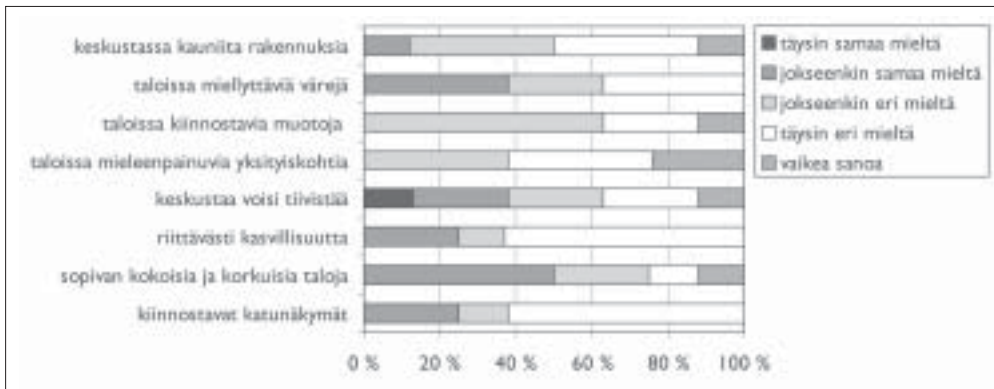
ta myös Palttinatietä, Koulutietä ja Länsimäentietä ehdotettiin. Alueen **keskustan** suhteen vastaajat olivat yksimielisiä: se löytyi Hakunilan ostarilta. **Keskustan keskipisteeksi** mainittiin Hakunilassa edelleen ostari, mutta myös kirkko ja Itä-Hakkilan koulu, jotka koettiin alueen luonteviksi **maamerkeiksi**.

Hakunilan keskusta-alueen miellyttävyys, N=8.

Vaikka vastaajat kokivat Hakunilan keskusta-alueen pääosin miellyttäväksi ja vaivattomaksi asioida (63 %), muiden **keskusta-alueen vetovoimaisuutta** koskevien väittämien kanssa oltiin pääosin jokseenkin tai täysin eri mieltä. Suurin osa vastaajista (75 %) koki, ettei alueella ole puoleensavetävää toria tai aukiota,

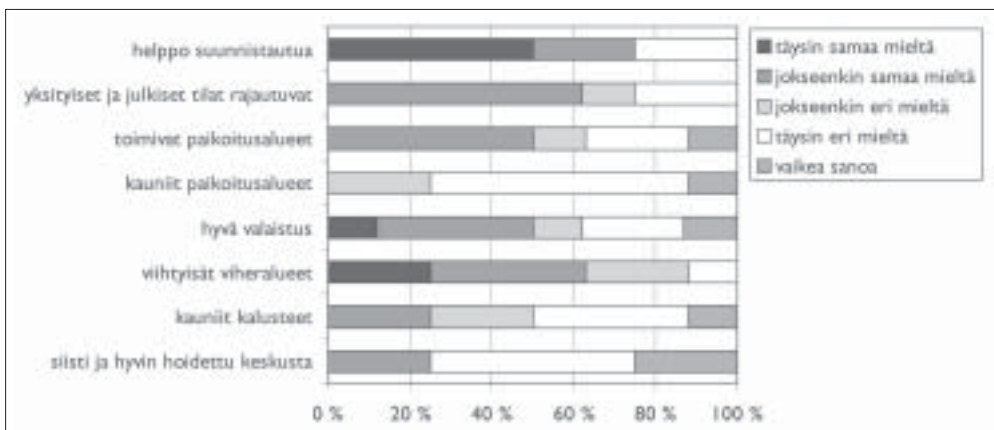
jossa levähtää asioinnin yhteydessä eikä keskusta-alueella myöskään vietetty vapaa-aikaa (75 %). Keskustasta ei vastaajien (75 %) mielestä löytynyt kadulle avautuvia toimintoja katutilaa elävöittävässä, eikä yli puolet vastaajista (62 %) myöskään pitänyt alueen jalankuluympäristöä kovin viimeisteltyinä.

Hakunilan keskustan arkkitehtuuri ja kaupunkikuva, N=8.

Väittämien käsitellessä Hakunilan keskusta-alueen arkkitehtuuria ja kaupunkikuvaa, asukkaiden tyytymättömyys keskustan suhteen jatkui: suurin osa asukkaista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä esitettyjen väittämien suhteen. Keskustan rakennuksia ei koettu kauniiksi, ja vaikka osa vastaajista kokikin, että taloissa oli miellyttäviä värejä, muotojen ja yksityiskohtien suhteen rakennukset koettiin köyhiksi.

Vastaajat eivät kaivanneet keskusta-alueen tiivistämistä rakentamalla: puolet (50 %) vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä tiivistämistä koskevan väittämän kanssa. Keskustassa ei ollut vastaajien mukaan riittävästi kasvillisuutta nykyisellään (75 %), eikä myöskään kovinkaan kiinnostavia katunäkymiä (75 %), mutta rakennuksia puolet vastaajista piti sopivan kokoisina ja korkuisina.

Hakunilan keskusta-alueen toimivuus, N=8.

Hakunilan keskusta-alueen toimivuutta selvitettiin orientoitavuuden, tilojen rajautumisen, paikoituksen toimivuuden, valaistuksen, ulkokalusteiden kauneuden ja alueen viihtyisyyden ja hoidon kannalta. Hakunilan keskusta koettiin pääsääntöisesti helpoksi suunnistautua (75 %) ja julkisten ja yksityisten tilojen rajautuminen oli vastaajien mielestä selkeää (63 % jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa). Puolet vastaajista koki paikoitusalueet toimiviksi,

mutta suurin osa ei pitänyt niitä kovin kauniina (88 %).

Hakunilan keskusta-alue koettiin melko hyvin valaistuksi (50 %) ja viher- ja puistoalueet pääsääntöisesti viihtyisiksi (63 %). Yli puolet vastaajista (63 %) ei kokenut keskustan liikennemerkkejä, ulkokalusteita ja valaisimia kovinkaan kauniiksi, ja puolet vastaajista koki keskusta-alueen hoitamattomaksi ja epäsiistiksi.

Vastaajat asioivat Hakunilan keskustassa pääosin kävellen tai pyörällä (63 %) loput autolla, bussilla tai junalla. Puolet

vastaajista (50 %) asioi keskusta-alueella vähintään kerran viikossa, loput pari kertaa kuussa tai harvemmin.

3.6.5 Hakunilan kaupunkikuva koskevat kehittämistoiveet

Kyselyn lopuksi asukkailta tiedusteltiin Hakunilaa koskevia **kaupunkikuvallisia kehittämistoiveita**. Heitä pyydettiin nimeämään paikka, jonka rakennettu ympäristö kaipaa toimenpiteitä ja mitä he toivoisivat sille tehtävän. Lisäksi luettiin 13 kaupunkikuvaan vaikuttavaa toimenpidettä, joista asukkaiden pyydettiin numeroimaan itselleen kolme merkityksellisintä.

Asukkaita pyydettiin myös arvioimaan **miten tietyt vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat heidän mielestään Hakunilan kaupunkikuvaan**. Vastaajilla oli käytössään lista hiljattain valmistuneista rakennuksista, ja vastaajat vastasivat viisiportaisella asteikolla. Lisäksi asukkailta kysyttiin, **millä suunnitteilla tai rakenteilla olevista hankkeista on edellytystä nousta Hakunilan tai koko Vantaan maamerkiksi**. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli käytössään lista suunnitteilla tai rakenteilla olleista hankkeista. Lopuksi asukkaat saivat kommentoida Hakunilan palvelualueen kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja omin sanoin.

Hakunilassa vastaajat (N=8) toivat esiin **toimenpiteitä kaipaavana paikka-**

na etenkin *keskusta-alueen, Saagapuiston ja Nissaksenpuiston alueen, Skomarsin torpansekä Pohjantien ja Vesimiehenkadun risteyksessä olevan tontin siivouksen 'vanhoista roinista'*. Lisäksi nostettiin esiin juoksuhautojen ja bunkkereiden siivous ja kunnostus.

"Kolohongan liikekiinteistö, istutuksia ja siivousta"

"Hakunilan keskusta – vanha ostari täysin uusiksi ja tilalle ostari + monikulttuuritalo"

"Saagapuiston ja Nissaksenpuiston alueen kunnostus ja ylläpito"

"Skomarsin torpan kunnostus ennen kuin se rapistuu, sen ympäristö myös"

Seuraavaksi asukkaille esitettiin kysymys, jossa heitä pyydettiin priorisoimaan toimenpideluettelosta **Hakunilan kaupunkikuvaan vaikuttavaa kolme tärkeintä toimenpidettä**. Ensimmäiselle sijalle asukkaat antoivat 8 mainintaa, jotka jakaantuivat neljän eri toimenpiteen kesken seuraavasti:

- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen (3 mainintaa)
- Rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä (2)
- Laadukas ylläpito ja hoito (2)
- Helppo suunnistettavuus (1)

Hakunilan alueella vuosina 1998-2001

Nissaksen päiväkoti Hakunilassa.

valmistuneita, laajemmin kaupunkikuvaan vaikuttavia hankkeita oli kaksi: Nissaksen asukaspuisto ja Nissaksen päiväkot. Asukkaita pyydettiin arvioimaan niiden sopivuutta koko alueen kaupunkikuvaan. Kaikki vastaajat (N=6) kokivat molempien rakennusten sopivan hyvin alueen kaupunkikuvaan (75 % vastaajista molemmissa kohteissa).

Kun asukkaita pyydettiin arvioimaan parhaillaan käynnissä olevista hankkeista niiden mahdollisuutta muodostua a) koko Vantaan tunnuskuva ja b) Hakunilan alueen tunnuskuva, molempiin tuli yksi selkeä vastaus: Hakunilan urheilupuiston hiihtoputki (4/5 mainintaa). Lisäksi Hakunilan alueen tunnuskuva koettiin voivan muodostua Vantaan vankilan (2 mainintaa).

Kaupunkikuvaan liittyvinä tärkeinä seikkoina Hakunilassa asukkaat mainitsivat selkeyden ja monipuolisuuden. Ostoskeskuksen alue kaipasi asukkaiden mielestä kunnostamista viihtyisämmäksi. Myös luontoalueet ja historia nostettiin esiin, ja niiden nähtiin liittyvän voimakkaasti alueen vetovoimatekijöihin, joita tulisi jatkossa korostaa enemmänkin. Alueen imagon kehittämistä oli mietitty, ja alueen imagon kehittämiseksi vaikkapa "Vantaan Kaivopuistoksi" nähtiin olevan edellytyksiä:

"Vaaralan kirkon säilyttäminen, ostarin alueen kehittäminen asukasystävälliseksi, jossa pienten palvelujen tarve on turvattu, ympäristön väriytyminen 'silmälle sopivaksi', yleinen siisteys 'normaalisti hyväksyttävälle tasolle."

"Puistot kuntoon, parkkipaikkoja riittävästi, jalkakäytävät ja reitit siisteiksi."

"Ikean tulo nostaa kaupunginosan arvoa kaupallisesti. Samaa voi sanoa liikuntapuolella, mikäli hiihtoputki tulee alueelle."

"Vihreyttä tulisi vaalia myös muualla Hakunilassa kuin Sotungissa. Nykyisin viheralueet on pirstottu ja pilattu jo paljolti jopa urheilupuistossa, keskustassa ei enää muuta kuin pensaita."

"Täydennysrakentamisen nimissä on jokainen puu ja puisto uhattuna Hakunilan keskustassa. Näin ei saisi olla. Jokainen ei voi mennä Sotunkiin luontoa nähdäkseen!"

"Hakunilan alueen Nissaksesta ympäristöineen, urheilupuistosta, Kyrkobergistä, Riimumäestä ja Sotungin alueesta olisi

helposti kehitettävissä todella viihtyisä, puoleensa vetävä vantaalainen Kaivopuisto, kaikkine kulttuuriperintöineen. Vai onko jo tehty sellaista, mm. päätöksiä, että astuminen todellisuuteen ja sen suomiin mahdollisuuksiin on tullut mahdottomaksi?"

Sana on vapaa -osiossa hakunilalaiset vastaajat toivat esiin tärkeinä asioina vielä kevyen liikenteen väylää Kuusijärvelle sekä palvelutaltoa Hakunilan keskustaan. Myös yleiseen ilmeeseen puututtiin vielä lopuksi: *"puistot kuntoon, parkkipaikkoja riittävästi, jalkakäytävät ja reitit siisteiksi"*.

4

Yhteenveto kyselyn tuloksista

4.1 Kaupunkikuva yleensä

Asukkaat kokivat Vantaan kaupunkikuvan omaleimaiseksi ja sopivan vaihtelevaksi. Myös historiallisia rakennuksia näkyi vastausten mukaan sopivasti osana Vantaan kaupunkikuvaa.

Vantaan rakennetun ympäristön monimuotoisuus kiehtoi vastaajia. Monimuotoisuuden toivottiin säilyvän tulevaisuudessakin, kun nykyisiä alueita täydennetään, kehitetään ja kunnostetaan. Suunnistettavuus omalla alueella koettiin hyväksi, mutta koko Vantaan tasolla heikoksi. Tuloksista kävi myös ilmi, että sitä osaa Vantaata, jossa ei itse asuta, ei tunneta kovinkaan hyvin.

Asukkaiden mielipaikat sekä koko Vantaan kauneimmat näkymät ja rakennuksetkin löytyivät usein läheltä omaa asuinpaikkaa lukuun ottamatta Helsingin pitäjän kirkonkylää kirkkoineen sekä Heurekaa. Luontoalueet olivat erityisen tärkeitä asukkaille. Vantaan kaupunkikuvallisina vahvuuksina esille nousivat joenvarsi- ja koskimaisemat sekä peltomaisemat.

On kiinnostavaa havaita, että asukkaiden visuaalisesti miellyttäviksi nimeämässä (kauniit paikat, rakennukset, maisemat) kohteissa esiintyy pitkälti samoja ympäristön perustekijöitä kuin Nasarin (1998) tutkimuksissa. Myös Vantaalla luonto, avoimet (kaupunki/maisema)tilat, historiallinen merkittävyys, (tilallisen) järjestyksen tuntu sekä hyvä ylläpito nousivat esille.

Koko Vantaan vastauksissa kauneimmaksi koetut vantaalaiset paikat (Helsingin pitäjän kirkonkylä, Tikkurilankoski ympäristöineen, Sotunki) ovat luonteeltaan historiallisesti merkittäviä paikkoja. Luonto on kaikissa vahvasti läsnä: Sotungin kylämiljöössä laaksojen pelot ja metsäiset rinteet, Pitäjän kirkonkylässä vanha puusto ja Tikkurilankos-

kella Keravanjoen uoma. Erityisesti Sotungissa on alueen korkeuseroista johtuen avoimia maisematiloja. Helsingin pitäjän kirkonkylässä ympäröivä suurmaisema on alava ja tasainen ja kylänraitti tarjoaa vaihtelevia näkymiä. Tikkurilankoskella Keravanjoen ylitys tarjoaa suhteellisen avoimen näkymän yli vesiuoman. Tilallisen järjestyksen tuntu on vahva sekä Sotungissa että kirkonkylässä, joissa ehjinä säilyneille kylämiljöille ominaiset piirteet (päärakennuksen ja sivurakennusten hierarkia, tilan rajautuminen, vanha kasvillisuus, materiaaleiltaan ja mittasuhteiltaan yhteensopivat rakennukset) toistuvat. Ne ovat huoliteltuja ja hyvin hoidettuja.

Kauneimmat vantaalaiset maisemat olivat joko viljeltyjä kulttuurimaisemia (Sotungin peltomaisema, Ylästöntien varsi) tai luontoympäristöä (Kuusijärvi).

Rakennuksen historiallinen merkittävyys nousi myös kauneimman vantaalaisen rakennuksen nimeämisessä (Helsingin pitäjän kirkko, Tikkurilan vanha asema). Kolmanneksi sijoittunut modernistinen ja selkeälinjainen Heureka poikkeaa näistä rakennustyyppinä kiinnostavalla tavalla, mutta senkin lähiympäristö ympäristöaideteoksineen on hyvin hoidettu ja huoliteltu.

Junaradan ja suurten väylien varsien kaupunkikuvaan ei oltu tyytyväisiä eivätkä laatikkomaiset suurmyymälät miellyttäneet kaupunkikuvallisesti vastaajia.

Vastauksista näkyi myös vastaajien selkeä vantaalainen identiteetti. Puolet vastaajista koki Vantaan niin hyvänä asuinpaikkana, että toivoi lastensa jäävän asumaan Vantaalle ja toivoi myös oman hautapaikkansa sijaitsevan Vantaalla. Voimakasta vantaalaista identiteettiä tukee myös vastaajien taustatiedoista löytyvä pitkä asumisaika Vantaalla.

Kysyttäessä uutta asuinalueita, jonka kaupunkikuva miellyttää silmää, ylivoimaisesti eniten mainintoja keräsi Backaksen kartanon pelloille 2000-luvun alusta alkaen rakentunut ja edelleen rakentuva Kartanonkosken asuinalue. Vastausten yksituumaisuutta selittänee paitsi alueen ilmeen koettu miellyttävyyttä, myös vahvan markkinoinnin tuoma tunnettuus ja koko Vantaan rakennetun ympäristön imagoa kohentavaksi koettu rakentamisen tapa. Mielenkiintoiseksi tuloksen te-

kee, että alue on vielä melkoisen myllyryksen kourissa, vasta osa rakennuksista on valmiina ja lähiympäristö on vielä hyvinkin keskeneräinen. Asukkaiden vastauksissa siis *mielikuva valmiin alueen oletetusta kaupunkikuvasta oli vahvempi kuin alueen todellinen tilanne*. Kun Kartanonkosken aluetta tarkastelee Nasarin luoman “miellyttävän paikan” esteettisten kriteerien mukaan, voidaan huomata, että varsin moni tekijä asettuu kohdalleen.

Miellyttävä paikka	Kartanonkoski
<ul style="list-style-type: none"> • järjestynyt 	<ul style="list-style-type: none"> • punaiset jyrkät tiilikatot • tyyllinen yhtenäisyys • katutilan rajaaminen • tilallinen hierarkia: korkeat rakennukset ulkoreunoilla, autokatokset eivät hallitse katunäkymää
<ul style="list-style-type: none"> • kohtuullisen monimutkainen 	<ul style="list-style-type: none"> • kaarevia katuja ja katunäkymiä • vaihtelevia rakennustyyppisiä ja eri värejä
<ul style="list-style-type: none"> • tutut ja historialliset elementit 	<ul style="list-style-type: none"> • peltomaisema etelässä • Backaksen kartanon historialliset rakennukset näkyvät alueelle • perinteisten ja tutujen tyylielementtien käyttö rakennuksissa
<ul style="list-style-type: none"> • populaari mieluummin kuin “korkea” tyyli 	<ul style="list-style-type: none"> • tyyllisesti “uusvanhaa” arkkitehtuuria
<ul style="list-style-type: none"> • poikkeaa kohtuullisesti prototyyppiratkaisuista 	<ul style="list-style-type: none"> • “uutta” Vantaalla
<ul style="list-style-type: none"> • vähän häiriötekijöitä 	<ul style="list-style-type: none"> • jokilaakson läheisyys • maiseman avaruus

Miellyttävän paikan esteettiset kriteerit Nasarin (1994) mukaan.

4.2 Kaupunkikuva osa-alueilla

Asukkaat tuntuivat aluetasolla samais-tuvan mieluummin oman asuinpaikkansa tai kotikaupunginosansa ympäristöön kuin koko palvelualueeseen. He olivat hyvin tarkkoja oman alueensa rajanvedosta: vastauksista heijastui, että moni asui pientaloalueella, jota piti kaupunkikuvaltaan miellyttävänä ja rauhallisena. Samalla palvelualueella sijaitseva kerrostaloalue saatettiin sen sijaan mainita “levottomana” tai “rumana” paikkana. Myös aiemmissa Vantaata koskevissa tutkimuksissa on käynyt ilmi (Luhtala 1998), että pientalo-ympäristöjä pidetään ilmeeltään viihtyisimpinä.

Mitä kaupunkikuvaan vaikuttavia toimenpiteitä asukkaat pitivät tärkeimpinä, kun heidän tuli nimetä kolmentoista ehdotetun toimenpiteen joukosta kolme itselleen merkityksellisintä?

Eri alueiden vastausten yhteenveto osoittaa, että ylivoimaisesti eniten 1. sijan mainintoja saivat seuraavat toimenpiteet: *arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen, rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä sekä laadukas ylläpito ja hoito*.

Suhteellisen usein mainittiin pimeän ajan ilmeen kehittäminen, historiallisten rakennusten säilyttäminen, paikallinen omaleimaisuus, olemassa olevan puuston säilyttäminen sekä jalankulkuväylien esteettömät ja laadukkaat päällysteet. Hajamainintoja saivat paikoitus-

Mainintoja/alue	Arvokkaiden maise-matilojen säilyttäminen	Paikallinen omaleimaisuus	Rakennusten sopiminen ympäristöön	Puuston säilyttäminen	Pimeän ajan ilmeen kehittäminen	Laadukas ylläpito ja hoito	Historiallisten rakennusten säilyttäminen	Paikoitusalueiden jäsentely	Jalankulkuväylien päällysteet	Helppo suunnistettavuus
Myyrämäki	2		3		1	1	1	1		
Martinlaakso	3	2	1	1	1	1				
Tikkurila	2					4	2		3	
Korso	2		5	2	2	1	1			
Koivukylä	4	1	3		1	3				
Hakunila	3		2			2				1
Yhteensä (n=64)	16	3	14	3	5	12	4	1	3	1

Kaupunkikuvaan vaikuttavat toimenpiteet. Yhteenve-to eri alueiden vastauksista.

alueiden jäsentely ja viimeistely sekä helppo suunnistettavuus. Ilman mainintoja jäivät seuraavat mahdolliset toimenpiteet: katutilan rajaaminen, värityksen yhtenäisyys, lisää mittakaavaa luovia yksityiskohtia (katokset, parvekkeet, räystäät yms.) sekä kadunkalusteiden, varusteiden ja teknisten laitteiden muotoiluun panostaminen.

Myös kaupunkikuvan kehittämistä koskevat vapaamuotoiset vastaukset keskittyivät nykyisen rakennetun ympäristön ylläpitoon ja kohentamiseen. Lisäksi toivottiin erityisesti aluekeskusten kehittämistä. Aluekeskusten koettiin olevan suhteellisen huonosti ylläpidettyjä ja jokseenkin epäviihtyisiä. Myös katujen ja julkisten ulkotilojen koettiin olevan toteutukseltaan ja kaupunkikuvaltaan paikoin keskeneräisiä. Kevyen liikenteen väyliin ja radan varsiin toivottiin panostettavan enemmän. Myös viheralueille ja leikkipuistoille kaivattiin parempaa ylläpitoa sekä olevien laitteiden ja varusteiden kunnostamista.

Rakennetun ympäristön ja julkisten alueiden ylläpidon koettu huono taso kertoo myös hoidettavien kohteiden suuresta määrästä. Saarekkeinen tapa rakentaa kaupunkia tuottaa suuren määrän ylläpidettäviä teknisiä laitteita, rakennelmia, katujen reunakiveyksiä, istutuksia, teiden pientareita, pysäkkikatoksia yms. rakennusten välisiä alueita. Kaupunkikuvan koetun laatutason parantamiseksi tulisi myös näiden "välialueiden" ylläpitoon paneutua jatkossa kehittämällä esimerkiksi rakennetun ympäristön kokonaisrakennetta, sen yksityiskohtien muotoilua ja paikkojen tai rakennelmien hallintamuotoja. Samansuuntaisia tulok-

sia saatiin tutkittaessa espoolaisten ja vantaalaisten mielipiteitä käyttämistään palveluista: asuin ympäristön tilaa ja hoitoa arvosteltiin suhteellisen laajasti molemmissa kunnissa. Sekä Espoossa että Vantaalla tulisi parantaa katujen ja teiden kunnossapitoa, tehostaa toimia puistojen ja muun asuin ympäristön siistimiseksi sekä vähentää ympäristömelun määrää (Miettinen et. al. 2002).

Kiinnostavaa yhdenmukaisuutta todellisten ympäristötekijöiden ja asukkaiden tulkinnan välillä edustaa kysymys keskustan viheralueiden viihtyisyydestä. Korsossa, jossa on keskustan välittömässä läheisyydessä sijaitseva Keskuspuisto, on myös eniten viheralueisiin tyytyväisiä asukkaita. Martinlaakso, jossa keskusta-alueen kunnostukseen on viime vuosina panostettu, sai ylivoimaisesti korkeimmat arviot "viimeistelyt jalan- kulkuympäristö" väittämään. Vastavasti myllerryksessä olevan Korson keskustan jalankulkumiljöötä ei koettu juuri lainkaan viimeistellyksi. Nämä tulokset antavat selkeää palautetta siitä, että asukkaat kiinnittävät huomiota ja arvostavat lähiympäristönsä kaupunkikuvan kehittämistä ja kohentamista.

Asukkaiden arviot Vantaan kaupunkikuvasta olivat monilta osin yllättävän samantapaisia eri alueilla. Selittäviä tekijöitä voitaneen löytää sekä vastaajien taustatekijöistä että kyselyn kohteena olleiden palvelualueiden rakennetusta ympäristöstä.

Asukkaiden edustajina tässä kyselytutkimuksessa toimineet eri aluetoimikuntien jäsenet ja varajäsenet olivat kaikkien palvelualueiden osalta Vantaalla kauan asuneita, hyvin koulutettuja sekä

pääsääntöisesti samaan ikäryhmään (50-64) kuuluvia ja todennäköisesti pientaloalueilla asuvia. Aiempien Vantaata koskevien tutkimusten mukaan (Luhtala 1998a, Luhtala 1998b) nimenomaan pientaloissa asuvat olivat tyytyväisimpiä omaan asuinympäristöönsä, mikä seikka saattaa heijastua yhdenmukaistavasti myös tämän tutkimuksen tuloksiin. Vastaajien pitkä asumisaika liittyy myös heidän oman elämänsä vaiheet yhteen tiettyjen vantaalaisten paikkojen kanssa, mikä saattaa vaikuttaa myönteisesti niistä annettaviin arvioihin.

Kaupunkikuvatarkastelun perustana olevien palvelualueiden fyysisen ympäristön ominaisuuksien tarkastelu (*Palvelualueiden ominaispiirteet, Liite 2*) auttaa osaltaan ymmärtämään asukkaiden vastausten samankaltaisuutta eri alueilla. Kunkin palvelualueen sisältä on löydetävissä kautta linjan hyvin samantapaisia rakennetun ympäristön tyyppejä: vanhaa agraari- ja kylämiljöötä, 1950-60-luvun tiivistyvää omakotiasutusta, uudempia asuinalueita, 1960-70-luvun lähiöitä, keskustapalvelujen alueita, uu-

dehkoja työpaikka-alueita, väyläympäristöjä, vesistöjä sekä luonto- ja virkistysalueita. Näitä kaikkia tyyppejä löytyy jokaiselta palvelualueelta. Rakenteeltaan ja ilmeeltään hajanaisiksi väitetty Vantaa onkin keskenään hyvin samantapaisten rakennetun ympäristön tyyppien kudelman. Vaikka jokaisen palvelualueen, sen eri kaupunginosien sekä niiden sisällä olevien paikkojen kaupunkikuva on luonnollisesti ainutkertainen, perustuvat kullakin palvelualueella esiintyvät ympäristötyypit tiettyihin maankäytön ja rakennussuunnittelun perusratkaisuihin, jotka tuottavat pääpiirteissään samantapaista kaupunkikuvaa. Näitä yleisiä ja yhteisiä kaupunkikuvatekijöitä ovat esimerkiksi 1950-60-luvun pientaloalueiden maastoon sopeutettu katuverkosto, alhainen rakentamistehokkuus, harjakattoiset pientalot ja runsas puusto. Vastaavasti väylien varsille sijoittuvat työpaikka-alueet noudattavat tiettyä maankäytön perusmallia suurine rakennuksineen, rinnakkaisine kokoojaväylisineen ja paikoituskenttineen. Viher- ja virkistysalueiden ympäristötyypeissä

Asukkaat pitivät tärkeimpänä kaupunkikuvaan vaikuttavana toimenpiteenä arvokkaiden maisematilojen säilyttämistä. Vantaankosken viilatehdas.

lehtevät joenvarsimiljööt, jokilaaksot ja niitä ympäröivät peltoaukeat ovat myös Vantaalle tyypillisiä.

Myös palvelualueiden keskustojen kaupunkiympäristöistä on löydettävissä paljon yhdistäviä tekijöitä niin rakennuskannan kuin maankäytöllisen perusratkaisunkin osalta (*Aluekeskustojen ominaispiirteet, Liite 3*). Vantaan kuudesta aluekeskuksesta neljä (Hakunila, Koivukylä, Martinlaakso, Myyrmäki) edustaa harvinaisen selvästi oman suunnittelujankohtansa kaupunkisuunnitteluihanteita. Niiden tilallinen rakenne ja rakennustyyppit ovat paitsi kunkin alueen sisällä myös keskenään hyvin yhteneväisiä. Varsinkin Koivukylä – niin kesken jäänyt kuin onkin – edustaa eräänlaista oman suunnittelu- ja rakennusaikakautensa “kaupunkiutopiaa”, jossa kokonainen alue toteutetaan hyvin yhtenäisillä rakennustyypeillä tietyn tilallisen järjestyksen mukaan. Hyvän kaupunkikuvan yhtä tavoiteltavaa perustekijää – yhtenäistä kaupunkikuvaa – ajatellen näiden alueiden kaupunkikuvan pitäisi siis täyttää tämä vaatimus. Suunnistautuminen koetaankin alueilla yleensä helpoksi ja rakennukset sopivan kokoisiksi ja korkeiksi. Alueilla on myös visuaalista miellyttävyyttä edistäviä seikkoja (puustoa, kallioita, avaria näkymiä), mutta toisaalta erityisesti rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa on asukkaiden mielestä paljon toivomisen varaa.

Tavoiteltavana kaupunkikuvaominaisuutena pidetään usein vaihtelevia ja kiinnostavia katunäkymiä. Koettiin Korson polveilevan katuverkon näkymät miellyttävämpinä kuin “suoraviivaisemmin” rakennettujen alueiden? Tulos oli yllättävä: Korson mutkittavia katunäkymiä pidettiin vähiten kiinnostavina. Vastauksiin ovat todennäköisesti vaikuttaneet Korson keskustan mittavat muutostyöt. Tasaisen ja ruutukaavaan perustuvan Tikkurilan katuverkon katunäkymiä pidettiin kiinnostavimpina. Olisiko osansa tulokseen Tikkurilan keskustatoimintojen keskittyneisyydellä ja monipuolisuudella sekä Tikkuraitin kävelykatualueella, joka yleisesti koettiin keskustan keskeisimmäksi osaksi?

Keskusta-alueen kaupunkikuvan houkuttelevuuden ja intensiteetin voi-

daan ajatella lisääntyvän, jos siellä on puoleensavetävä tori, aukio tai kävelykatu, jossa voi viivähtää asioinnin yhteydessä ja jos siellä on kadulle aukeavia toimintoja. Löytyikö Vantaan aluekeskustoista asukkaiden kokemusten valossa tällaista perinteiseen kaupunkiin kuuluvaa kaupunkitilaa? Asukkaat olivat tyytyväisimpiä Myyrmäen ja Tikkurilan julkisten ulkotilojen määrään. Martinlaakson keskusta-alueelta koettiin löytyvän eniten katutilaa elävöittäviä toimintoja. Asioinnin kannalta miellyttävimmiksi koettiin Myyrmäen ja Tikkurilan keskustat.

Näkyykö Tikkurilan ja Korson keskustojen kaupunkikuvassa myönteisenä tekijänä se, että niiden pohjana on vanhempi rakennettu taajamaympäristö ja näin ollen alueilla voidaan ajatella olevan enemmän paikallishistoriallista merkittävyyttä kuin uudemmilla alueilla? Tämän tutkimuksen tulosten valossa ei: esimerkiksi kauniiksi koettuja yksittäisiä rakennuksia on eniten Myyrmäen keskustassa. Aineiston suppeudesta johtuen tätä tulosta ei kuitenkaan voi yleistää.

Kysyttäessä keskustan siisteyttä ja hoidon tasoa koettiin Myyrmäki ylivoimaisesti siisteimmäksi. Eräs selitys asialle voi olla, että keskustan osaksi rakennettu kauppakeskus Myyrmäen koetaan ikään kuin osaksi julkista keskusta-alueita vaikka sen viimeistellyt sisäkadut ovatkin luonteeltaan yksityisiä ja valvottua tilaa.

Johtopäätökset

5.1 Kokemuksia Vantaan kyselystä

Aiemmissa tutkimuksissa (esimerkiksi Aura Horelli Korpela 1997) on todettu, että asukkaiden ympäristökokemuksissa painottuvat toiminnalliset, kulttuuriset ja sosiaaliset seikat rakennetun ympäristön osatekijöiden sijaan. Tässä tutkimuksessa pääpaino oli kaupunkikuvassa so. pääosin rakennetun ympäristön fyysisissä piirteissä. Miten kysely onnistui? Ovatko tulokset luotettavia? Kannattaako kyselyä käyttää menetelmänä, kun halutaan tietoa kaupunkikuvan kokemisesta?

Vantaan kaupunkikuvaa koskeneen kyselyn onnistumista ja tulosten luotettavuutta pohdittaessa ensimmäiseksi esiin nousee poikkeuksellinen vastaajajoukko. Voidaan olettaa, että aluetoimikuntien jäsenet tietävät palvelualueiden rakennetun ympäristön historiasta, muutoksista ja tulevaisuudesta "tavallista" asukasta enemmän. Heillä on todennäköisesti hyvä valmius ymmärtää esimerkiksi rakennustöiden aiheuttamaa kaupunkikuvan sekavuutta, koska heillä on tietoa suunnitellusta lopputuloksesta. Horelli kutsuu tällaista osaamista "ympäristökompetenssiksi" ja määrittelee sen 'tiedoksi, taidoksi ja luottamukseksi käyttää ympäristöä omien ja yhteisön päämäärien saavuttamiseksi ja kokemusten rikastuttamiseksi' (1981). Horellin mukaan juuri "ympäristökompetentilla" ihmisillä on taipumus saada irti enemmän ympäristöstään kuin muilla, mikä todennäköisesti heijastuu alueviihtyvyytenä ja asumistyytyväisyytenä. Ympäristönsä suhteen kompetentit ihmiset osavat käyttää hyväkseen alueen vähäisiäkin palveluita ja löytävät alueeltaan itselleen tärkeitä paikkoja (vrt. kyselyn tulokset "henkireikä-paikoista Vantaan eri alueilla). Koska suurin osa vastaajista

oli asunut Vantaalla yli 20 vuotta, on heille muodostunut mittava omaa aluettaan koskeva tietämys ja tuntemus. Siksi voidaan olettaa, että vastaajien pienestä lukumäärästä huolimatta heidän vastauksensa valaisevat monipuolisesti Vantaan ja sen eri alueiden kaupunkikuvan piirteitä. Jos kysely olisi toteutettu tilastollisella otannalla, olisi todennäköisesti joihinkin kysymyksiin (esimerkiksi viime aikoina toteutettujen rakennushankkeiden kaupunkikuvallista yhteensopivuutta mitanneisiin väittämiin sekä tulevien hankkeiden tunnuskuvaiksi nousumahdollisuutta koskeviin kysymyksiin) saatu niukempi vastausaineisto kuin nyt.

Vaikka vastaajajoukko oli pieni ja valikoitunut, se edusti lähtökohtaisesti koostetta eri tavoin suuntautuneista ja eri ammateissa toimivista aikuisikäisistä vantaalaisista. Sikäli tätä pientäkin aineistoa voidaan pitää yleistettävänä, kun puhutaan pitkään Vantaalla asuneiden, suuriin ikäluokkiin kuuluvien vastaajien kokemuksista. Sen sijaan se ei kerro nuorten tai lyhyen aikaa Vantaalla asuneiden kaupunkikuvaa koskevista näkemyksistä. Olisikin kiinnostavaa selvittää, kuinka esimerkiksi lukioikäiset nuoret kokevat Vantaan kaupunkikuvan.

Tulosten luotettavuuden kannalta ongelmallisimmaksi osoittautui tutkimusasetelmaan kuulunut vastaajan "oman alueen" rinnastaminen hallinnolliseen palvelualueeseen. Kukin palvelualue koostuu useammasta ympäristöltään erilaisesta kaupunginosasta. Joistakin vastauksista heijastui se, että vastaajat ovat vastauksissaan saattaneet tarkoittaa omaa kaupunginosaansa tai asuin-alueitaan koko palvelualueen sijasta tai että heillä on ollut vaikeuksia arvioida luonteeltaan heterogeenista aluetta kokonaisuutena. Siksi kaupunginosittainen, kaupunginosaryhmiin perustuva tai erilaisiin Vantaalla esiintyviin ympäristö-

tyyppeihin kohdentuva kaupunkikuvan arviointi saattaisi antaa täsmällisemmän kuvan ao. paikan kaupunkikuvasta. Joissakin Vantaata koskevissa tutkimuksissa (Luhtala 1998a, Luhtala 1998b, Luhtala & Riihelä 1999) on käytetty tutkimusalueina useammasta kaupunginosasta koostuvia kaupunginosaryhmiä (yhteensä 20 kpl). Tällainen tutkimusaluejako vaatisi kuitenkin nyt käytettyä laajemman otoksen.

Tutkimusalueen rajaaminenkaan esimerkiksi ympäristötyypiltään yhtenäiseen kaupunginosaan (esimerkiksi pientalovaltainen kaupunginosa) ei ole ongelmantonta. Vastauksissa on viitteitä myös siitä, että omassakin asuinalueen osassa tukeudutaan ainoastaan aivan lähiympäristön kaupunkikuvaan (oma katu tai oma piha) ja muu alue jää ikään kuin vastauksen ulkopuolelle, koska sen kaupunkikuvallisia ominaisuuksia ei muisteta tai alueen muita osia ei tunneta.

Huoli siitä jaksavatko vastaajat kahlata läpi koko 6-sivuisen kyselylomakkeen, osoittautui turhaksi. Ainakin tämä kyseinen vastaajajoukko vastasi tunnollisesti myös avovastauksiin. Joidenkin kysymysten muotoiluun tulisi jatkossa tehdä tarkennuksia. Esimerkiksi väittäjä ”oman alueeni kaupunkikuva ratkaisi asuinpaikkani valinnan” oli muotoiltu turhan ehdoton ja tuotti yksipuolisen tuloksen. Jatkossa väittäjä tulisi kirjoittaa esimerkiksi muotoon ”oman alueeni kaupunkikuva vaikutti asuinpaikkani valintaan”.

Erilaiset paikkoja koskevat kysymykset, joissa vastaajilta pyydettiin sekä kirjallinen avovastaus että kohdentamaan ko. paikka kysymyslomakkeen liitteenä olleille karttapohjille, olivat tutkijoiden kannalta informatiivisia, koska epätarkan paikannimen tai epäselvän käsialan tulkintaan sai tukea paikan sijoituksesta kartalle. Lomakkeessa olleet ”karttakysymykset”, joissa vastaajia pyydettiin merkitsemään jokin paikka kartalle ja liittämään merkinnän oheen paikannimi, eivät oikein toimineet. Vastaajien piirroksista puuttui usein kohteen nimi, pyydettyä merkintätapaa ei oltu noudatettu tai merkintöihin liitettyistä kommentteista oli vaikea saada selvää. Tulosten tulkittavuuden kannalta olisi siis jatkossa parem-

pi pyytää erillinen kirjallinen avovastaus ja sen lisäksi täydentävä merkintä kartalle.

5.2 Menetelmän yleinen soveltuvuus

Tässä tutkimuksessa käytetty menetelmä antaa hyvän tietopohjan maankäytön suunnittelulle ja rakennetun ympäristön kehittämiselle asukkaiden arvostamista kaupunkikuvan laadullisista ominaisuuksista. Menetelmän avulla saadaan tietoa kaupunkikuvan koetuista vahvuuksista ja hyvistä puolista. Esimerkiksi kaupunkikuvan muutoksen ohjaamisessa voidaan ottaa huomioon asukkaiden tärkeiksi kokemien laadullisten tekijöiden säilyminen tai vahvistaminen, ja uusille alueille voidaan luoda yleensä miellyttäväksi koettuja kaupunkikuvallisia piirteitä. Tätä tietoa voidaan soveltaa myös esim. kaupungin uskottavassa markkinoinnissa. Menetelmä sopii erityisesti tilanteeseen, jossa halutaan saada palautetta siitä, minkä tyyppisiin toimiin (esimerkiksi ylläpito) tai kohdealueille (esimerkiksi leikkipaikat) kehittämispanostuksia tulisi asukkaiden mielestä suunnata. Menetelmällä saatava tieto sopii myös koulujen rakennettua ympäristöä koskevien oppimisosioiden virikeaineistoksi. Voidaan myös olettaa, että julkistettuna tämänkaltaisen ”arjen ympäristöjä” koskeva tieto herättää paikallista keskustelua ympäristön arvoista ja pitkällä tähtäimellä edistää osaltaan laadukkaan elinympäristön syntyä.

Fyysisen ympäristön laatuun kohdistuvan kyselytutkimuksen rajoituksena voidaan pitää tiettyä etäisyyttä vastaajan ja arvioinnin kohteena olevan kaupunkiympäristön välillä: postituskyselyssä vastaaja oletettavasti täyttää lomakkeen kotonaan ja arvioi siten kaupunkikuvaa muistinsa varassa. Jos vastaaja ei oikein muista kohdetta tai kohde on tuntematon, arviota ei voi antaa. Kysymykset ja väittämät on siksi pakko muotoilla joko hyvin omakohtaisiksi (esimerkiksi mielipaikka) tai aika yleisiksi (esimerkiksi hoidon taso yleensä), jotta ei jouduta tilanteeseen, jossa vastauksia ei saada ollenkaan.

Huomionarvoista oli, että vaikka mahdollisuus yksityiskohtaiseen, paikannettuun kuvaukseen annettiin, asukkaat vastasivat useimmiten yleisesti. Esimerkiksi kun kaupunkikuvan kehittämistä koskevissa kysymyksissä kysyttiin sitä, missä paikoissa nähtiin kehittämistarvetta, vastaukset jäivät suhteellisen yleiselle tasolle (radan varret yleensä, viheralueiden ylläpito ja hoito jne.) eikä nimeltä mainittuja rakennuksia, risteyksiä tai rakennelmia juurikaan mainittu. Nämä kokemukset antavat viitteitä siitä, että perinteisellä postituskyselyllä on vaikea saada tietoa jonkin tietyn paikan yksityiskohtaisista piirteistä tai kohentamistavoista. Osasyynä oli varmaan sekin, että kysely koski hyvin laajaa aluetta ja osaluueetkin olivat laajoja. Jos halutaan yksityiskohtaisempaa tietoa, alue pitää rajata paljon pienemmäksi.

Kun halutaan saada tarkempaa tietoa tietyn rajatun paikan kaupunkikuvan kokemisesta, on hyvä muistaa, että asukkaat eivät välttämättä muista yhtä suurella tarkkuudella kaikkia ympäristön yksityiskohtia, rakennusten värityksiä tai avautuvia katunäkymiä kuin ammatikseen rakennettua ympäristöä suunnittelevat. Palaute jonkin rajatun paikan kaupunkikuvastaja sen yksityiskohdista saadaan siksi paremmin esiin, jos asukkailla on mahdollisuus vastatessaan samalla katsoa ko. ympäristöä joko valokuvista tai paikan päällä. Valokuvien katseluun perustuva menetelmä kuitenkin korostaa kaupunkikuvan kokemisen visuaalista ja staattista puolta. Lisäksi valokuvien kohdevalinta on jo eräänlainen ennakkoarviointi siitä, mikä jonkin tietyn alueen kaupunkikuvassa on tärkeää tai kehittämistä vaativaa. Toinen mahdollinen menetelmä on kävelykierrokseen perustuva ohjattu havainnointi. Tanskalaisen Ivor Ambrosen (Ambrose 1990) kehittämää menetelmää on kuvattua tarkemmin julkaisussa *Kaupunkikuvan arvioiminen* (Rautiainen 2001) ja *Asukkaat ja lähiöarkkitehti: Pihlajistossa uusia työtapoja kehittämässä* (Staffans 1994). Valokuviiin tai kävelykierrokseen perustuvan menetelmän haittapuolena verrattuna nyt käytettyyn menetelmään on kuitenkin se, että asukkaiden oman arjen kanalta merkitykselliset paikat eivät vält-

tämättä osu valokuviiin tai valitulle kävelyreitille. Tilanteeseen, jossa tavoitteena on saada kaupunkikuvan asukaslähtöistä kokemista koskevan yleisen tiedon lisäksi yksityiskohtaisia mielipiteitä kehittämistoimenpiteitä vaativista seikoista, tulisi räätälöidä oma lähestymistapansa.

Lähteet

- Allas, Anja (1993). Ympäristömielikuvat ja kaupunkisuunnittelu. Ympäristökuvausten liittäminen osaksi kaupunkirakenteen ja kaupunkien suunnittelua. Acta Universitatis Oulensis, Series C, Technica 71, Oulu.
- Aura, S. – Horelli, L. – Korpela, K. (1987) Ympäristöpsykologian perusteet. Porvoo, WSOY.
- Cullen, Gordon (1965). Townscape. London Architectural Press (1961).
- Cullen, Gordon (1976). Concise townscape. New York.
- Frondelius, Satu (2001). Hanabölen kylä. Kulttuurihistoriallinen maisema. Vantaan kaupunki, C4:2001, KSY 9/2001
- Hakunilan palvelualueen kehityskuva. Vantaan kaupunki, Hakunilan aluetoimikunta, 27.11.2001.
- Heikkilä, Mikko – Karppinen, Seppo – Santasalo, Tuomas (1998). Parempi kaupunkikeskusta – seitsemän kaupunkikeskustan kehittäminen. Suomen ympäristö 186, ympäristöministeriö.
- Helin –Turtiainen – Vesikansa (1982). Kaupunkikuva ja rakentaminen.
- Horelli, L. (1981) Ympäristöpsykologia. Espoo, Weilin+Göös.
- Ittelson, W.H. – Frank, K.M. – O’Hanlon, T.J. (1976) The nature of environmental experience. In Wapner, S., Cohen, S.B. & Kaplan, B. (eds.) Experiencing the Environment. New York, Plenum Press.
- Ilonen, Arvi (2000). Helsinki – Espoo – Kaunianen – Vantaa. An Architectural Guide. Otava, Helsinki.
- Kaupunkimaisten yhdyskuntien kehittämiskampanja, julkaisu 5/82.
- Kekkonen, Ahti – Kukkonen, Heikki (1991), Taajamakuva, Suomen Kunnallisliitto, Valtion painatuskeskus, Helsinki.
- Koivukylän palvelualueen kehityskuva vuonna 2002 (2002). Vantaan kaupunki, Korson aluetoimikunta.
- Korpela, Kalevi – Kyttä, Marketta (1991) Ympäristöanalyysi Tampereella. Teoksessa Burman – Honkanen – Koho – Korpela – Kyttä – Lehtonen – Siitonen – Säätelä – Tuovinen: Ympäristön kokeminen ja havainnollistaminen. Esteettisesti ja laadullisesti korkeatasoinen fyysinen ympäristö ja uudet suunnittelutekniikat. Osa 2. VTT, tiedotteita 1235. Espoo.
- Korpela, Kalevi (1989). Place-identity as a product of environmental self-regulation. Journal of Environmental Psychology 9.
- Korson palvelualueen kehityskuva vuonna 2002 (2002).. Vantaan kaupunki, Korson aluetoimikunta.
- Kyttä, Hannu (1997). Aallonharjalta umpisukelluksiin. Kuvaus 1990-luvun rakentamiseen Vantaalla. Vantaan kaupunki. Tilasto ja tutkimus, selvityksiä 4, C25.
- Luhtala, Tero (1998a). Täyttyneitä toiveita vai toimenpiteiden tarvetta? Vantaan asukaskysely: asukkaiden mielipiteet asunnostaan ja lähiympäristöstään. Vantaan kaupunki. Tilasto- ja tutkimus C22.
- Luhtala, Tero (1998b). Väylän varrella luontoa liki. Vantaan asukaskysely: asukkaiden mielipiteet asuinalueidensa luonnon- ja rakennetusta ympäristöstä. Vantaan kaupunki, tilasto- ja tutkimus C25.
- Luhtala, Tero – Riihelä, Juhani (1999). Arvostusta, yhteyksiä ja yhteishenkeä. Vantaan asukaskysely: asukkaiden mielipiteet asuinalueidensa sosiaalisesta ympäristöstä. Vantaan kaupunki, tilasto- ja tutkimus C8.
- Lynch, Kevin (1960). The Image of the City. Cambridge, MA: MIT.
- Lynch, Kevin (1994). Good City Form; The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, and London, England (1981).
- Martinlaakson kehityshanke 1995-1999 (1999). Vantaan kaupunki, ASKE, Asuinalueiden kehityshanke sekä Martinlaakson Huolto Oy, 1999.
- Martinlaakson palvelualueen kehityskuva. Vantaan kaupunki, Martinlaakson aluetoimikunta 11.12.2001.
- Miettinen, Tuula; Riihelä, Juhani; Savikko, Teuvo; Söderlund, Sari (2002). Veljekset kuin ilvekset. Espoolaisten ja vantaalaisten mielipiteet käyttämistään palveluista. Espoon tieto- ja tutkimuspalvelut, Vantaan tilasto ja tutkimus.
- Myyrämäen alueellinen kehityskuva (2001). Vantaan kaupunki, Myyrämäen aluetoimikunta

- Nasar, J. L. (1990a) The evaluative Image of the City. Journal of the American Planning Association, 56, 1/1990:41-52.
- Nasar, J.L. (1990b) "The Symbolic Meanings of House Styles". Environment and Behaviour, 21, 3/1990:235-257.
- Nasar, J.L. (1998). The Evaluative Image of the City. Thousand Oaks, Sage.
- Nevalainen, Risto; Staffans, Aija ja Vuorela, Pertti (1990). Asumisen laadun arviointi ja tutkiminen. Kokoava tutkimus asumisen laatuun vaikuttavista tekijöistä. YTK, julkaisu B 60, Espoo.
- Nieminen, Eija (1998). Korvessa vai kaupungissa. Vallinojan asukkaiden mietteitä asumistaan ja asuinympäristöstään. Vantaan kaupunki. Tilasto- ja tutkimus C23.
- Rakennuskulttuuri Vantaalla (1981). Vantaan kaupunki, Kuntasuunnitteluvirasto, C24:1981.
- Rautiainen, Marianne (2001). Kaupunkikuvan arvioiminen. Selvitys kaupunkikuvaindikaattoreista. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 502, Helsinki.
- Riihelä, Juhani (1997). Asumisen laatu asukkaan silmin. Koivukylä-Havukosken asukaskysely. Vantaan kaupunki. Tilasto- ja tutkimus C3.
- Salokorpi, Asko (1984). "Kaupunkirakentaminen", teoksessa Suomen kaupunkilaitoksen historia, toim. Päiviö Tommila et.al. Kunnallispaino Oy, Vantaa.
- Smailes, A.E. (1955). The Geography of Towns. Hutchinson, London.
- Staffans, Aija (1991). Asuinympäristön laadun arviointi Pohjoismaissa. VTT, Tiedotteita, 1286, Espoo.
- Staffans, Aija (1994). Asukkaat ja lähiöarkkitehti: Pihlajistossa uusia työtapoja etsimässä. Ympäristöministeriö, Yhdyskuntasuunnittelu- ja rakennustutkimuksen neuvottelukunta, Julkaisu 5, Vantaa.
- Stockholms Byggnadsordning – ett förhållningssätt till stadens karaktärsdrag (1997). Stockholms Satsbyggnadskontor, Elanders Gummessons, Falköping.
- Tanner, Markku (1974). Omaleimaisuus kaavoittamisessa ja rakentamisessa. Suomen Kotiseutuliitto, Forssa.
- Trieb, M. ja Markelin, A. (1976). Stadtbild in der Planungspraxis: Stadtgestaltung vom Flächennutzungsplan bis zur Ortsbausatzung als Element der kommunalen Arbeit, Stuttgart, Veröffentlichung der Forschungsgemeinschaft Bauen und Wohnen; 104.
- Tuovinen, Pentti (1992). Ympäristökuva ja symboliikka. Ympäristökuvan ja siihen liittyvien merkitysten analysointimetodiikasta. TKK, YTK A 20.
- Vantaan kaupungin aluetoimikuntien johtosääntö, Kaupunginvaltuusto 11.12.2000.
- Vantaan kaupunki, Asuinalueiden kehityshanke, Martinlaakson kehityshanke 1995-1999.
- Vantaan kaupunki, kaavoitustilannekirja 2002 Kaupunkisuunnitteluyksikkö.
- Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnitteluksikön suunnitteluohjelma, kevät 2002.
- Vantaan kaupunki, taloussuunnitelma 2002-2004, talousarvio 2002. Kaupunginvaltuusto 12.11.2001.
- Vantaan kaupunki, Taskutilasto: Asuntorakentaminen Vantaalla 1991-2000.
- Vantaan kaupunki, tekninen toimiala, kunnallistekniikan investoinnit, rakentamisohjelma 2002, taloussuunnitelma 2002-2007.
- Vantaan kaupunki, tekninen toimiala, toimintakertomukset vuosilta 1994 ja 1995.
- Vantaan maankäytön kehitys (1979). Vantaan kaupunki, Kuntasuunnittelutoimisto C 1979:11
- Vantaan viheralueohjelma 2001-2010.
- Vantaan viheralueiden viihtyvyys, kyselytutkimus 1998.
- Vehviläinen, Pekka (1996). "Kylläpä meitä nyt lykästi". Ruoholahden seuranta. Vaihe 2: Haastattelut 1995-1996. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja, 1996:13.
- Vuoden 2001 taskutilasto. www.vantaa.fi/tilasto_ja_tutkimus

Vantaan kaupunkikuva asukkaiden kokemana -kyselytutkimus

Ole ystävällinen ja vastaa kysymyksiin ympäröimällä oikealta tuntuva vastausvaihtoehto tai kirjoittamalla vastaukset niille varattuihin kohtiin.

- 1. Sukupuoli**   1. Nainen   2. Mies
- 2. Ikä**   1. Alle 30 vuotta   3. 50–64 vuotta
2. 30–49 vuotta   4. Yli 65 vuotta
- 3. Peruskoulutus**   1. Kansakoulu   4. Opistotason tutkinto
2. Peruskoulu/keskikoulu   5. Korkeakoulututkinto
3. Ylioppilas
- 4. Oma alueeni (Vantaan aluetoimikuntien mukainen jako)**
1. Myyrmäki   2. Martinlaakso   3. Tikkurila   4. Korso
5. Koivukylä   6. Hakunila
5. Oman asuinpaikkani kaupunginosan nimi ja numero (kts. kartta)

-
- 6. Olen asunut Vantaalla**   1. 0–2 vuotta   4. 10–20 vuotta
2. 2–5 vuotta   5. Yli 20 vuotta
3. 5–10 vuotta

- 7. Sulje silmäsi ja ajattele Vantaan kaupunkia. Millaisen ympäristön näet mielessäsi?
Kuvaile näkemäsi muutamalla lauseella.**

- 8. Seuraavat väittämät luonnehtivat Vantaan kaupunkikuvaa.**

Merkitse omat kannanottosi väittämiin ympäröimällä numero.

	Täysin sa- maa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
a) Vantaan kaupunkikuva on omaleimainen ja muista erottuva	1	2	3	4	5
b) Vantaan kaupunkikuva on sopivan vaihteleva	1	2	3	4	5
c) Vantaalla on helppo suunnistautua alueelta toiselle	1	2	3	4	5

	Täysin sama mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
d) Vantaan liikenneväylien varsien näkymät ovat miellyttävät	1	2	3	4	5
e) Vantaan rakennettu ympäristö on hoidettu ja puhdas	1	2	3	4	5
f) Vantaa on luonnonläheinen kaupunki	1	2	3	4	5
g) Vantaa on kaunis kaupunki	1	2	3	4	5
h) Vantaan rakennettu ympäristö on mitta-kaavaltaan sopusuhtainen ja inhimillinen	1	2	3	4	5
h) Vantaan kaupunkikuvaan kuuluu historiallisia rakennuksia	1	2	3	4	5
i) Vantaan asuinalueet ovat hyvin suunniteltuja ja kauniita	1	2	3	4	5
j) Vantaan torit, aukiot ja jalankulkualueet ovat hyvin suunniteltuja ja kauniita	1	2	3	4	5
k) Puisto- ja viheralueet ovat Vantaalla hyvin suunniteltuja ja viihtyisiä	1	2	3	4	5
l) Vantaa on hyvin valaistu kaupunki	1	2	3	4	5
m) Pidän Vantaata niin hyvänä asuinpaikkana, että toivon lasteni jäävän tänne asumaan	1	2	3	4	5
n) Kun aika jättää minusta, toivon hautapaikkani sijaitsevan Vantaalla	1	2	3	4	5

9. Merkitse oheiseen Vantaan karttaan tähdellä sellaisia paikkoja, joilla on mielestäsi omaleimaisuutta siinä määrin, että ne ovat mainitsemisen arvoisia henkilölle, joka haluaa tutustua kaupunkiin.
Kirjoita myös paikan nimi mahdollisimman selkeästi.

10. Mielestäni kaunein vantaalainen rakennus on:

---

11. Mielestäni kaunein vantaalainen paikka (pääosin rakennettua ympäristöä) on:

---

12. Mielestäni kaunein vantaalainen maisema (pääosin luonnonympäristöä) on:

---

13. Merkitse myös nämä Vantaan karttaan numerotunnuksin (1, 2, 3)!

14. Mainitse jokin uusi/uudehko vantaalainen asuinalue, jonka kaupunkikuva/ ulkonäkö miellyttää sinua.
Perustele valintasi.

Oman alueesi kaupunkikuva yleensä

15. Olen asunut alueellani

1. 0–2 vuotta	4. 10–20 vuotta
2. 2–5 vuotta	5. Yli 20 vuotta
3. 5–10 vuotta	

16. Seuraavat väittämät luonnehtivat oman alueesi kaupunkikuvaa. Omalla alueellasi tarkoitetaan aluetoimikuntajaon mukaisia alueita (Myyrmäki, Martinlaakso, Tikkurila, Korso, Koivukylä, Hakunila).

	Täysin sama mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
a) Alueen kaupunkikuva "miellyttää silmää"	1	2	3	4	5
b) Alueen rakennetussa ympäristössä on sopiva mittakaava	1	2	3	4	5
c) Alueella on kauniita katunäkymiä	1	2	3	4	5
d) Maastonmuodot ja kasvillisuus on mielestäni otettu alueen suunnittelussa ja rakentamisessa huomioon	1	2	3	4	5
e) Uudet rakennukset sopivat hyvin vanhoihin rakennuksiin	1	2	3	4	5
f) Alueella on eri ikäisiä rakennuksia	1	2	3	4	5
g) Kaupunkikuvan miellyttävyys ratkaisi asuinpaikkani valinnan	1	2	3	4	5
h) Alueeni on mielestäni hyvin toimiva alue	1	2	3	4	5
i) Alueen sisällä on helppo löytää paikasta toiseen	1	2	3	4	5
j) Alueeni on mielestäni rauhallinen ja turvallinen asuinalue	1	2	3	4	5
k) Alueeni on hyvin hoidettu ja ylläpidetty	1	2	3	4	5
l) Osallistun itse lähiympäristöni katujen hoitoon esim. keräämällä roskia pientareilta	1	2	3	4	5
m) Suurin osa tuttavistani asuu samalla alueella	1	2	3	4	5
n) Viihdyn alueellani hyvin					
o) Koen oman alueeni niin hyväksi, että toivon lasteni jäävän asumaan alueelle	1	2	3	4	5
p) Löydän omalta alueeltani minulle sopivat arjen 'henkireikä'- ja virkistyspaikat Jos et, niin missä käyt virkistymässä?	1	2	3	4	5

17. Merkitse karttaan oma asuinpaikkasi piirtämällä siihen kolmio (▲).

18. Mikä on mielipaikkasi omalla alueellasi?

Piirrä sydän sen kohdalle (♥).

19. Mikä on alueen kaunein kohta?

Piirrä ympyrä sen kohdalle (○).

20. Mistä paikasta avautuu kaunein näkymä? Merkitse karttaan nuolella näkymän suunta.

21. Merkitse mielireittisi karttaan pistekatkoviivalla (- _ . _ .).

Milloin kuljet siitä?

Oman alueesi keskusta

22. Mikä on mielestäsi oman alueesi pääkatu? Merkitse myös tummentamalla alueen karttaan.

23. Missä mielestäsi sijaitsee oman alueesi keskusta (esim. Tikkurilan palvelualueen keskusta)?

Merkitse vinoviivituksella keskusta-alueen ulottuvuus alueen karttaan. //

24. Missä mielestäsi sijaitsee oman alueesi keskustan 'keskipiste'? Merkitse alueen karttaan (KP).

25. Mikä rakennus tai rakennelma on mielestäsi keskusta-alueen maamerkki tai tunnuskuva?

Merkitse myös alueen karttaan (MM).

26. Missä hoidat asioitasi? Mainitse paikka, esim. Myyrmanni (posti, kauppa, pankki)

ja piirrä nuoli niiden paikkojen kohdalle.

27. Seuraavat väittämät koskevat oman alueesi keskustan kaupunkikuvaa.

Ympyröi kannanottoasi kuvaava numero.

	Täysin sa- maa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
a) Oman alueeni keskustassa on miellyttävää ja vaivatonta asioida.	1	2	3	4	5
b) Oman alueeni keskustassa on puoleensavetävä tori, aukio tai kävelykatu, jossa viivähden mielelläni.	1	2	3	4	5
c) Vietän usein vapaa-aikaani alueeni keskustassa.	1	2	3	4	5
d) Alueeni keskustassa kadulle avautuvat toiminnot elävöittävät katutilaa.	1	2	3	4	5
e) Alueeni keskustassa on viimeistelty jalankulkuympäristö	1	2	3	4	5
f) Alueeni keskustassa on kauniita rakennuksia	1	2	3	4	5
g) Rakennusten värit ovat miellyttäviä	1	2	3	4	5
h) Rakennusten muodot ovat kiinnostavia	1	2	3	4	5
i) Rakennuksissa on mieleenpainuvia yksityiskohtia	1	2	3	4	5
j) Alueeni keskustaa voisi tiivistää rakentamalla	1	2	3	4	5
k) Alueeni keskustassa on riittävästi kasvillisuutta	1	2	3	4	5
l) Alueeni keskusta-alueen rakennusten korkeus ja koko on sopiva	1	2	3	4	5
m) Alueeni keskusta-alueella on kiinnostavia katunäkymiä	1	2	3	4	5
n) Suunnistautuminen keskusta-alueella on helppoa	1	2	3	4	5
o) Alueeni keskustassa yksityisten, yhteisten ja julkisten alueiden rajautuminen on selkeää	1	2	3	4	5
p) Paikoitus on toimivasti järjestetty	1	2	3	4	5
q) Paikoitusalueet ovat kauniisti rakennettu	1	2	3	4	5
r) Alueeni keskusta-alue on hyvin valaistu	1	2	3	4	5

	Täysin sama mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
s) Alueeni keskustassa tai sen läheisyydessä on viihtyisiä puisto- ja viheralueita	1	2	3	4	5
t) Keskusta-alueen liikenneopasteet, ulkokalusteet ja valaisimet ovat mielestäni kauniita	1	2	3	4	5
u) Keskusta-alue on siisti ja hyvin hoidettu	1	2	3	4	5

28. Asioin oman alueeni keskustassa pääasiassa:

1. jalkaisin tai pyörällä	3. bussilla tai junalla
2. autolla	4. muu, mikä?

---

29. Asioin oman alueeni keskustassa keskimäärin:

1. päivittäin	4. pari kertaa kuussa
2. pari kertaa viikossa	5. harvemmin
3. kerran viikossa	

30. Minkä tyyppiset ympäristöt koko Vantaalla kaipaavat mielestäsi eniten kaupunkikuvallista kehittämistä?

---

31. Minkä paikan rakennettu ympäristö kaipaa erityisesti toimenpiteitä alueellasi? Mitä toivoisit sille tehtävän? Merkitse myös huutomerkillä ko. kohta karttaan (!).

---

32. Seuraavassa on luetteloitu alueesi kaupunkikuvaan vaikuttavia toimenpiteitä. Numeroi itsellesi järjestyksessä kolme (1, 2, 3) merkityksellisintä:

- Arvokkaiden maisematilojen säilyttäminen
- Historiallisten rakennusten säilyttäminen
- Rakennusten sopeutuminen ympäristöönsä
- Paikallinen omaleimaisuus
- Olemassa olevan puuston säilyttäminen
- Katutilan rajaaminen
- Helppo suunnistettavuus
- Väriyksen yhtenäisyys
- Kadunkalusteiden, varusteiden ja teknisten laitteiden muotoiluun panostaminen
- Paikoitusalueiden jäsentely ja viimeistely
- Jalankulkuväylien esteettömät ja laadukkaat pinnoitteet
- Pimeän ajan ilmeen kehittäminen valaistuksen avulla
- Laadukas ylläpito ja hoito

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998–2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestäni hyvin	Sopii jokseenkin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Ruokopillin päiväkoti, Jokiniemi	1	2	3	4	5
Lummepolun päiväkoti	1	2	3	4	5
Mistelin päiväkoti, Ruskeasanta	1	2	3	4	5
Leija, ympäristöosaamisen keskus	1	2	3	4	5
Tikkurilan uusi viestintälukio	1	2	3	4	5
Kauppakeskus Jumbo	1	2	3	4	5
K-Rauta, suurmyymälä	1	2	3	4	5
Retail-Park, erikoisliikkeiden rypäs	1	2	3	4	5
Airport Plaza, toimistorakennusryhmä	1	2	3	4	5
Automaa Airport, automyymälä	1	2	3	4	5
Bauhaus, suurmyymälä	1	2	3	4	5
Pameto Oy, tukkumyymälä	1	2	3	4	5
Gigantti, suurmyymälä	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

- ___ Kansainvälinen koulu ja päiväkoti (Pakkala)
- ___ Vanhusten palvelutalo Tikkurilassa, Suopursuntien ja Kielotien kulma
- ___ LAUREA-amk uudisrakennus, Tikkurilan keskusta
- ___ Oikeus- ja poliisitalon laajennus
- ___ Tammiston päiväkoti
- ___ Peltolantorin ympäristö (puisto, päiväkoti, Folkhälsanin vanhustentalo)
- ___ Jokiniemen yhtenäiskoulun laajennus
- ___ Lemmikkipuiston asukaspuistorakennus, Simonmetsä
- ___ Asuintornitalo, Kielotien ja Talvikkitien kulmaus
- ___ Prisman laajennus, tavaratalo
- ___ Technopolis, toimistotalo
- ___ Business Park, toimistalorypäs
- ___ Ikea, suurmyymälä

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Tikkurilassa?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuvaa!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

KORSO

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestäni hyvin	Sopii joihin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Mikkolan esiopetus- ja päivähoitotilat	1	2	3	4	5
Korson kirkon saneeraus ja uusi seurakuntatalo	1	2	3	4	5
Ankkalammen päiväkot	1	2	3	4	5
Korson uusi asema	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

- Maarukan päiväkot
- Mikkolan neuvola ja hammashoitotilat
- Nikimäen päiväkot ja neuvola
- Nikinmäen koulu
- Lumo

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Korsossa?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuvaa!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

KOIVUKYLÄ

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998–2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestäni hyvin	Sopii jokseenkin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Päiväkummun päiväkot	1	2	3	4	5
Rekolan aseman korjaus	1	2	3	4	5
Virripolun uusi ylikulkusilta, Havukoski	1	2	3	4	5
Keravanjoen uusi silta, Havukoski-Päiväkumpu	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi?

Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

- Rekolanmäen päivähoitotilat ja neuvola
- Rekolanmäen koulu
- Koivukylän asema
- Ulrikan päiväkot

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Koivukylässä?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuvaa!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

HAKUNILA

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998-2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestäni hyvin	Sopii joihin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Asukastalo Nissas	1	2	3	4	5
Nissaksen päiväkot	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A. Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

- Hiihtoputki, Hakunilan urheilupuisto
- Länsimäen asukaspuistorakennus
- Vaaralan päiväkot, Itä-Hakkila
- Vantaan vankila

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Hakunilassa?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuvaa!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

MARTINLAAKSO

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998–2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestani hyvin	Sopii jollakin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Kimaran päiväkoti (Askisto)	1	2	3	4	5
Ylästön päiväkoti	1	2	3	4	5
Vanhusten palvelutalo (Martinlaakso)	1	2	3	4	5
Starkki, suurmyymälä	1	2	3	4	5
Labsystems, toimistotalo	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi?

Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

- ___ Ollaksen päiväkoti
- ___ Vantaanlaakson päiväkodin laajennus
- ___ Kanniston päiväkoti ja neuvola
- ___ Peltovuoren päiväkoti, Ylästö
- ___ Ylästön esiopetus- ja opetustilat, Karhuniitty
- ___ Sanomalan työpaikka-alueen laajennus, Vantaankoski
- ___ Majtorpan päiväkoti
- ___ Kivistön palvelutalo
- ___ Martinlaakson aseman tuntumaan mahdollisesti rakennettava ostoskeskus

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Myyrmäessä?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuvaa!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

MYYRMÄKI

1. Arvioi miten alla luetellut, vuosina 1998–2001 valmistuneet rakennukset sopivat mielestäsi alueesi kaupunkikuvaan.

	Sopii mielestäni hyvin	Sopii jokseenkin hyvin	Ei sovi kovin hyvin	Ei sovi lainkaan	Vaikea sanoa
Pohjola-stadion	1	2	3	4	5
Are Sensus House, toimistotalo, Kaivoksela	1	2	3	4	5
Orbis Oy:n pääkonttori, toimistotalo, Kaivoksela	1	2	3	4	5

2. Alueellasi on lähivuosina (2002–2006) suunnitteilla ja rakenteilla mm. seuraavia tiedossa olevia hankkeita.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua alueesi merkittäväksi tunnuskuvaaksi tai maamerkiksi? Jos kyllä, merkitse kirjaimella A.

Onko jollakin näistä hankkeista mielestäsi edellytyksiä muodostua koko Vantaan tunnuskuvaaksi?

Jos kyllä, merkitse kirjaimella V.

___ Vanhusten palvelutalo, Pähkinärinne

___ Liesitorin palvelutalo, Myyrmäki

___ Toimistotorni, Rajatorpantien ja Iskostien kulma

3. Mitä kaupunkikuvaan liittyviä seikkoja pidät tärkeinä Myyrmäessä?

---

4. Sana on vapaa koskien oman alueesi kaupunkikuva!

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Vantaan palvelualueiden ominaispiirteet

Ympäristö- tyyppi <i>Palvelualue</i>	Vesistö	Väylä- ympäristö	Kulttuuri- maisema	1950-60- luvun pien- taloalue	1960-70- luvun asuin- lähiö/alue	1980-90- luvun asuinalue	Keskusta- palvelujen alue	Työpaikka- alue	Virkistysalue/ Luonnonsuo- jelualue
Myyrämäki	Mätäoja Lammas- lampi	Martin- laakson rata Vihdintie- Hämeen- linnan- väylä	Hämeen- kylän kartano entiset kaivos- alueet	Vapaala Hämevaara Linnainen	Louhela Myyrämäki Rajatorppa Kaivoksela Pähkinä- rinne Varisto	Hämeen- kylä Pellas	Myyrmäen ydinalueet	Varisto	Myyrmäen urheilu- puisto Lammas- lampi Variston- niityt
Martin- laakso	Vantaan- joki Silvolan tekojärvi	Martin- laakson rata Kehä III Vihdintie Hämeen- linnan- väylä	Martin- kylä Myllymäki Viinikkala Voutila Keimola Seutulan kartanot Vantaan- koski	Askisto Ylästö Kivistö Riipilä Koivupää	Martin- laakso Vantaan- puisto	Vantaan- laakso	Martin- laaksossa palvelu- ryppäitä	Petikko- Piispankylä	Vantaanjoen- varret Pyymsan- lehto Raappavuori Herukka- puro Katinmäki Laminsuo
Tikkurila	Keravan- joki	päärata Kehä III Tuusulan- väylä	Helsingin pitäjänkir- konkylä Kunin- kaala Backas Tikkurilan silkki väritehdas	Ruskea- santa Ilolan Kylmäoja Simonkylä Kuusikko Tammisto	Simon- metsä Simonsilta Malmin- niitty Simon- kallio Kukka- keto Koivuhaka	Jokiniemi Viertola Ilola Kartanon- koski	Tikkurilan- ydinalueet	Pakkala Veromies Tuupakka Hakkila	Tammiston lehtomäki Kylmäojan korpi Tikkurilan ja Hiekkahar- junurheilu- puistot Simonkylän puisto Keravanjoen- varret
Korso	Keravan- joki Rekolan- puro	päärata- Lahden- väylä	vanha asema	Nikinmäki	Mikkola Kulomäki ¹	Metsola Maarukan- metsä	Korson "kyläkes- kusta"		Keravanjoen- varret Matarin pu- rurata Metsolansuo Vierumäki- Korson kes- kuspuisto
Koivukylä	Keravan- joki Rekolan- puro	päärata- Lahden- väylä	Hanaböle Rekola	Asola	Havukoski	Koivukylän aseman länsipuoli Päiväkum- pu	Havukos- ken palve- lukeskus		Havukosken- urheilupuis- to Keravanjoen- varret
Hakunila	Kuusijärvi Bisajärvi	Kehä III Lahden- väylä Porvoon- väylä	Sotunki Wester- kulla	Itä-Hakkila Vaarala	Hakunila Länsimäki	Nissas	Hakunilan palvelu- keskus	Vaaralan vanha teol- lisuusalue Hakkila	Kuusijärvi Sotunki Ojanko Kasaberget Länsisalmi

¹ Kulomäki ei ole aluerakentamiskohde.

Aluekeskustojen ominaispiirteet

Ominaisuudet Aluekeskusta	Maasto	Vesistö	Juna-rata	Rak. ymp. pääasiall. ikä	Vallitseva rakennustyyppi	Rak. pääasiallinen korkeus	Rak. väritys yleensä	Rak. ymp. hist. kerrostumat (-1960-l.)	Keskustan puistot	Katuverkko	Pääasiall. pysäköintimuoto	Luonnehdinta
Myyrmäki	tasainen		x	1970	asuin-kerrostalo	5-7-(12)	vaalea		korttelipuistoja, urheilupuisto	ulkosyöttöinen	kenttä, p-talo	asuinlähiö
Martinlaakso	mäkinen		x	1960-70	asuin-kerrostalo	5-7	vaalea		korttelipuistoja	ulkosyöttöinen	kenttä	asuinlähiö, hyvät palvelut
Tikkurila	tasainen, alava	Keravanjoki	x	1970-90	liike/tsto.rak., asuin-kerrostalo	AK 3-7 KL 2-4	vaalea, punatiili	asema silkkitehdas väritehdas kaupungintalo	jokivarsi	"ruutu-kaava"	kenttä, p-talo	keskustapalvelujen alue
Korso	kumpareinen	Rekolanpuro	x	1970-90	asuin-kerrostalo, liike/tstorak.	AK 3-5 KL 1-2	vaalea	kirkko Korso-talo	Keskuspuisto	polveileva	kenttä, kadunv.	kylämäinen keskusta-alue
Koivukylä	mäkinen	Keravanjoki	x	1970	asuin-kerrostalo	3-6, 12	vaalea, tehostevärejä		korttelipuistoja	ulkosyöttöinen	kenttä	asuinlähiö
Hakunila	mäkinen			1970	asuin-kerrostalo	3-11	vaalea, tehostevärejä	Skomars	korttelipuistoja	sisäsyöttöinen	kenttä	asuinlähiö

Kuvailulehti

Julkaisija	Ympäristöministeriö Alueidenkäytön osasto	Julkaisu-aika	Toukokuu 2003
Tekijä(t)	Helka-Liisa Hentilä, Maarit Wiik		
Julkaisun nimi	Kaupunkikuva asukkaiden kokemana Vantaan kokeiluprojektin kuvaus		
Tiivistelmä	<p>Tutkimuksen yleisenä tavoitteena oli kehittää tutkimusmenetelmä asukkaiden kaupunkikuvaa koskevien näkemysten selvittämiseksi, kokeilla sitä käytännössä sekä arvioida käytetyn menetelmän käyttökelpoisuutta. Tutkimuksen paikallisena tavoitteena oli saada tietoa Vantaan kaupunkikuvasta asukkaiden kokemana, sekä koko Vantaasta että sen eri osa-alueista. Erityisesti haluttiin selvittää Vantaan kaupunkikuvan vetovoimaisuutta ja omaleimaisuutta luovia piirteitä. Tuloksien toivottiin tuottavan tietoa Vantaan kaupungin teknisen toimialan vastuulle kuuluvien kaupunkikuvan, julkisten ulkotilojen ja puistojen kehittämisen onnistuneisuudesta sekä niihin kohdistuvista uusista kehittämistarpeista.</p> <p>Tutkimuksen aineisto kerättiin Vantaan aluetoimikuntien jäsenille suunnatun kyselyn avulla. Kyselyn valintaan tiedonkeruumuodoksi vaikutti Vantaan kaupungin halu toistaa tutkimus myöhemmin ja "mitata" siten uudestaan kaupunkikuvan muutoksen onnistuneisuutta.</p> <p>Tutkimuksen tulokset kertovat, että Vantaan rakennetun ympäristön monimuotoisuus kiehtoi vastaajia. Vantaan kaupunkikuvallisina vahvuuksina esille nousivat joenvarsi- ja koskimaisemat sekä peltomaisemat. Kauneimmaksi koetut vantaalaiset paikat olivat luonteeltaan historiallisesti merkittäviä paikkoja, joissa oli kaikissa mukana luontoelementti, avoimia näkymiä, voimakas tilallisen järjestyksen tuntu sekä hyvin hoidettu ympäristö. Junaradan ja suurten väylien varsien kaupunkikuvaan ei kuitenkaan oltu tyytyväisiä eivätkä laatikkomaiset suurmyymälät miellyttäneet vastaajia kaupunkikuvallisesti. Kaupunkikuvan kehittämistä koskevat toiveet keskittyivät nykyisen rakennetun ympäristön ylläpitoon ja kohentamiseen. Erityisesti aluekeskusten julkisten ulkotilojen koettiin olevan suhteellisen huonosti ylläpidettyjä ja epäviihtyisiä.</p> <p>Tutkimuksessa käytetty menetelmä antaa hyvän tietopohjan maankäytön suunnittelulle ja rakennetun ympäristön kehittämiseksi ottaen huomioon asukkaiden arvostamia kaupunkikuvan laadullisia ominaisuuksia, vahvuuksia ja hyviä puolia.</p>		
Asiasanat	kaupunkikuva, Vantaa, kaupunkikuvan kokeminen, elinympäristön laatu		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Suomen ympäristö 619		
Julkaisun teema	Alueiden käyttö		
Projektihankkeen nimi ja projektinumero			
Rahoittaja/toimeksiantaja	Ympäristöministeriö, Vantaan kaupunki		
Projektiryhmään kuuluvat organisaatiot			
	ISSN	ISBN	
	1238-7312	952-11-1377-4 (nid.), 952-11-1378-2 (PDF)	
	Sivuja	Kieli	
	100	suomi	
	Luottamuksellisuus	Hinta	
	julkinen		
Julkaisun myynti/jakaja	Edita Publishing Oy, Asiakaspalvelu, PL 800, 00043 Edita puh. 020 450 05, telefax 020 450 2380 sähköposti: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-palvelin: http://www.edita.fi/netmarket		
Julkaisun kustantaja	Ympäristöministeriö		
Painopaikka ja -aika	Sinari Oy, Vantaa 2003		
Muut tiedot	Yhteyshenkilö ympäristöministeriössä: Carita Strandell, puh. (09) 1603 9353		

Presentationsblad

Utgivare	Miljöministeriet Markanvändningsavdelningen	Datum Maj 2003
Författare	Helka-Liisa Hentilä, Maarit Wiik	
Publikationens titel	Kaupunkikuva asukkaiden kokemana. Vantaan kokeiluprojektin kuvaus. (Stadsbilden sedd ur invånarnas synvinkel. Beskrivning av Vanda försöksprojekt)	
Sammandrag	<p>Den allmänna målsättningen för utredningen var att utarbeta en metod att beskriva invånarnas uppfattning om stadsbilden, att testa metoden i praktiken och att bedöma metodens användbarhet. Målsättningen på det lokala planet var att erhålla information om invånarnas uppfattning om Vanda stadsbild, både angående hela staden och dess olika delområden. Isynnerhet eftersträvades information om de egenskaper hos stadsbilden som bidrar till dess attraktivitet och särprägel. Önskemålet var att resultaten skulle erbjuda information om hur Vanda tekniska verks strävanden för förbättrandet av stadsbilden, de offentliga uterummen och parkerna har lyckats samt om förbättringsbehoven.</p> <p>Utredningens material insamlades med hjälp av en enkät riktad till Vanda områdeskommittéer. Vanda stads önskan att förnya enkäten i framtiden och på så sätt på nytt "mäta" förändringarna i stadsbilden inverkade på valet av utredningsmetod.</p> <p>Utredningens resultat visar att den byggda miljöns variationsrikedom fascinerade deltagarna i enkäten. Positiva drag i Vanda stadsbild ansågs landskapen längs åarna och forsarna samt åkerlandskapen vara. De platser som ansågs vackrast var till sin natur platser av historisk betydelse med inslag av naturelement, öppna vyer, stark rumslig känsla och värdad miljö. Stadsbilden längs järnvägsbanan och stora trafikleder ansågs dock inte tillfredsställande, liksom inte heller stormarknadernas stadsbild. Önskemålen angående utvecklandet av stadsbilden gällde närmast vård och förbättring av den nuvarande byggda miljön. I synnerhet de offentliga uterummen i delområdenas centra ansågs vara förhållandevis dåligt underhållna och otrivsamma.</p> <p>Den i utredningen använda metoden ger ett gott underlag för planering av markanvändningen och förbättring av den byggda miljön med beaktande av de kvalitativa egenskaper och positiva drag i stadsbilden som invånarna anser värdefulla.</p>	
Nyckelord	stadsbild, Vanda, upplevelse av stadsbilden, livsmiljöns kvalitet	
Publikationsserie och nummer	Miljön i Finland 619	
Publikationens tema	Markanvändning	
Projektets namn och nummer		
Finansiär/uppdragsgivare	Miljöministeriet, Vanda stad	
Organisationer i projektgruppen		
	ISSN	ISBN
	1238-7312	952-11-1377-4, 952-11-1378-2 (PDF)
	Sidantal	Språk
	100	finska
	Offentlighet	Pris
	offentlig	
Beställningar/distribution	Edita Publishing Ab, Kundenservice, PB 800, FIN-00043 Edita, Finland tel. +358 20 451 05, telefax +358 20 450 2380 e-mail: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-palvelin: http://www.edita.fi/netmarket	
Förläggare	Miljöministeriet	
Tryckeri/tryckningsort och -år	Sinari Ab, Vanda 2003	
Övriga uppgifter	Kontaktperson vid miljöministeriet: Carita Strandell tfn. (09) 1603 9353	

Documentation page

Publisher	Ministry of the Environment Land Use Department	Date May 2003
Author(s)	Helka-Liisa Hentilä, Maarit Wiik	
Title of publication	Kaupunkikuva asukkaiden kokemana. Vantaan kokeiluprojektin kuvaus (The townscape in the minds of the inhabitants. Description of the Vantaa research project)	
Abstract	<p>The overall aim of this study was to set up a research method for studying how townspeople experience the townscape, to practically test this method, and to assess how useful it is. On the local plane, the aim was to obtain information on how Vantaa residents experienced their town, both in its entirety and in various parts of the town. Particular attention was paid to the attractiveness of Vantaa and to special features contributing to its originality. It was hoped that the results would provide information on how successful the efforts of the technical works department had been in improving the townscape, public spaces and parks, and what additional steps might be required.</p> <p>The material was collected by means of an inquiry to members of local committees in Vantaa. This was because the Vantaa authorities wanted to be able to repeat the exercise so as to make it possible to assess the success of the steps taken.</p> <p>The results of the study show that the variety of the built environment was considered attractive. The strong points were the landscapes along the river and rapids as well as the cultivated fields. The places considered most beautiful are historically important sites, all of which include natural places, open views, give the viewer a feel of well-organised space, and provide a well-kept environment. On the other hand, the environments of the rail line and the main thoroughfares were thought of as unsatisfactory, and large box-like retail warehouses were considered unpleasant in the townscape. Wishes for an improved townscape focused on maintenance and improvement of the present built environment. Especially the public spaces in the subcentres of different parts of Vantaa were thought to be relatively badly kept and unpleasant.</p> <p>The method used gives a good basis for land use planning and improvement of the built environment, its qualitative characteristics and strengths in the townscape, which is also appreciated by the residents.</p>	
Keywords	Townscape, Vantaa, experience of the townscape, quality of the living environment	
Publication series and number	The Finnish Environment 619	
Theme of publication	Land Use	
Project name and number, if any		
Financier/ commissioner	Ministry of the Environment, Vantaa	
Project organization		
	ISSN	ISBN
	1238-7312	952-11-1377-4, 952-11-1378-2 (PDF)
	No. of pages	Language
	100	Finnish
	Restrictions	Price
	for public use	
For sale at/ distributor	Edita Publishing Ltd, Box 800, FIN-00043 Edita, Finland tel. +358 20 451 05, telefax +358 20 450 2380 e-mail: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-palvelin: http://www.edita.fi/netmarket	
Financier of publication	Ministry of the Environment	
Printing place and year	Sinari Ltd. Vantaa 2003	
Other information	Contact at the Ministry of the Environment: Carita Strandell, phone (09) 1603 9353	

